

Univerzita Karlova
Pedagogická fakulta
Katedra speciální pedagogiky

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Gendrový pohled na poskytování placené sexuální asistence u lidí s
postižením

Gender view at the provision of paid sexual assistance for people with
disabilities

Bc. Jana Musilová

Katedra speciální pedagogiky

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Monika Mužáková, Ph.D.

Studijní program: Speciální pedagogika

2017

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Gendrový pohled na poskytování placené sexuální asistence u lidí s postižením“ vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 10. dubna 2017

.....

Jana Musilová

Ráda bych poděkovala své vedoucí diplomové práce paní PhDr. Monice Mužákové, Ph.D. za cenné rady, podněty a odborné vedení při přípravě této diplomové práce. Její ochota a vstřícnost při zpracování tématu mi byla velkou pomocí. Děkuji dále celé rodině za podporu při studiu i tvorbě této diplomové práce.

ABSTRAKT

Diplomová práce na téma „Gendrový pohled na poskytování placené sexuální asistence u lidí s postižením“ se zabývá tématem sexuální asistence. Jak je vnímána sexuální asistence u nás a v zahraničí. Pro naši zemi je to projekt celkem nový a ještě plně nevyřešený. Dotazníkové zkoumání bylo zaměřeno na muže a ženy s postižením, jak vnímají vlastní intimitu, jestli se zajímají o sexuální asistenci a jestli by ji chtěli využít či využívat. Gendrové rozdíly na danou problematiku byly jasně zřetelné. Tímto šetřením jsme potvrdili potřeby lidí s postižením v sexuální oblasti. Využívání sexuální asistence v naší zemi má své opodstatnění a tato služba si najde své zastánce a uživatele.

KLÍČOVÁ SLOVA

Člověk s postižením, sexuální asistence, sexualita

ABSTRACT

The diploma thesis on "Gender perspective on the provision of paid sexual assistance to people with disabilities" deals with the topic of sexual assistance. How is sexual assistance perceived in our country and abroad. For our country, the project is quite new and not yet fully resolved. The questionnaire survey was focused on men and women with disabilities as they perceive their own intimacy, whether they are interested in sexual assistance and whether they would like to use it. Gender differences in the issue were clearly apparent. This survey has confirmed the needs of people with disabilities in the sexual area. The using of sexual assistance in our country has its merits and this service will find its supporters and users.

KEYWORDS

People with disabilities, sexual assistance, sexuality

OBSAH:

1. Úvod.....	7
2. Lidská sexualita.....	9
2.1. Sexualita.....	9
2.2. Co ovlivňuje sexuální prožívání	10
2.3. Sexuální identifikace a orientace	10
3. Sexuální asistence	12
3.1. Legislativní vymezení prostituce	14
3.2. Sexuální asistence v rodině.....	16
3.3. Sexuální asistentky.....	16
3.4. Sexuální asistenti	19
3.5. Intimní asistence	19
3.6. Rozdíly mezi sexuální asistencí a službami prostitutek.....	19
3.7. Rozkoš bez Rizika a certifikáty	20
3.8. Organizace Freya	23
3.9. Etický kodex sexuálních asistentek	25
4. Sexuální asistence ve světě	27
4.1. Sexuální asistence v USA	27
4.2. Sexuální asistence v Německu.....	30
4.3. Sexuální asistence v Holandsku a Dánsku.....	33
4.4. Sexuální asistence ve Švýcarsku.....	34
4.5. Sexuální asistence ve Francii	36
4.6. Sexuální asistence v Rakousku	39

PRAKTICKÁ ČÁST

5. Kvantitativní výzkum pomocí dotazníkové metody	41
5.1. Cíle výzkumu a pracovní hypotéza.....	41
5.2. Formulace a stanovení hypotéz.....	41
5.3. Hypotézy diplomové práce	42
5.4. Použité metody výzkumu.....	42

5.5. Analýza a stručná charakteristika výzkumného vzorku.....	44
5.5.1 Pojem sexuální asistence a její hodnocení.....	56
5.5.2 Praktické využití a dostupnost sexuální asistence	69
5.5.3 Osobní zkušenost respondentů se sexuální asistencí	77
5.6. Vyhodnocení hypotéz	89
6. Závěr	92
7. Seznam použitých informačních zdrojů.....	94
8. Příloha 1 – Dotazník.....	98

1 Úvod

Tato diplomová práce se zabývá oblastí sexuality lidí s postižením a zkoumá jejich pohled na placenou sexuální asistenci. Práce je zaměřena hlavně na sexualitu, je rozšířením mé bakalářské práce, která se zabývala rolí osobního asistenta v sexualitě člověka s postižením.

Pomocí dotazníku jsme chtěli zjistit, zda muži a ženy mají odlišný pohled na sexuální asistenci a zda se liší jejich názor na ni a placení za sex.

Diplomová práce je zaměřena na velice intimní téma, toto téma je ovšem nedílnou součástí života všech lidí na Zemi a měli bychom si uvědomit, že osoby s postižením mají stejné touhy a potřeby jako zbytek populace. Neměli bychom jim bránit v jejich potřebách, ať už ze strany pečovatелů, asistentů, členů rodiny nebo společnosti. Každý má právo na svou sexualitu a její prožívání podle svých potřeb a představ.

Měli bychom si však uvědomit, že čím více se snažíme o získání normy v sexualitě u lidí s postižením a čím více o tom mluvíme, medializujeme tuto oblast, tím snižujeme normalitu této přirozené potřeby.

Od doby co jsem psala svou bakalářskou práci z roku 2015 a v ní jsem toto téma začala rozvíjet, se společnost v pohledu na sexualitu lidí s postižením pozitivně posunula. V televizi se objevují dokumenty, filmy na dané téma, osoby s postižením jsou více informované a znají své možnosti a práva. Objevila se stránka Sexualniasistence.cz a na jejích stránkách seznam vyškolených sexuálních asistentek. Pro školení sexuálních asistentek se vytvořila speciální organizace- Freya, která převzala po Rozkoši bez Rizika závazky ohledně školení a vyhledávání sexuálních asistentek.

Pro danou problematiku je velice pozitivní skutečnost, že prostituce není v České republice trestným činem. Asistentky tedy mohou svou práci vykonávat bez problémů a strachu ze zákonného postihu.

Osoby s postižením mohou mít problém s nalezením partnera, a tudíž uspokojením svých přirozených potřeb, potřeby sounáležitosti, kontaktu, sexuálního aktu. Hledání partnera může být obtížné pro osoby bez postižení, natož pro osoby, které jsou nějakým způsobem jiné, a lidé je mohou za jejich jinakost neprávem odsuzovat. Jako rozvinutá,

kosmopolitní společnost bychom se měli snažit vytvořit takové podmínky, které budou optimální pro všechny bez rozdílu věku, pohlaví, náboženství, sexuální vyhraněnost či postižení. Pokud člověk nikdy nebyl v kůži člověka s postižením, těžko si může představit všechny bariéry, které společnost staví před osoby, které se nemusí umět z toho důvodu účinně bránit.

Sehnat informace k této problematice bylo velice složité. V České republice, není v tuto chvíli moc dostupných zdrojů.

2 Lidská sexualita

Lidská sexualita je přirozená potřeba, je součástí života každé bytosti a my nemáme právo v ní bránit nikomu, kdo ji chce zdravě prožít a projevit.

„Emoce a city spojené se sexualitou patří k těm nejsilnějším, k těm, které souvisejí se základními lidskými potřebami. Z hlediska citů je pravděpodobně nejintenzivněji prožívána zamilovanost, z hlediska emocí pak orgasmus.“ (Weiss, 2015, [online])

2.1 Sexualita

Pojem sexualita nelze dle odborné literatury jasně vymezit. Každý autor tento pojem vnímá jinak a tak ho i vysvětluje. Mezi nejznámější vysvětlení patří vymezení dle WHO (World Health Organisation- Světová zdravotnická organizace): „Za normální sexuální aktivity považujeme takové, které se odehrávají mezi psychosexuálně zralým lidmi, pokrevně nespřízněnými a s jejich jasným souhlasem. Tyto aktivity nevedou k tělesnému poškození. Zákonná hranice pro realizaci sexu je 15 let.“ (Venglářová, Eisler, 2013, s. 18)

Za zmínku stojí i složky, které jsou součástí sexuálního prožívání dle Venglářová, Eisler (2013, s. 17):

- „potřeba intimního kontaktu s blízkým člověkem
- prožitek silného citu, sounáležitosti, opory
- spokojenost, pocit potřebnosti pro jiné
- sex, sexuální uspokojování
- rodičovství a tím i potřeba pokračování rodu“

„Pohlavní vývoj i život lidí je vždy ovlivňován faktory biologickými, vlivy ze zevního prostředí a mechanismy psychologického rázu.“ (Raboch, 1984, s. 13)

Měli bychom si tedy uvědomit, že rozvoj a potřeba sexuálního kontaktu je naprosto přirozená věc, kterou je dobré rozvíjet a korigovat ji lze pomocí sexuální asistence, dle požadavků klienta služby.

2.2 Co ovlivňuje sexuální prožívání

„Na sexuálním prožívání v dospělosti má významný podíl výchova v dětství, charakter a osobnost rodičů. Rodiče mají model výchovy zase od svých rodičů, mnoho z nich nebylo k sexualitě vedeno a přenášejí to na své děti. Kořeny takové výchovy sahají do historie, kdy dříve vládlo přísné dogma o sexualitě vlivem náboženských předsudků vůči sexu.“ (Sexuální asistence, 2017, [online])

Naše sexualita se neustále utváří a měli bychom počítat s tím, že se utváří i sexualita lidí s postižením. Něco pro ně může být nepochopitelné či složité, a tak měla by fungovat služba, která by jim pomohla v dané problematice.

„Nedostatek zážitků v oblasti lásky vede k jednostrannému myšlení v sexualitě. Lidé s handicapem, kteří nikdy neviděli nahou ženu, pak v dospělosti mají jedinou vzpomínku, a to na svou vlastní mámu, kterou náhodně viděli nahatou, když byli dětmi – například v převlékárně bazénu nebo u moře apod.“ (Sexuální asistence, 2017, [online])

„Na každé životní situaci můžeme najít něco pozitivního. Nezáleží, co nás potká, jakou jsme měli výchovu, ale co s tím teď uděláme. Jaký zaujmeme postoj. Důležité je zaujmout takový postoj, který člověka dovede zase nahoru k sexuálnímu prožívání. Jen je potřeba narazit na ty správné lidi s čistým úmyslem, dobrým srdcem a otevřenou náručí, kteří pomohou člověku s handicapem, ať už slovem, nebo tipem, kde hledat pomoc v oblasti řešení vlastní sexuality s ohledem na jeho handicap. Jedním z největších problémů v sexualitě je zádrhel v komunikaci.“ (Sexuální asistence, 2017, [online])

2.3 Sexuální identifikace a orientace

Jednou z hlavních složek naší sexuality je sexuální identifikace a sexuální orientace. Sexuální identifikaci utváří do jisté míry rodiče, sexuální orientace je vrozená a tedy neměnná, nelze ji přeučit.

„Utváření pohlavní identifikace proběhne během prvních asi 3 let života. Její základní rysy jsou zpravidla rozvinuty již ve věku kolem 18 měsíců. Ve věku asi tří let už děti poznávají příslušnost určitých hraček k pohlaví (např. panenka k holčičkám, lokomotiva k chlapečkům) a uvědomují si rozdíly v oblečení.“ (Raboch, 1984, s. 18)

Sexuální orientace, jsou čtyři typy:

- *Heterosexualita*: je to přitažlivost k biologicky zralému jedinci opačného pohlaví. Kladné pro reprodukci. (Zvěřina, 1991)
- *Homosexualita*: „Nejčastější odchylkou sexuální orientace je homosexualita. U několika procent populace se vyskytuje vysoká erotická atraktivita osob stejného pohlaví.“ (Zvěřina, 1991, s. 36)
- *Homosexuální chování*: „je na rozdíl od homosexuální orientace přechodné, situační. I heterosexuální jedinci si tak mohou uspokojovat svou sexuální potřebu, ovšem při možnosti volby si radši vyberou k sexu opačné pohlaví.“ (Venglářová, Eisler in Musilová, 2015)
- *Bisexuální orientace*: jde o nejasnou přitažlivost i k jednomu pohlaví. Člověk se neumí rozhodnout, jestli je heterosexuál nebo homosexuál. Svůj sexuální život tedy může uspokojovat s muži i ženami. (Venglářová, Eisler, 2013)

„U klientů se často můžeme setkat se sexuální nevyhraněností, tzn., nemají jasnou preferenci na muže nebo ženy. Možná je to způsobené určitou frustrací z hledání stálého partnera, kde nerozhoduje pohlaví, ale touha po lásce a sounáležitosti. Každý klient je jedinečný a podpora asistenta ať osobního nebo sexuálního mu velmi pomůže.“ (Musilová, 2015, s. 16)

V naší zemi se občas setkáváme s nevolí lidí k jiné sexuální orientaci a odsuzování tohoto. Ovšem nepozorujeme větší problémy, jako v jiných zemích kde jsou osoby s jinou orientací často diskriminovány (země se silně náboženským smýšlením).

V mimoevropských zemích mohou být postihy za jinakost, až na hranici trestu smrti (Indie, Pákistán aj.).

3 Sexuální asistence

Na začátku práce bych ráda vymezila pojem sexuální asistence, jak ji vnímáme my v České republice, jak tento projekt postupuje.

„Mají-li se dát lidé do pohybu, musíte dát hlas jejich nejhlubším touhám, inspirovat je, aby uvěřili, že dokážou slézat hory, o kterých panuje názor, že jsou příliš vysoké. To říká David Gergen Richmond, bývalý poradce prezidentů Nixona, Forda, Reagana, nyní profesor na Harvard Kennedy School.“ (Sexuální asistence, 2016, [online])

Sexuální asistence či sexuální doprovázení je služba, soubor podpůrných aktivit, která pomáhá osobám s postižením prožívat jejich sexuální potřeby. (Šídová, Poláková, Malinová, 2013)

Pro sexuální asistenci najdeme mnoho označení, které vycházejí z dané kultury, země, či nabídky služby.

„Existují i jiná označení, mj. Körper-Kontakt-Service (Servis tělesného kontaktu), alternativní zprostředkovávání partnerů/partnerek, surrogacy terapie (náhradní partnerství) a práce jako dotykový pracovník/pracovnice.“ (Vozíčkář.cz, 2014, [online])

„Stejně tak, jako je například individuální osobní asistence, je individuální i sexuální asistence. Něco jiného potřebuje člověk, který svou sexualitu objevuje, něco jiného chce člověk po úraze, který už není schopen svou sexualitu, kterou zná, stimulovat. Něco jiného potřebuje autista, mentálně postižený nebo psychicky zdravý člověk. S tím, jak se v zahraničí etablovala služba sexuální asistence, se zjistilo, že práce asistenta může mít tisíc podob a nesčetně názvů. Ve hře je třeba označení ‚intimní asistence‘, která mnohým vyhovuje víc a možná i víc vystihuje pravou podstatu věci. Ne vždy jde totiž o přímou soulož, což si většina lidí představí pod pojmem ‚sex‘. Zahraniční pracovnice učí na jednotlivých sezeních dotýkat se nahého těla, učí dotýkat se sebe, vnímat svou krásu, svou smyslnost. Objevování sexuality totiž otevírá i otázky přijetí a nepřijetí vlastního těla, poznávání tělesných reakcí, vytváření vztahu k sobě samému i k potenciálním partnerům. A k takovým věcem je potřeba přistupovat velmi citlivě. Ostatně, citlivost je první předpoklad dobrého sexuálního asistenta.“ (Vozíčkář.cz, 2014, [online])

Výkladů sexuální asistence najdeme více, dalším výkladem, který využiji pro tuto práci je popis, kterým ji specifikuje přímo sexuální asistentka v praxi:

„Sexuální asistence je placená služba, kterou vykonávají proškolené sexuální asistentky a asistenti. Pomáhají lidem s hendikepem, osobám s duševním postižením, seniorům, a jinak znevýhodněným lidem pracovat s jejich sexualitou. Rozděluje se na aktivní a pasivní sexuální asistenci, viz níže. Sexuální asistent/ka pomáhá jedincům, párům, ale i rodičům osob, které mají nějaké znevýhodnění či hendikep. Sexuální asistence je externí služba na rozdíl od intimní asistence, která je prováděna zaměstnanci/kyněmi domova či pomáhajících organizací. Nejsou to tedy zaměstnanci/kyně domovů či organizací pro lidi se znevýhodněním či hendikepem. Do organizací, domovů či domácností klientů docházejí. Jsou zpravidla kontaktovány samotnými klienty/kami, pracovníky/icemi pomáhajících organizací či rodiči. Další rozdíl je především ve způsobu provádění druhu asistence. Sexuální asistent/ka se na rozdíl od intimního asistenta/ky může klienta dotýkat – pohladit jej, pevně obejmout nebo jít do sexuální interakce. Intimní asistent/ka tuto činnost v žádném případě vykonávat při výkonu intimní asistence nemůže. V zahraničí tuto službu nabízejí i lékaři/ky, psychologové/žky, terapeuti/ky, zdravotní sestry/bratři či bývalé a současné sexuální pracovnice aj.“ (Sexuální asistentka Brno.cz, b.r., [online])

Matthias Vernaldi (německý aktivista prosazující sexuální asistenci) zastává tento názor: „Sexuální pomoc nemůže být ničím víc než jasnou odpovědí na sexuální strádání řady postižených lidí. Hlubší problém touto cestou vyřešit nelze. Je k tomu zapotřebí široký diskurz o atraktivitě, rozkoši a tělesnosti, který se netýká jen postižených lidí, speciálních pedagogů, lékařů a sexuálního doprovodu. Při přemýšlení o sexuální pomoci sexuálním doprovázením by nám mělo být jasné, že se tak před námi otevírá další široké pole zvláštní péče. Podle něj je sexuální asistence jen jakýmsi mezistupněm před ideálním světem, v němž by takové služby nebylo třeba. Světem, v němž lidé s hendikepem nemají ze svého těla trauma, světem, v němž si je každý své sexuality a svých tužeb a preferencí vědom, světem, kde si hendikepovaný může beze strachu z reakcí objednat sexuální službu stejně tak jako všichni ostatní.“ (Vozíčkář.cz, 2014, [online])

V předešlém odstavci můžeme pozorovat tužbu osob s postižením se nevymezovat a v potřebě sexuality a mít volnou možnost vybrat si sexuální pracovníci beze strachu z odmítnutí. Myšlenka na odmítnutí je jistě velice frustrující a často tak silná, že člověk s postižením radši sexuální vztah nehledá. Poukazuje to i na povrchnost osob, které dané služby poskytují.

Sexuální asistenci je v tuto chvíli nutné vnímat jinak než prostituci, dokládají to i zkušenosti německých asistentek. Mnoho jejich klientů s postižením netouží primárně po pohlavním styku, ale po porozumění, po dotycích a intimitě. Po tom vychutnat si chvíle s nahým člověkem, který vnímá jejich tělo jako nahé tělo – ne jako objekt k převlečení nebo vykoupaní. (Vidurová, 2014)

„Služba sexuální asistence v zahraničí obsahuje mnohem víc než pouhý zaplacený pohlavní styk. Sexuální asistentky a asistenti si s klientem povídají, a to mnohdy nesnadným způsobem. Naslouchají mu, mají trpělivost a nic jim nepřijde nenormální. Jejich úkolem je vybudovat vztah na důvěře. V zahraničí lidé musí studovat, aby mohli toto povolání vykonávat. Je v něm větší společenská akceptovatelnost ze strany veřejnosti, ale i ze strany klientů. Sex je v tomto případě jen třešničkou na dortu. Takovou, kterou nikdo jiný než sexuální asistent mnohdy do šlehačky zasadit nemůže.“ (Vidurová, 2014, [online])

3.1 Legislativní vymezení prostituce

V České republice není prostituce trestným činem dle Trestního zákoníku 40/2009Sb.

„Podle současné legislativy, není prostituce ani povolena, ani zakázána. Celonárodní právní předpis, který by definoval pojem prostituce a její provozování, neexistuje. Poskytování sexuálních služeb je tedy v jakémsi právním vakuu. V ČR se však dlouho hovoří o regulaci této profese speciálním zákonem, a to zákonem o regulaci prostituce.“ (Internetová poradna, Rozkoš bez Rizika, b.r., [online])

Co je již považováno za přestupky v prostituci: „V rovině správně právní se osoby poskytující placené sexuální služby mohou dopustit přestupku, když nabízejí sexuální služby na veřejnosti, kde je to zakázáno obecní vyhláškou. To se tedy týká zejména osob, které pracují ve venkovních prostředích (ulice, silnice, tzv. trasy).“ (Internetová poradna, Rozkoš bez Rizika, b.r., [online])

K prostituci se vztahují tyto zákony:

- 1) Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník
- 2) „§ 190 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb. - Kdo provozuje prostituci v blízkosti školy, školského nebo jiného obdobného zařízení nebo místa, které je vyhrazeno nebo určeno pro pobyt nebo návštěvu dětí, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta. Trestní sazba dále stoupá za organizaci prostituce, a pokud je trestný čin spáchán nejméně na dvou takových místech, nebo opětovně.
- 3) Za kořistění z prostituce jiným se považuje „opakované přijímání úplaty za to, že umožňuje provozování prostituce“, a nemusí být dosaženo určité hranice zisku (Bačkovský, MVČR, 2015).
- 4) § 168 zákona č. 40/2009 Sb.–odst. (2) - Kdo (dospělou osobu) za použití násilí, pohrůžky násilí nebo jiné těžké újmy nebo lsti anebo zneužívaje jejího omylu, tísně nebo závislosti, přiměje, zjedná, najme, zláká, svede, dopraví, ukryje, zadržuje, přijme nebo vydá, aby jí bylo užito: a) jiným k pohlavnímu styku nebo k jiným formám sexuálního zneužívání nebo obtěžování anebo k výrobě pornografického díla, atd., nebo kdo kořistí z takového jednání, bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až deset let. Odst. (3) Odnětím svobody na pět až dvanáct let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán, d) spáchá-li takový čin v úmyslu, aby jiného bylo užito k prostituci.
- 5) § 3 odst. 3 písm. p) zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání – živností není nabízení nebo poskytování služeb směřujících bezprostředně k uspokojování sexuálních potřeb.
- 6) § 7 odst. 2 písm. b zákona č. 586/1992, Sb., o daních z příjmů
- 7) Příloha č. 4 k nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností - obsahem „Poskytování služeb osobního charakteru a pro osobní hygienu“ není průvodcovská činnost ani poskytování služeb směřujících bezprostředně k uspokojování sexuálních potřeb.“ (Internetová poradna, Rozkoš bez Rizika, 2015, [online])

Ze zmíněného tudíž vyplývá, že sexuální asistence není trestným činem, jelikož je provozována s dospělými lidmi, s jejich souhlasem a často se nejedná přímo o sexuální styk, ale pouhé mazlení a hlazení. Asistentky jsou prověřené a vyškolené.

3.2 Sexuální asistence v rodině

V této části se budeme zabývat postojem rodičů k sexuální asistenci. První si sexuálních potřeb často všimnou rodinní příslušníci, kteří mohou pozorovat jistou frustraci u člena své rodiny, nenaplnění jeho přirozených potřeb, či se setkají s nevhodným chováním na veřejnosti.

Na Petra Eisnera, který se zaměřuje na sexualitu postižených a vede řadu kurzů pro sociální pracovníky, se prý často obracejí matky s dotazem, kdo by mohl jejich „problém“ s dospělými dětmi vyřešit. Jelikož se není kam obrátit, musí danou situaci vyřešit rodina. Zřejmé je, že takové řešení není ideální ani pro člověka s postižením, ani pro rodiče. I proto se na zahraniční sexuální asistentky obracejí matky postižených a sami jejich sezení iniciují. Poskytnou jim prostor, zázemí a především soukromí. (Vidurová, 2014)

Proto shledávám projekt sexuální asistence jako velice přínosný a pro hodně rodin přináší i úlevu. Sami nemusí dopodrobna choulostivou problematiku řešit a služby, které může sexuální asistentka nabídnout, pomohou osobě s postižením rozvinout a prožít jejich sexualitu.

3.3 Sexuální asistentky

„Každý člověk má právo na vyjadřování své sexuality a neměl by být omezován svým okolím, když už je omezován svou nemocí.“ (Vidurová, 2014, [online])

„Sexuální asistentky byly dobře vybírány. Samy se pro práci rozhodly. Mají letité zkušenosti s muži a s prací s tělem. V praxi se už s lidmi s postižením setkávaly," uvedla na mezinárodní konferenci o sexuální asistenci výkonná ředitelka organizace Rozkoš bez rizika (R-R) Lucie Šídová.“ (Petrášek, 2015, [online])

„Co všechno musí sexuální asistentka znát a umět, aby se jí mohla stát? V první řadě musí mít zpracovanou svoji sexualitu a mít dobrý vztah ke svému tělu a kladný vztah k práci s lidmi. Měla by být komunikačně zdatná a umět si nastavit a udržet své hranice profesionální práce. Důležité je mít citlivý přístup, rozumět tomu, co sexuální asistence je, a při práci vnímat individualitu člověka a jít s ním na té cestě stejně rychle, jak

dotyčný potřebuje. Některé z vybraných žen také mají za sebou kurzy masáží, tantry, body work a další" (Šídová, Sexuální asistence, 2016, [online])

„Organizace Rozkoš bez Rizika vyškolila pět sexuálních asistentek pro práci s handicapovanými lidmi. Každá sexuální asistentka má svoje webové stránky, snadno dohledatelné na internetu.“ (Sexuální asistence, 2016, [online])

„Klient může požadovat, aby se asistentka prokázala certifikátem, který jim byl vydán při školeních. Je opatřen křestním jménem sexuální asistentky, razítkem organizace a podpisy. Též by klient/klientka mohl/a požadovat certifikáty ze školení, které ženy po každém kurzu obdržely.“ (Žiju s handicapem, 2016, [online])

Těchto pět žen je ve věku 33- 45 let, tři asistentky nabízí své služby v Praze a okolí, jedna v Brně a jedna v Trutnově. Všechny asistentky přijímají klienty s jakýmkoliv postižením. (Sexuální asistence, 2016)

Zde můžeme vidět, naprostou nevyrovnanost míst, kde lze asistenci získat. Osoby žijící mimo tyto regiony, musí spoléhat na domluvu s asistentkami, jestli by přijely za nimi, nebo využít služby klasických prostitutek. Zde ovšem opět můžeme narazit na strach z jinakosti a jejich nevěli spolupracovat s člověkem s postižením.

Cena za služby sexuálních asistentek je za konzultaci 500 Kč, za asistenci 1200 Kč za hodinu asistence a je pro všechny klienty jednotná a cena je nastavená pro všechny asistentky stejná. Některé nabízejí položky navíc např. Tantrická masáž, sexuologická práce s tělem-terapie (BEZ pohlavního a orálního styku): 2000,- / 1h. Intimní rituál (BEZ pohlavního a orálního styku): 3000,- / 1h. Dopravu asistentky si platí klient sám, u některých celou dopravu, u jiných dopravu nad rámec působení. Všechny asistentky přijímají zakázky hlavně telefonicky, případně emailem. (Sexuální asistence, 2016)

Sexuální asistence se dělí na PASIVNÍ a AKTIVNÍ.

PASIVNÍ sexuální asistence zahrnuje toto:

- rozlišování fyzických rozdílů mezi mužem a ženou
- umět říci ne
- učí komunikaci o pohlavním styku
- pomáhají obstarat a vybrat sexuální pomůcky

- učí, jak se správně používají sexuální pomůcky
- učí vyhledávat pornografii na internetu a vzdělává muže/ženy v této oblasti
- pomáhá při nastavování hranic vzhledem k sexualitě
- zabývá se nepřiměřeným sexuálním chováním, důsledky sexuálních aktivit
- vysvětluje jak správně masturbovat
- informují o možnostech a typech antikoncepce
- edukuje v oblasti bezpečnějšího sexu
- edukuje v oblasti hygieny
- edukuje v oblasti přitažlivého oblékání
- edukuje v oblasti rozpoznávání fyzických rozdílů mezi mužem a ženou
- radí jak navazovat partnerské vztahy
- probírají s klientem/kami téma sexuálního násilí (znásilnění, nucení k sexu a sexuálním praktikám, zneužívání)
- pomáhají párům s postižením se začátkem pohlavního života

poskytují poradenství příbuzným (např. rodičům, blízkým osobám) ohledně sexuality jejich dětí, členů rodiny. (Sexualniasistentka2, b.r., [online])

„AKTIVNÍ sexuální asistence zahrnuje navíc sexuální interakce jako např. pomoc při masturbaci, pomoc postiženému páru při pohlavním styku, doteky, erotické masáže, pohlavní styk či další sexuální praktiky, na kterých se s klientem domluví.“ (Sexualniasistentka2, b.r., [online])

Sexuální asistentky běžně působí ve Švýcarsku, Austrálii, Německu, Itálii, Dánsku, Nizozemí, Anglii, USA atd.) (Vozíčkář.cz, 2014)

„Muži i ženy s handicapem tělesného postižení po úraze míchy trpí často sníženým sebehodnocením a sebevědomím, pocitem ztráty sexuální role, studem a obavami zahájit či znovu obnovit sexuální život. Jejich handicap provázejí psychické poruchy – úzkost, strach, deprese. Laická, ale často i odborná veřejnost se na tyto lidi dívá jako na asexuální (bez potřeby sexuálního života).“ (Šrámková, 2010, [online])

Právě i takovýmto osobám by ke zvednutí sebevědomí a uschopnění v oblasti sexuality, mohli pomoci profesionálně vyškolené asistentky.

3.4 Sexuální asistenti

K dnešnímu dni nejsou vyškoleni žádní sexuální asistenti. Oficiálně tedy tuto službu nikdo neposkytuje. Nám se ovšem podařilo z řad lidí s postižením zjistit, že takový muži jsou a je možné je kontaktovat přes určité organizace. Daná organizace se nedopouští trestního přečinu- kuplířství, protože nemají profit z daných asistencí. Doufáme ovšem do budoucna, že asistenti budou, aby asistenci mohli využívat i ženy a muži s homosexuálním zaměřením.

„Mužů zabývajících se sexuální asistencí je méně, je to i poptávkou. Ženy samy tolik sexuální asistenci nevyhledávají. Může to ale být i tím, že pokud trpí muž sexuální tenzí, často obtěžuje okolí. Je agresivní, nepříjemný, sexuálně obtěžuje personál. A ten má potom snahu věc řešit a hledat pro klienta sexuální asistentku nebo asistenta. Ženy tolik neobtěžují, nejsou tak invazivní. Jejich utrpení si tedy personál nemusí všimnout. Navíc je zde obava, že sexuální asistent – muž, může ženu zneužít, nějak překročit hranice a že z toho pak budou nepříjemnosti.“ (Zahradníková, 2015, [online])

3.5 Intimní asistence

„Náplň práce intimního asistenta/ky odpovídá výčtu aktivit popsaných u pasivní sexuální asistence. Rozdílem je, že tato služba je nabízena pracovníky/icemi pomáhajících organizací, tedy zaměstnanci/kyněmi těchto organizací. V současné době nemá intimní asistentka/asistent ukotvení v systému profesí. V různých organizacích se tato profese jmenuje odlišně. Vykonávají ji např. sociální pracovníci/e či pracovníci/e v sociálních službách.“ (Sexualniasistentka2, b.r., [online])

3.6 Rozdíly mezi sexuální asistencí a službami prostitutek

„Je sice pravda, že obě tyto služby mohou končit placeným pohlavním stykem, ale rozdíl je v zaměření sexuální asistence na prožívání a individualitu jedince. Sexuální asistence nemusí být pouze jednorázovým sexuálním uspokojením, ke kterému někdy ani nedochází, ale postupným seznamováním se sexualitou, nastavováním hranic, domlouvání pravidel, nácviku a poznávání doteků a především jde o porozumění mezi člověkem s hendikepem a sexuální asistentkou/tem. Ti si s klientem povídají, a to mnohdy nesnadným způsobem. Naslouchají mu, mají trpělivost a nic jim nepřijde nenormální. Jejich úkolem je vybudovat vztah na důvěře. Mezi klientem a asistentem se

totiž často utvoří především prostor pro rozvíjení zkušeností. Možnost si zkusit nové věci, dotyk, smyslnost, nahotu, kontakt s druhým člověkem, blízkost a něžnost – to vše je možné při sexuální asistenci objevovat. Člověk si může utvořit vztah k sobě samému, ke svému tělu. Sexuální asistenti/ky poskytují své služby systematicky, s ohledem na konkrétní osobnost a hendikep. Něco jiného potřebuje člověk, který svou sexualitu objevuje, něco jiného chce člověk po úraze, který už není schopen svou sexualitu, kterou zná, stimulovat. Něco jiného potřebuje autista, mentálně postižený nebo psychicky zdravý člověk. A právě dalším rozdílem je vzdělání sexuálních asistentek nebo asistentů, které/ří jsou proškoleny/i, jak pracovat s lidmi s postižením nebo hendikepem, jak s nimi o sexualitě mluvit a jak ji postupně nacvičovat. Vědí, jak s lidmi postiženými fyzicky manipulovat a znají zásady první pomoci, pomáhají mu také s hygienou a oblékáním. Sexuální asistentky a asistenti na rozdíl od sexuálních pracovníků vzdělávají nejen hendikepované samotné, ale i rodinné příslušníky, pracovníky v zařízeních, kteří se o ně starají, o sexuálních potřebách lidí s hendikepem, učí je manipulovat se sexuálními pomůckami, přinášejí naučná pornografická díla. Sexuální asistentky a asistenti pracují na získání dovedností, které může člověk s hendikepem v budoucnu využít, jde např. o navazování kontaktů, zabývají se nepřiměřeným sexuálním chováním, důsledky sexuálních aktivit, schopnost říci ne, zodpovědnosti k rodičovství, rozpoznání fyzických rozdílů mezi mužem a ženou a podobně. Velkou úlohu hrají asistenti v prevenci sexuálního násilí (znásilnění, nucení k sexu a sexuálním praktikám, zneužívání aj).“ (Sexualniasistentka2, b.r., [online])

3.7 Rozkoš bez Rizika a certifikáty

Organizace Rozkoš bez rizika se zaměřuje na pomoc sexuálním pracovníkům a pracovnícím a na prevenci sexuálně přenosných chorob. O možnost sexuální asistence pro handicapované se začala zajímat v roce 2013. Se zahraničními organizacemi začala spolupracovat na projektu Právo na sex, který podpořilo ministerstvo financí z programu švýcarsko-české spolupráce. (Trachtová, 2015)

„ROZKOŠ bez RIZIKA (dále R-R) se rozhodla realizovat tento projekt, jelikož se domníváme, že lidé s hendikepem mají právo prožívat svoji sexualitu tak, jako zdraví lidé. Jejich práva na sexualitu však nejsou doposud v ČR dostatečně podporována, tak

jak je tomu v zahraničí, např. ve Švýcarsku. Tím dochází k upírání základních lidských práv lidem s hendikepem, není jim předávána zodpovědnost za sexualitu a dodnes existují mýty o sexualitě osob s hendikepem. V ČR je téma intimní asistence velmi tabuizováno. Některé organizace intimní asistentky mají, jiné uvažují o jejich zavedení, ale potřebují pomoci s proškolením a zavedením. Velmi důležité je i otevření diskuze v oblasti etiky.“ (Sexuální asistence, b.r., [online])

Certifikace sexuálních asistentek probíhala v organizaci ROZKOŠ bez RIZIKA po absolvování vzdělávacích kurzů. Každá sexuální asistentka se zavázala dodržovat etický kodex a byla pasována na sexuální asistentku a obdržela certifikát vydaný touto organizací. Seznam sexuálních asistentek je od ledna 2016 na webu Rozkoše bez Rizika. Každá má svůj web, kde má uvedeno, že absolvovala kurzy. (Žiju s handicapem, 2016)

Při školeních lze získat dva certifikáty:

Obr. č. 1 Certifikát, sexuální asistence-její možnosti a limity. (Masáže pro muže, b.r., [online])

Obr. č. 2 Certifikát, sexuální pomůcky pro osoby s hendikepem (Masáže pro muže, b.r., [online])

„Ženy absolvovaly kurzy, které lektorovali zahraniční lektori a lektorky ze Švýcarska, které se věnují sexuální asistenci nebo tématu sexuality u osob s postižením. Měly schůzku a školení se sexuální asistentkou Ninou de Vries, která zodpovídala jejich dotazy. Věnovaly se s ní též tématu komunikace a práce s lidmi s mentálním handicapem, se kterými pracuje Nina nejvíce. Zúčastnily se stáže v zařízení pro osoby s mentálním handicapem. Samy o tuto stáž projevíly zájem, a tak jsme jim ji domluvili. Nyní pro ně ještě připravujeme školení s Petrem Eisnerem, lektorem a odborníkem na sexualitu osob s handicapem. Předmětem jejich školení byl též nespočet schůzek, které jsme se ženami k tématu sexuální asistence uspořádali, a dostaly spoustu textů k samostudiu. Podrobnější obsah kurzů najdou zájemci a zájemkyně na našem webu. Též jim byly k dispozici naši zahraniční partneři, jichž se mohly na potřebné informace po dobu kurzů či prostřednictvím e-mailu doptávat. Samozřejmě kurzy nemohly obsáhnout všechno, to ani nejde. Ale daly dobrý základ pro vykonávání služby sexuální asistence (znalosti o různých typech handicapů, práce s hranicemi, zásady komunikace, používání pomůcek aj.). Hodně věcí se lidé naučí praxí.“ (Žiju s handicapem, 2016, [online])

Obr. č. 3 Symbol sexuální a intimní asistence, který lze najít na certifikátech (Žiju s handicapem, 2016, [online])

3.8 Organizace Freya

„Prvních pět asistentek začalo pracovat na podzim 2015. Vyškolen je spolek Rozkoš bez rizika (R-R). Program od něj převzala organizace Freya, která vznikla v roce 2016 a zaměřuje se na téma sexuality postižených a seniorů. Nabízí vzdělávání a poradenství, snaží se o odbourávání předsudků. Nyní začíná pracovat na přípravě budoucí podoby výběru a školení dalších asistentek, ale také asistentů. Pro tuto profesi chce získat také muže. Pětice sexuálních asistentek, jejichž služeb využívají lidé s postižením či senioři, poskytla za téměř rok a půl svého působení na 250 asistencí. Na speciálně vyškolené pracovnice se obracejí nejen přímo klienti, ale také jejich příbuzní i zařízení pro handicapované.“ (Lidovky, 2017., [online])

Obr. č. 4 Logo společnosti Freya (Freya, b.r., [online])

Tato organizace vznikla, jak již bylo zmíněno, na podzim v roce 2016, založila ji Lucie Šídová (dříve pracovala v Rozkoši bez Rizika) společně s Petrou Hamerníkovou. Petra Hamerníková byla součástí týmu, který se v Rozkoši bez Rizika podílel na rozvoji sexuální asistence v České republice. (Sexuální asistence, b.r.)

Velice krátce bych ráda představila tyto dvě ženy, které se zasloužily o rozvoj sexuální asistence v naší zemi:

Mgr. Lucie Šídová je terapeutka, lektorka, trenérka a supervizorka. Vystudovala sociální práci a sociální politiku na Univerzitě Hradec Králové. Má ukončený psychoterapeutický výcvik ve skupinové psychoterapii a výcvik somatického koučování. Je iniciátorkou projektu Právo na sex, jehož cílem bylo otevřít téma sexuální asistence v ČR. (Freya, b.r.)

„Petra Hamerníková, Dis. – Petra vystudovala vyšší odbornou školu sociální a dramaterapii v rámci celoživotního vzdělávání na Univerzitě Palackého v Olomouci. Pracovala jako vedoucí terénních týmů, metodička standardů, koordinátorka chatu, sociální a terénní pracovnice v organizaci ROZKOŠ bez RIZIKA 13 let. Zabývá se tématy vztahující se k sexualitě, bezpečnějšímu sexu, partnerským vztahům, krizové intervenci, násilí atd. Věnuje se lektorské činnosti a poradenství. Byla součástí týmu, který v rámci České republiky zaváděl sexuální asistenci.“ (Freya, b.r., [online])

„Lektorky prošly unikátním systémem vzdělávání věnovaným sexualitě osob s hendikepem a seniorů. Byly proškoleny zahraničními odborníky. Jedná se o průkopnice sexuální asistence v ČR.“ (Freya, b.r., [online])

Dále obecně popíšeme organizaci, která byla založena pro sexuální asistenty a působí v naší zemi osvětově a zabývá se školením dalších asistentů:

„Freya se věnuje vzdělávání lidí v pomáhajících profesích v oblasti sexuality a vztahů, kteří pracují s lidmi s postižením, seniory a seniorkami. Jejich cílem je přinášet nová témata v oblasti sexuality osob s handicapem, spolupracovat s experty v tomto tématu, lobovat za zájmy této komunity.“ (Sexuální asistence, 2017, [online])

Pracovní náplní společnosti Freya jsou kurzy, supervize, poradenství a praktický trénink. Věnují se zdravému prožívání vztahů a sexuality. Chtějí oblast sexuality lidí s hendikepem či seniorů zavést do praxe v zařízeních a tím zvýšit kvalitu poskytovaných služeb a kvalitu života svých klientů a klientek. (Freya, b.r.)

Společnost nabízí toto:

- Kurzy - Sexualita lidí s hendikepem, Sexualita v seniorském věku, Sexuální asistence- její možnosti a limity, Naše dítě dospívá aneb otázky a odpovědi pro pečující osoby dětí s hendikepem, kombinovaná školení.

- Preventivní přednášky- Partnerské vztahy a sex, Moje hranice a pravidla
- Supervize, praktický trénink, poradenství a sexualita
- Skupinová setkávání - Supervizní skupina pro pracovníky a pracovníce pomáhajících profesí, kteří se věnují práci s lidmi s hendikepem (Freya, b.r.)

3.9 Etický kodex sexuálních asistentek

Nabídka a poskytování služby sexuální asistence dle etického kodexu:

- Sexuální asistentka nejprve s klientem absolvuje úvodní schůzku, na níž se rozhoduje společně o každé nabídce. Schůzka se odehrává v maximálně neutrálním kontextu (nedochází při ní k samotnému poskytování služby, je bez prostředníka, umožňuje-li to hendikep – vzít v potaz u neslyšících osob, osob s afázií atd.).
- Potřeby osob s mentálním postižením či duševním onemocněním je třeba pečlivě rozklíčovat ve spolupráci s vysoce kompetentním a zodpovědným partnerem (rodinou, osobami z pomáhajících profesí, které o stavu pacienta mohou podat stanovisko pro výkon této služby).
- Při každém setkání s klientem/kou sexuální asistentka hned na začátku jasně definuje možnosti a omezení svých služeb, bez jakéhokoliv nátlaku. Ve výjimečných případech může přerušit poskytování již schválené služby, pokud se pro klienta/ku či pro něj/ni stane nepřiměřenou či nevhodnou.
- Pokud se zdá, že není možné dosáhnout svobodného a informovaného souhlasu, nebo o tom sexuální asistentka pochybuje, informuje se u rodiny klienta/ky či jiných zákonných zástupců. Komunikaci mezi sexuálním asistentem/asistentkou a jeho klientem/kou nebo klientovou/činou rodinou či zákonnými zástupci mohou nahrazovat či usnadňovat třetí osoby. Sexuální asistentka se snaží: získat od klienta/ky opakované potvrzení jeho/jejího požadavku, slovně či mimoslovně; v reakci na to mu/jí s nejlepším vědomím a svědomím nabídnout službu, která se mu/jí zdá nejvhodnější, a využívat prostředků a pomůcek, které nejlépe řeší potřeby klienta/ky.
- Žádná sexuálně-tělesná praktika se a priori nevylučuje. Od každého klienta je třeba průběžně po celou dobu poskytování služby aktivně vyžadovat svobodný a informovaný souhlas, aby si sexuální asistentka byla jistá, že služba je klientem požadována.
- Sexuální asistentka si dává pozor na to, aby v rámci poskytování svých služeb neiniciovala, nepodporovala či neudržovala citový vztah.

- Sexuální asistentka se vždy primárně soustředí na spokojenost a rozvoj klienta/ky, přičemž si uvědomuje svoje vlastní limity. (Etický kodex, b.r.)

Součástí etického kodexu jsou i další položky jako mlčenlivost, hygiena, schůzky, odměna.

4 Sexuální asistence ve světě

Sexuální asistence ve světě je dnes už přirozenou součástí každé vyspělé společnosti. Asistentky fungují bez problémů ve Švýcarsku, Austrálii, Německu, Itálii, Dánsku, Nizozemí, Anglii, USA atd.) (Vozičkář.cz, 2014)

O některých státech jsem pojednávala ve své bakalářské práci, nyní bych ráda navázala ve formě země mimo Evropu, a to jsou Spojené Státy Americké.

4.1 Sexuální asistence v USA

Ve Spojených Státech Amerických se setkáváme s velkou propracovaností sexuální asistence. Touto problematikou se zabývá „Americká asociace sexuálních pedagogů, poradců a terapeutů- The American Association of Sexuality Educators, Counselors and Therapists (AASECT)“

Obr. č. 5 Logo Americké asociace sexuálních pedagogů, poradců a terapeutů. (AASECT, b.r.)

Jde o neziskovou interdisciplinární profesní organizaci. Kromě sexuálních učitelů, poradců a sexuálních terapeutů patří mezi členy AASECT lékaři, zdravotní sestry, sociální pracovníci, psychologové, pomocné zdravotní síly, duchovní, právníci, sociologové, manželští a rodinní poradci a terapeuti, specialisté na plánování rodiny a výzkumní pracovníci a studenti z různých odborných disciplín. Tito jedinci mají zájem na podpoře porozumění lidské sexualitě a zdravého sexuálního chování. Společnost byla založena v roce 1967 a je věnována podpoře sexuálního zdraví při vývoji a pokroku v oblasti sexuální terapie, poradenství a vzdělávání. Posláním AASECT je dostat se na nejvyšší úroveň odborné praxe pro pedagogy, poradce a terapeuty. (AASECT, b.r.)

Organizace se zabývá sexualitou lidí s postižením, sexualitou seniorů, poradenstvím v oblasti sexuální asistence, mentorování lidí s postižením. Členství v AASECT

neznamená odborné znalosti nebo schopnosti jako je sexuální pedagog, poradce nebo terapeut.

Asociace zastává názor, že homosexuální orientace, transsexualita nejsou mentální poruchy. Jsou proti jakékoliv „reparativní“ nebo konverzní terapii, která usiluje o „změnu“ nebo „opravu“ lidské sexuální orientace, pohlavní identity nebo vyjádření pohlaví. (AASECT, b.r.)

Certifikáty, které asociace nabízí:

1) „AASECT Certified Sex Therapist“- certifikovaný sexuální terapeut-

Jsou to licencovaní profesionálové, kteří jsou vyškoleni k poskytování důkladné psychoterapie, specializují se na léčbu klientů se sexuálními problémy a obavami. Pokud je nedostatek, takto licencovaných terapeutů, může být využit i klinický psychoterapeut. Sexuální terapeuti pracují s jednoduchými sexuálními obavami, ale kromě toho, kde je to vhodné, jsou připraveni poskytnout komplexní a intenzivní psychoterapii po delší dobu (ve složitějších případech). (AASECT, b.r.)

2) „AASECT Certified Sexuality Counselor“- certifikovaní sexuální poradci-

Zde jsou poradci z celé řady profesí, od medicíny k duchovní víře. Sexualitu řeší lékaři, poradci pro plánované rodičovství, zdravotní sestry a další zdravotnické profese jako je klinická péče a pastorační služby. Poradci mohou pomoci klientovi, aby realisticky řešil své problémy pomocí techniky komunikace, jakožto poskytují i přesné informace a příslušné návrhy konkrétních cvičení a technik v sexuálním projevu. Sexuální poradenství je obvykle krátkodobé. (AASECT, b.r.)

3) „AASECT Certified Sexuality Educator“- certifikovaný sexuální učitel-

Tento učitel se zaměřuje na širokou škálu témat kolem sexuality, nejen na sexuální zdraví; sexuální a reprodukční anatomii a fyziologii. Poradí i v oblasti plánování rodičovství, antikoncepce a těhotenství / porod; sexuálně přenosných infekcí; genderové identity a rolí- gay, lesbické, bisexuální, transgender otázky. Sexuální funkce a dysfunkce, sexuální rozkoš, sexuální variace, sexualita a postižení, sexuální a chronická onemocnění, pohlavní vývoj v průběhu celého života, pohlavní zneužívání, znásilnění a sexualita v různých kulturách. Sexuální pedagogové mohou učit ve třídách na základních, středních a vyšších úrovních vzdělání. Mohou také poskytovat vzdělání pro

skupiny dětí, dospívajících nebo dospělých, školení pro odborníky. Sexuální pedagogové mohou také vést semináře, kurzy; přispět k sexuální výchově pomocí literatury; vytvořit učební plán; plánovat a spravovat programy, přednášky. Poskytují také výuku pouze jednomu klientovi, nejen skupinám. (AASECT, b.r.)

- 4) „AASECT Certified Sex Therapist Supervisor“- Nadřízený, certifikovaný sexuální terapeut-

Tato skupina jsou zdravotničtí odborníci s psychoterapeutickou přípravou, kteří byli AASECT certifikovanými terapeuty po dobu minimálně tři roky a mohou poskytovat výcvik a dozor nad jednotlivci, kteří se chtějí stát AASECT Sexuálními terapeuty. (AASECT, b.r.)

- 5) „AASECT Certified Sexuality Counselor Supervisors“- AASECT certifikovaný Nadřízený Sexuální rádce-

Jsou to profesionálové s bakalářským nebo vyšším stupněm vzdělání na akreditované vysoké škole s důrazem na poradenství. Opět zde platí, že byli AASECT poradci minimálně po tři léta. Poskytují dohled nad osobami, školicími se na Sexuální rádce. (AASECT, b.r.)

Členství v „The American Association of Sexuality Educators, Counselors and Therapists“: Jedná se o největší komunitu lidí, které spojuje podpora sexuálního zdraví při vývoji a pokrok v oblasti sexuální terapie, poradenství a vzdělávání. AASECT se stala celosvětovým fórem pro výměnu nápadů a přední zdroj informací v oblasti lidské sexuality, řešení problémů s jedinečnostmi, výzvami, trendy a předpisy. Stát se členem, znamená obohacení kariéry, ale také pomoc utvářet budoucnost AASECT a sexuální profesi. (AASECT, b.r.)

Typy členství dle AASECT (b.r.):

- *Profesionální členové* jsou ti jedinci, kteří mají akademické nebo odborné pověření a jsou způsobilí k výkonu certifikace AASECT v souladu s postupy a kritérii přijatými představenstvem. Profesionální členové jsou oprávněni volit ve volbách a v ostatních záležitostech, slouží i ve většině výborů a dalších funkčních orgánech - roční sazba za Profesionální členství- \$ 220

- *Podporující členové*- jsou ti jedinci, kteří podporují misi AASECT, ale nejsou způsobilí vykonávat certifikaci AASECT. Mohou hlasovat v nižších strukturách organizace. Podporující členové jsou oprávněni volit místopředsedy a regionální zástupce do řídicího výboru. Podporující členové nebudou moci zastávat vedoucí funkce - př. v radě, nemohou být předsedy výborů, ani volit ve všeobecných volbách - roční sazba za Podporující členství- \$ 220
- *Studenti*- jsou ti jedinci, kteří v současné době studují, na plný úvazek, v pregraduálním nebo postgraduálním vzdělávání u uznávané a akreditované vzdělávací instituce. Členové studenti mohou docházet do výborů a hlasovat zde. Jsou oprávněni volit místopředsedy a regionální zástupce. Studenti nemohou zastávat funkce jako předsedové rady, nebo předsedové výborů ani volit ve všeobecných volbách. AASECT si vyhrazuje právo náhodně kontrolovat jednotlivce označené registrací „Student“. Jednotlivci, které nesplňují kritéria pro status studenta, budou buď muset změnit typy členství a doplatit rozdíl v poplatcích nebo jim bude členství ukončeno. - roční sazba za Studentské členství- \$100
- *Penzionovaní členové*- jsou ti členové AASECT kteří poté, co dosáhli stavu Profesionální členství a chtějí žádat o snížení poplatků podle ustanovení. V současné době to jsou osoby starší 60 let. Tento status musí schválit výkonný ředitel. – roční sazba za Důchodové členství- \$ 125

Již na propracovanosti členství, možnostech certifikátu, můžeme pozorovat širokou škálu, působení dané organizace a jejich promyšlený postup v poskytování sexuální asistence. Osoby, které se necítí na řešení určitého typu sexuální oblasti, si mohou vybrat typ certifikátu, který jasně vymezuje, co bude náplň jejich práce.

4.2 Sexuální asistence v Německu

Německo si začalo všimnout potřeb lidí s postižením a řešit je, dříve než Česká republika. Pozitivní ovšem je, že nyní s touto zemí spolupracujeme, a máme tedy možnost od nich převzít dosavadní zkušenosti a využít jejich proškolené a zasvěcené lektory a lektorky.

V Německu od roku 2013 funguje nová profese- sexuální asistent či asistentka pro lidi s fyzickým i mentálním postižením a pro seniory. Potřebné vzdělání a certifikát pro její

výkon získalo zatím pět žen a dva muži (informace k roku 2013). Podle mnohých odborníků je práce vhodná i pro ženy a muže, kteří chtějí s prostitucí skončit. Sexuální asistence není pouze přímý sex. Tito lidé si umějí takovou práci představit. Vědí také, jak zacházet s tělem. Služba je placená, dle domluvy s klientem služby. Podle expertky nová profese prostituci, která je v Německu od roku 2002 legální, nepředstavuje. Jde spíše o kombinaci služby zdravotní a sociální. Paní Fischerová-Czechová (organizace „Bufas“ na pomoc prostitutkám a prostitutům) vedla, že se v Německu dlouho diskutovalo o právu postižených či starých lidí na sexuální život. Tématu se věnovala zvláště organizace „Pro familia“ z Norimberku. Spolu se sdružením „Kassandra“ pak projekt připravily. Uchazeči či uchazečky absolvují 36 hodin školení o zákonných pravidlech, prevenci, hygieně, první pomoci, různých druzích postižení a obtížích stáří i o roli sexuálního průvodce. Rozšíření kvalifikace vyjde na 160 eur (asi 4100 korun). (Sestřička, 2013)

„Certifikát získalo zatím sedm lidí. Školením prošel jeden pečovatel, jedna pečovatelka, čtyři prostitutky a jeden prostitut. Zatím jsou jejich služby drahé. Za zákazníky totiž dojíždějí někdy i stovky kilometrů. Klienti pak hradí i cestovné a ubytování. „Lidé musí dlouho šetřit, aby si ten okamžik dopřáli. Nemluvíme tu o majetné klientele“ podotkla expertka. Podle ní není také jednoduché asistenty a zákazníky „dostat k sobě“. Musí to umožnit i vedení ústavů či domovů, příbuzní nebo opatrovníci.“ (Sestřička, 2013, [online])

Následující text poukazuje na svázanost konvencemi a vírou, které můžeme v Německých zemích pozorovat. Výhodou naší republiky je méně striktní pohled na víru a není tedy osobám s postižením bráněno, až na výjimky, v projevení sexuality a její prožití.

„Na sexuální asistenci se v Německu pohlíží z mnoha úhlů pohledu. Na jedné straně přetrvávají kategorické odsudky údajné prostituce, na opačné straně stojí názory řadící sexuální asistenci mezi přirozené terapeutické výkony. Pravda bude nejspíše uprostřed. Spolková legislativa prostituci povoluje, ale zároveň ji výrazně omezuje. Běžná sociálně-terapeutická praxe dosud sexuální oblast obchází obloukem, ale zároveň potřebu řešení sexuální frustrace handicapovaných osob přiznává. V současné době tedy

prochází Německo obdobím hledání obecně přijatelného kompromisu, který by vyhovoval většině zainteresovaných. Dalším z aspektů problematiky sexuální asistence je náboženství. Německo je z tohoto pohledu rozděleno na tři části. Katolický jih, protestantský sever a nové spolkové země, které jsou v podstatě ateistické. Ústavní sociální péče je do značné míry zajišťována právě církevními organizacemi a to je momentálně také největším problémem sexuální asistence v Německu. Jakákoliv forma asistovaných intimních služeb není pro katolické i evangelické ústavy zkrátka akceptovatelná a jejich ústavní předpisy vstup osob poskytujících sexuální asistenci vysloveně zakazují. Určité východisko ze současné situace představuje pokus o definování přípustného rozsahu asistovaných sexuálních výkonů. Hovoří se o rozdělování na aktivní a pasivní roli terapeuta, o sexuálním doprovodu nebo sexuálním koučování. V této souvislosti se zavádí pojem surrogatpartner (náhradní partner), tedy osoba poskytující náhradní sexuální partnerství léčebně terapeutického charakteru. Na rozdíl od klasické komerční prostituce poskytuje náhradní partner větší spektrum mentálních a emočních prožitků. Lékařům a běžnému ošetrovatelskému personálu není poskytování aktivních sexuálních výkonů dovoleno. To platí i pro certifikované fyzioterapeuty a ergoterapeuty. Jedním z problematických aspektů náhradního partnerství je riziko rozvoje citových vazeb handicapovaných osob k poskytovatelům náhradní sexuální péče. Na druhé straně je poukazováno i na určité riziko psychického i fyzického zneužívání handicapovaných osob terapeuty. Institut náhradního sexuálního partnerství na své systematizování v rámci sociálních služeb dosud čeká. V Německu neexistuje autorita, která by mohla vzdělání v oblasti náhradního sexuálního partnerství relevantně certifikovat. To ovšem neznamená, že sexuální asistence jako taková neexistuje. Existuje a má se čile k světu. Dá se dokonce říci, že jí nevyjasněná pozice dokonce vyhovuje. Nejčastěji se s ní můžeme v Německu setkat u poskytovatelů zjevných či skrytých erotických služeb typu tantrických masáží. Zájem o specializaci na poskytování náhradního partnerství má i řada občanských sdružení. Jejich snahou je nabídnout handicapovaným osobám alternativu k běžné komerční prostituci a sexuální asistenci vůči ní co nejvíce vymezit.“ (Vozíčkářské noviny, 2017, [online])

4.3 Sexuální asistence v Holandsku a Dánsku

Holandsko a Dánsko jsou země, které aktivně řeší otázku sexuální asistence a pracují na vytvoření jednotného konceptu práce asistentů. Holandsko se obecně považuje za velice tolerantní stát v Evropě.

„Sexuální asistenti vykonávají své povolání jako zaměstnankyně a zaměstnanci nějakého zařízení, nebo docházejí za klienty a klientkami. Pojišťovny proplácejí asi 80 euro za službu. Proškolení pracovníků a pracovníků probíhá i v Dánsku a Holandsku. Dánsko je jednou ze zemí, kde potřebu sexuální asistence identifikovali již dávno a začali ji řešit na státní úrovni. Dánské ministerstvo sociálních věcí vydalo příručku, v níž jsou popsána práva a povinnosti sexuálních asistentů. Právo na užívání si sexuality je uzákoněno. Institut pro nezávislost postižených (ISBB) v německém Trebelu nabízí vzdělávání pro sexuální asistenci s certifikátem ISBB. Takovýchto organizací je v Evropě více.“ (Šídová, Poláková, Malinová in Musilová, 2015, s.22)

„V Holandsku je sexuální pomoc zdravotně postiženým osobám dotována. Navzdory všeobecně tradovaným představám o pohodlné sexuální asistenci je ve skutečnosti dotace přiznávána pouze ve výjimečných případech. Konkrétnější informace poskytla organizace Pro Familia. O příspěvek na uspokojení sexuálních potřeb lze žádat pouze v některých městech Holandska. Plošně se tato služba neposkytuje. Základním předpokladem je nutnost přesvědčit příslušné sociální úřady o své sexuální a finanční nouzi. A to je leckdy velice obtížné. Řadu zájemců odradí třeba detailní intimní pohovor, který mnozí považují za ponižující a svým způsobem i diskriminující. Jsou-li ženy alespoň trochu zvyklé hovořit na intimní téma se svým gynekologem, pro muže je intimní zpověď před úředníkem či úřednicí horor. Podobně problematické je i dohadování o konkrétním požadovaném sexuálním výkonu a jeho ‚ceně v místě a čase obvyklé‘. Průměrná cena sexuální asistence v Holandsku činí 80 €/ hod. Výběr poskytovatele sexuálních služeb není libovolný, ale omezuje se na tři speciálně proškolené organizace. Zdaleka ne všichni asistenti a asistentky nabízejí všechny běžné sexuální praktiky (klasický sexuální styk, orální sex, anální sex). Jelikož jsou asistentky školeny i v psychologických aspektech sexuálního uspokojování, velmi často probíhá

terapie v kombinaci manuálních a mentálních stimulací zároveň.“ (Vozíčkářské noviny, 2014, [online])

Česká republika by mohla využít koncept požádat o příspěvky na sexuální asistenci, ale jak by se toto začlenilo, do zákona o sociálních službách, si neumíme představit. Muselo by jít o zvláštní sociální službu.

4.4 Sexuální asistence Švýcarsko

Švýcaři rozdělují osoby v sexuální profesy na sexuální asistenty či asistentky a sexuální poradce a poradkyně.

„Švýcarský ‚Spolek pro postižení a sexualitu‘ realizuje placené služby v podobě erotických masáží, kdy v průběhu roku 2008 hledal dobrovolné asistenty - sexuální pracovníky a pracovnice, aby mohly být zajištěny komplexní služby ve smyslu intimnějších sexuálních aktivit pro postižené jedince s heterosexuální i homosexuální orientací.“ (Drábek, 2009, s. 51)

Sdružení Švýcarské sexuální pomoci osobám se zdravotním postižením vzniklo 27. srpna 2009 a je pojmenováno BODY SOLIDARITY od roku 2010.(Corps Solidaires, b.r.)

„V prohlášení zástupců sdružení, mezi nimiž jsou kromě samotných asistentek a asistentů i psychologové a sexuologové, se dočteme: Připravit člověka o základní tělesnou zkušenost znamená bránit jakémukoli psychickému začlenění sexuality. My nabízíme odpověď, která kombinuje rozkoš i ochranu před podněty. Výbor schvaluje stávající pokrytectví – pokoutní sexualita může pokračovat ve skrytu a s pocitem viny. Čekali jsme důstojnější odezvu na přání občanů, kteří už deset dvacet let čekají, až jim bude tato podstatná životní zkušenost dostupná!“ (Antonová, 2013, [online])

„Sexuální poradce/kyně s lidmi o sexualitě pouze mluví, pomáhá jim obstarat pomůcky, časopisy nebo DVD a tak podobně. Sexuální asistent/ka klienta nebo klientku například přímo učí jak s pomůckou zacházet, jak správně masturbovat, může (ale nemusí) jít s klientem přímo do tělesného kontaktu. Poradenství nikdy nezahrnuje doprovázení, ale doprovázení může zahrnovat poradenství.“ (Zahradníková, 2015, [online])

Zde se setkáváme s pojmem „doprovázení“, který se ovšem u nás pojí s hospicovým hnutím. Bylo by třeba zvolit jiné slovo pro tuto problematiku.

Sexuální asistentka ve Švýcarsku může pracovat i se sexualitou traumatizovaných lidí, pomáhá jim znovu nabýt vztah k vlastnímu tělu. Navazuje psychoterapie. Věková hranice pro využití sexuální asistence je v této zemi od 18 let. Pokud by rodič souhlasil, lze využít i u mladších osob, ovšem není prý využíváno. (Zahradníková, 2015)

„Cena za hodinu služby sexuální pracovnice (prostitutky) je 300 švýcarských franků. Cena za službu sexuálního asistenta/asistentky je 150 švýcarských franků. Je to tedy pro lidi s postižením služba o moc dostupnější. Navíc pro ně vhodnější. Plný invalidní důchod je průměrně 1008 franků. Zakázky od klientů jsou tyto: často se objevuje pohlavní spojení, pochování, hlazení, objímání, doteky. Zajímavé je, že klienti a klientky s mentálním postižením v 99% nechťejí sexuální spojení, ale spíš doteky, hlazení, pochování. U ostatních klientů jde především o sexuální styk. Co je na práci sexuálního asistenta/asistentky nejtěžší? Přítomnost třetí osoby, líbání, neútluné prostředí např. zima, pot a sliny.“ (Zahradníková, 2015, [online])

„Ve Švýcarsku absolvují sexuální asistenti a asistentky tříleté pomaturitní studium a musí projít psychoterapií. Své povolání vykonávají buď jako zaměstnanci nějakého zařízení, nebo docházejí do domácností (pojišťovny proplácují zhruba 80 euro).“ (Vozíčkář, 2013, [online])

„Individuální přístup zohledňující specifický osobní handicap prosazuje specialistka na intimní život osob s omezenou schopností pohybu Isabella, žijící na okraji švýcarského Bernu. Po té, co děti dospěly a osamostatnily se, začala hledat novou životní výzvu. Rozhodla se věnovat svoje úsilí na podporu vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním handicapem. Uspokojivý intimní život totiž většina z nich opravdu nevede. A proto se rozhodla jim pomoci. Sexuální průvodkyně začala pořádat vzdělávací semináře a kurzy pro dívky, které se chtějí rovněž stát sexuálními průvodkyněmi pro handicapované. Výuka probíhá ve světoznámém rehabilitačním centru paraplegiků v Nottwilu. Lektorka zde spolupracuje s několika dobrovolníky, kteří studentkám vysvětlují praktické chyby, kterých by se mohly ve své budoucí praxi dopouštět. Vedoucí lektorka zdůrazňuje, že: ‚Sex je především intenzivní umění komunikace‘.

Zájem o specializaci sexuální průvodkyně osob s omezenou schopností pohybu převyšuje současné možnosti nabídky. A co na to říkají samotní klienti na vozíku? Ačkoliv se jedná o nadstandardně placené služby, odborně poskytované profesionální výkony sexuálních průvodkyň si mimořádně pochvalují.“ (Vozíčkářské noviny, 2014, [online])

4.5 Sexuální asistence Francie

„Francouzská společnost ‚Koordinace handicapu a soběstačnosti‘ by v současnosti měla také začít poskytovat ucelené služby sexuálních pečovatelů a pečovatelek v podobě laskání, masáží a při oboustranném souhlasu i úplného sexuálního styku. U sexuálních pracovníků, zaměstnanců organizace je samozřejmostí psychologická a zdravotní diagnostika, odborné proškolení a orientace v potřebách postižených. Zakladatelé speciálních organizací se jednoznačně shodují na tom, že v dnešní době už prostě nelze témata sexuálních potřeb u postižených nelze opomíjet.“ (Drábek, 2009, s. 51)

Ve Francii se sexuální asistenci věnuje hlavně organizace Corps Solidaires (Solidární těla)

Obr. č. 6. Logo francouzské organizace Corps Solidaires (Solidární těla).

Tato organizace se snaží o sexuální podporu, poskytuje přístup k tělesnému potěšení a snaží se seznámit klienta s jeho intimní reakcí. Pomáhají najít autonomii v erotických vztazích s opačným pohlavím (nebo stejným pohlavím v závislosti na orientaci). Organizace se zabývá lidmi s postiženími, poruchami hybnosti nebo komunikace, které omezuje jejich postižení v interakci s ostatními. Sexuální podpora je určena pro všechny dospělé osoby v situacích fyzických, psychických nebo duševních, přičemž horní hranice není omezena věkem. Sexuální pomoc může vztahovat i na páry se zdravotním

postížením. Pokud jde o lidi s mentálním postižením, kteří se zapojí do programu, bude vyvinuto zvláštní opatření na jejich ochranu a duševní pohodu. (Corps Solidaires, b.r.)

„Námítky Národního poradního výboru pro etiku („sex musí být vždy spojen s láskou“, „není to úkol pečovatелů ani profesionálů“, „při sexuální asistenci se prodává tělo“...) rozmetalo svými argumenty založenými na několikaleté praxi švýcarské sdružení Corps Solidaires (Solidární sbory/těla), které působí od roku 2009.“ (Vozičkář, 2013, [online])

Rámec a limity služby, podmínky pro získání pomoci dle organizace Corps Solidaires (b.r.)

- není třeba být členem skupiny corps solidaires
- první kontakt je přednostně e-mailem nebo na telefon.

Musí být splněny následující podmínky:

- kompatibilita v geografických regionech
- kompatibilita v přibližném stáří klienta a terapeuta
- kompatibilita sexuálních orientací
- přijetí navrhovaných ceny, od 150 EUR za hodinu
- může být vyžadováno potvrzení, že požadavek pochází od člověka se zdravotním postižením.
- první kontakt s asistentem nebo jeho asistentem je telefonický.

Začíná se seznámením, kde by měl klient svobodně a beze studu projevit své touhy a přání, obavy a omezení. Hlavní priorita schůzky je, aby probrali všechny důležité otázky. Neexistuje žádný „standard“ sexuality. Každý by měl být schopen najít rytmus potřeb svého těla tím, že věnuje čas a pozornost svým pocitům. Je dobré mluvit se svým asistentem a sdělit své potěšení nebo nelibost.

Tato organizace má nyní čtyři stálé asistenty - dva muže a dvě ženy. Jde o osoby kolem čtyřiceti let se zkušeností v sexuální oblasti. Mluví francouzsky, anglicky, německy. Všichni nabízejí služby ženám, mužům i párům, které chtějí prozkoumat svou sexualitu a smyslnost. Nabízena je Tantrická masáž, mazlení, hlazení, sexuální styk. (Corps Solidaires, b.r.)

Cíle Sdružení dle Corps Solidaires (b.r.)

- spravedlivější svět, kde jsou potřeby každého z nás brány v úvahu, a to zejména v oblasti sexuálního zdraví (jak je definované dle WHO).

„Stav fyzické, emocionální, mentální a sociální pohody ve vztahu k sexualitě; nejde pouze o nepřítomnost nemoci, dysfunkce nebo nemoci. Sexuální zdraví vyžaduje pozitivní a respektující přístup k sexualitě a sexuálním vztahům, stejně jako možnost mít příjemné a bezpečné sexuální zkušenosti, bez nátlaku, diskriminace a násilí. Pro dosažení a zachování sexuálního zdraví musí být respektována sexuální práva všech osob, chráněna a splněna.“ (WHO, 2006)

- snížit tabu
- dobré pocity, prospěšná opatření
- podpora a propagace sexuální pomoci pro osoby se zdravotním postižením.
- spolupracovat s dalšími sdruženími sledujícími stejné cíle.
- být platformou pro asistenty a certifikované sexuální pracovníky.

Charta pracovníků a sexuálních pracovníků, u nás nazváno Etický kodex, vychází ze stejného základu:

1. *Certifikáty*- osoby s postižením, mohou chtít vidět certifikát o výcviku (proškolení) sexuálního asistenta. Tento výcvik musí zahrnovat přístup k sexualitě mezi lidmi s tělesným, smyslovým, mentálním a kombinovaným postižením.
2. *Postoj*- Veškeré činnosti spojené se sexualitou jsou řízeny vzájemným respektem mezi příjemci služby a sexuálními asistenty. Asistent si vyhrazuje právo odmítnout nebo přerušit službu, která se mu zdá nepřiměřená nebo nevhodná.
3. *Povinnosti*- Asistenti se pokusí, všemi dostupnými prostředky, udělat člověka šťastným, ovšem nelze to zaručit.
4. *Důvěrnost*- Asistent je vázán mlčenlivostí a informace dodané zvenčí jsou povoleny pouze v případě, že můžou přinést užitek pro klienta. Klient nebo jeho právní zástupce může povolit odstranění povinnosti mlčenlivosti o detailech poskytované pomoci.
5. *Odměňování*- Asistenti by neměli činnost vykonávat pouze s motivem zisku. Částka se musí odvíjet od domluvy, času, vzdálenosti a vykonané služby.

6. *Ochrana osobních údajů*- Respektuje se soukromí sexuálních asistentů, klientů a je jim zaručena všemi zúčastněnými stranami. Jejich jména, adresy či jiné osobní údaje nebudou šířeny.

8. *Omezení*- Klient a sexuální asistent si jasně vymezí svá omezení a nebude vyžadován žádný akt proti jejich svědomí.

9. *Než asistent začne pracovat s klientem*, měl by být přesvědčen, že lze očekávat zlepšení jeho celkového zdravotního stavu.

10. *Klima*- Asistent musí zajistit atmosféru aktivního naslouchání, sdílení, a to bez předsudků.

11. *Prostředí*- Sexuální pomoc musí být provedena v prostředí, které zaručuje: čistotu, bezpečnost a podporu soukromí.

12. *Příjemci*- Každý, kdo je starší 18 let, je to muž, žena nebo pár se zdravotním postižením, a pokud si službu přeje provést. (Corps Solidaires, 2010)

4.6 Sexuální asistence v Rakousku

„Sociální pomoc lidem s tělesným a jiným postižením je v Evropské unii mimořádně pestrá. Například ‚příspěvek na prevenci sexuálního násilí‘ je v poslední době mimořádně populární. Málokdo však tuší, co všechno se z něj dá hradit. V sousedním Rakousku už to vědí. Profesionální sexuální služby platí sociální služba zdravotně postiženým mužům i ženám. Nárok mají všechny osoby starší 19-ti let. A mohou si dokonce zvolit takové sexuální praktiky, které jim nejvíce vyhovují. Protože se požadavky zákazníků na uspokojování svých sexuálních potřeb velmi rychle zvyšovaly, otevřeli ve Štýrsku speciální tréninkový program pro kvalifikovanou intimní asistenci. Poskytovatelé sociálních služeb tak mohou rozšířit svou odbornou terapeutickou nabídku. O absolvování kurzu v hodnotě 950 € je obrovský zájem. Ještě větší zájem je však o finanční příspěvek na čerpání nové formy osobní asistence. Úřady si výsledky boje proti ‚intimní frustraci‘ a ‚depresivním stavům‘ pochvalují. Asistovaná sexuální pomoc lidem se zdravotním postižením podle nich doplňuje chybějící vývojové kroky v historii sexuální výchovy.“ (Šiška, 2013, [online])

„Jeden z prvních pilotních projektů na podporu řízené sexuální asistence v Rakousku vytvořil institut Alpha Nova. S podporou zemské vlády Štýrska zde vznikl učební program LIBIDA, který se skládá z 10-ti samostatných výukových modulů. Cena kurzu – 950 Euro. Jeho absolventy se stali muži i ženy, kteří takto získali určitou formu certifikace, čili úředního souhlasu s poskytováním služeb sexuální asistence v Rakousku. Zájemci a zájemkyně o využití sexuální asistence absolvují před prvním terapeutickým ošetřením úvodní pohovor, během kterého se s asistentkou seznámí, vyjasní si „pravidla hry“ a podrobně rozeberou smysl a účel požadované sexuální asistence. Tento úvodní pohovor trvá přibližně půl hodiny a stojí 50 Euro. Vlastní terapie včetně úvodní a závěrečné hygienické očisty a relaxace trvá hodinu. Ačkoliv jsou jednotlivé výkony určitým způsobem cenově odstupňovány, pohybují se honoráře za hodinovou sexuální asistenci v Rakousku okolo 100 Euro. Certifikované sexuální asistentky se v Rakousku, podobně jako v jiných zemích, snaží budovat před veřejností vlastní image. Všemi silami se distancují od běžné komerční prostituce a tlačí na legislativní podporu státu. Doposud se podařilo dát dohromady alespoň kodex chování, který jasně říká: ‚Při výkonu certifikované sexuální asistence je jakýkoliv styk sliznice ZAKÁZÁN.‘ To znamená, že u skutečně profesionální asistentky nepřipadá klasický pohlavní styk, anální styk, orální sex ani líbání v úvahu. Za prokazatelné porušení kodexu chování sexuální asistentky hrozí okamžité odebrání licence. Pro návštěvu zařízení poskytujícího sexuální asistenci však platí i jisté zásady chování ‚hosta‘. Právě z tohoto důvodu se před první ‚akcí‘ koná úvodní pohovor. Každý asistent si stanovuje v rámci kodexu chování vlastní podmínky, které musí ‚host‘ respektovat. Týkají se například možnosti dotýkání, apod.“ (Vozíčkářské noviny, 2014, [online])

PRAKTICKÁ ČÁST

5 Kvantitativní výzkum pomocí dotazníkové metody

5.1 Cíle výzkumu a pracovní hypotéza

Cílem této diplomové práce bylo popsat problematiku nového projektu sexuální asistence, který se v České republice rozvíjí od roku 2015. Chtěli jsme pomocí dotazníku oslovit osoby s postižením a zjistit anonymně jejich názor na sexuální asistenci, jejich zájem o tuto službu a co by preferovali, kdyby nebyli omezeni penězi a konvencemi. Můj předpoklad o choulostivosti tématu se potvrdil, ale byla jsem mile překvapena, že dané téma je u osob s postižením přijímáno kladně. Účastníci jsou o tomto tématu informováni a zajímá je další fungování programu sexuální asistence v naší zemi.

5.2 Formulace a stanovení hypotéz

„Výzkumný problém určuje základní orientaci výzkumu, ale nevyjadřuje dostatek informací ke směřování výzkumu. Proto potřebujeme hypotézy, jsou konkrétnější, rozmělní výzkumný problém na menší části, vedou celou linii výzkumu, potvrzují se či vyvrací.“ (Sebera, 2012, [online])

„Při tvorbě správně formulovaných hypotéz je nutné dbát na dodržení tří základních požadavků – pravidel pro formulaci hypotéz (jejich nedodržení je nejčastějším důvodem chybování):

- Hypotézy jsou tvrzení, je třeba formulovat je jako oznamovací věty a nezaměňovat je s výzkumnou otázkou (problémem).
- Hypotézy vyjadřují vztah alespoň dvou proměnných. Tento vztah mezi dvěma jevy je třeba jasně a explicitně vyjádřit. Je vhodné proměnné porovnávat a ověřovat: rozdíly (víc, častěji, silněji, výš, odlišné), vztahy (pozitivní, negativní souvislost, korelace) či následky (čím – tím, jestliže – pak, jak – tak, když – pak.).
- Hypotéza musí být testovatelná, musí se dát potvrdit nebo vyvrátit. Proměnné se musí dát měřit nebo kategorizovat (věk: 16,17 pohlaví: žena, muž; oblíbenost - míra oblíbenosti na škále; kvalita života – je třeba najít indikátory kvality života).“ (Sebera, 2012, [online])

5.3 Hypotézy diplomové práce

- Domníváme se, že ženy s postižením nemají zájem o sexuální asistenci, jelikož musí mít k partnerovi citovou vazbu.
- Muži s postižením by rádi pravidelně využívali služby sexuální asistence.
- Muži s postižením pravidelně využívají služby sexuální asistence.
- Domníváme se, že osoby s postižením mají informace o sexuální asistenci pouze z klasických médií (televize, rádio, noviny).
- Osoby s postižením nemají dostatek finančních prostředků na využívání sexuální asistence.

5.4 Použité metody výzkumu

Výzkum jsem realizovala formou dotazníkového šetření u lidí s různým typem postižení. Využila jsem prvky z kvalitativního a kvantitativního výzkumu. Hendl (2008, s. 44), o kvantitativním výzkumu, tvrdí toto: „Kvantitativní výzkum využívá náhodné výběry, experimenty a silně strukturovaný sběr dat pomocí testů, dotazníků nebo pozorování. Konstruované koncepty zjišťujeme pomocí měření, v dalším kroku získaná data analyzujeme statistickými metodami s cílem explorovat je, popisovat, případně ověřovat pravdivost našich představ o vztahu sledovaných proměnných.“ O dotazníkovém šetření pojednává Chráska (2007, s. 163) takto: „Samotný dotazník je soustava předem připravených a pečlivě formulovaných otázek, které jsou promyšleně seřazeny a na které dotazovaná osoba (respondent) odpovídá písemně.“

Příprava dotazníku:

Dotazník se obvykle skládá ze tří částí:

- „Vstupní část se obsahuje hlavičku (název a adresa instituce, která dotazník zadává, a (nebo) jméno autorů dotazníku). Vstupní část dále vysvětluje cíle dotazníku. Často zdůrazňuje i význam respondentových odpovědí při řešení dané problematiky. Tím motivuje respondenta k pečlivému vyplňování dotazníku a v případě zasílaného dotazníku i k jeho vrácení. Vstupní část obsahuje i pokyny, jak dotazník vyplňovat. K pokynům bývá někdy připojen ilustrativní příklad vyplnění.

- Druhá část obsahuje vlastní otázky. Seřazení otázek nebývá vždy tematické, tj. pořadí jednotlivých otázek neodpovídá logice. Sled dotazů se ruší z psychologických důvodů. Obvykle na prvních místech bývají otázky lehčí a přitažlivější. Je to proto, abychom respondenta neodradili. Uprostřed bývají otázky těžší a méně zajímavé. Ke konci jsou umístěny otázky, které mají důvěrnější charakter. Na konci bývají zařazeny i faktografické otázky. Je to pro to, že respondent může být na konci dotazníku unavený a faktografické otázky nebývají tak náročné jako jiné typy otázek.
- Úplně na závěr dotazníku bývá poděkování respondentovi za spolupráci. “ (Gavora, 1996 s. 54)

Příprava otázek do dotazníku.

„Každá otázka se skládá ze slov a hodnocení, to je slovní nebo číselné. Každému slovu v otázce musíme věnovat pozornost. Dotazník může být srozumitelný pro tvůrce dotazníku, ale ne pro respondenta. Je tedy nutné dotazník dostatečně promyslet a specifikovat. Některá slova se mohou stát zavádějící (např. často, hodně aj.)“ (Gavora, 1996, s. 54).

Základní pravidla pro tvorbu otázek dle Gavory (in Babbie in McMillan a Schumacherova, 1989, s. 255-257)

1. „Formulujte jasné otázky - respondenti jim budou rozumět všichni stejně.
2. Nemějte moc široké otázky s ne zcela jasným výkladem.
3. Výrazy jako, „několik“; „obvykle“ mohou respondenti vnímat různě, je tedy lepší se jim vyhnout.
4. Nepoužívejte dvojité otázky. Otázka se musí týkat jen jedné věci.
5. Musíme klást otázky, na které může respondent odpovědět.
6. Otázky musí být smysluplné.
7. Je třeba se vyhnout se dlouhým nejasným otázkám, otázky musí být jednoduché.
8. Musíme se vyhýbat záporným výrazům. Často se přehlédnou nebo špatně interpretují. Respondent by pak mohl odpovídat na kladnou otázku, i když je záporná.

9. Musíme se vyhýbat se otázkám, které vzbudí předpojatost. Takové otázky se týkají jiných osob a institucí.“

Pro náš výzkum, který se týkal gendrového pohledu osob s postižením, jsme vytvořili dva dotazníky. Oba se skládaly ze stejných otázek, jen byly upraveny pro muže a ženy. Dotazníky mají tři části:

První část - zde jsme chtěli zjistit základní informace o respondentech - věk, pohlaví, typ postižení, od kdy má respondent postižení, s kým žije ve společné domácnosti, jeho sexuální preference, co hledá pro život a co si představí pod pojmem intimita.

Druhá část se obecně věnovala pojmu sexuální asistence - znají respondenti tento pojem, vědí o něm něco, znají organizaci, která asistentky školí, odkud získali informace o sexuální asistenci, kdo jsou sexuální asistentky a co by od nich klient požadoval.

Ve třetí části, jsme se zabývali samotnými respondenty a jejich pohledem na danou problematiku ve vztahu k jejich osobě- využili někdy sexuální asistenci, jaký mají postoj k dané problematice a zda by ji měli zájem využít. Začlenili jsme i dotazy o ceně sexuální asistence a její přijatelnosti. U mužů i žen jsme se ptali, zda tuto službu již využili, jaké z ní měli pocity a chtějí-li opakovat tuto zkušenost. Dále nás zajímala dostupnost služby, jak se jim obecně jeví sex za peníze. Dotazníkové šetření proběhlo anonymně a data slouží pouze odborné veřejnosti.

5.5 Analýza a stručná charakteristika výzkumného vzorku

Oslovili jsme více skupin a organizací s prosbou o vyplnění dotazníku na dané téma. Dotazník byl rozeslán do organizací: Centrum Paraple, Jedličkův ústav, Spolek Kvadru, Český svaz tělesně postižených sportovců. Dále jsme oslovili internetové komunity, které se zabývají danou problematikou: Sexuální asistence, Sexuální asistence po Česku a Facebookové komunity: Naše cesta, Tělesně postižení, Osoby s tělesným postižením.

Dotazníky jsme vložili na internetové stránky www.surveymonkey.com, zde je umožněn anonymní sběr dat a jejich analýza. Celkem 47 lidí vyplnilo, zde umístěný, dotazník. Z toho 27 mužů a 20 žen (Tabulka č. 1). Soubor byl tedy rozčleněn na dvě srovnatelné skupiny.

Tabulka č. 1. Struktura sledovaného souboru.

	Počet	%
Muži	27	57,45
Ženy	20	42,55
Celkem	47	100

Zajímavá je i věková struktura souboru, kdy o uvedenou problematiku se zajímají všechny věkové kategorie, i když s výraznou převahou mužů i žen ve věku od 21 do 40 let (tabulka 2, 3).

Tabulka č. 2. Věkové struktura u mužů.

10 – 20 let	1	3,7 %
21 – 30 let	7	25,9 %
31 – 40 let	13	48,1 %
41 – 55 let	5	18,5 %
55 a více let	1	3,7 %

Tabulka č. 3. Věkové struktura u žen.

10 – 20 let	3	15 %
21 – 30 let	6	30 %
31 – 40 let	7	35 %
41 – 55 let	3	15 %
55 a více let	1	5 %

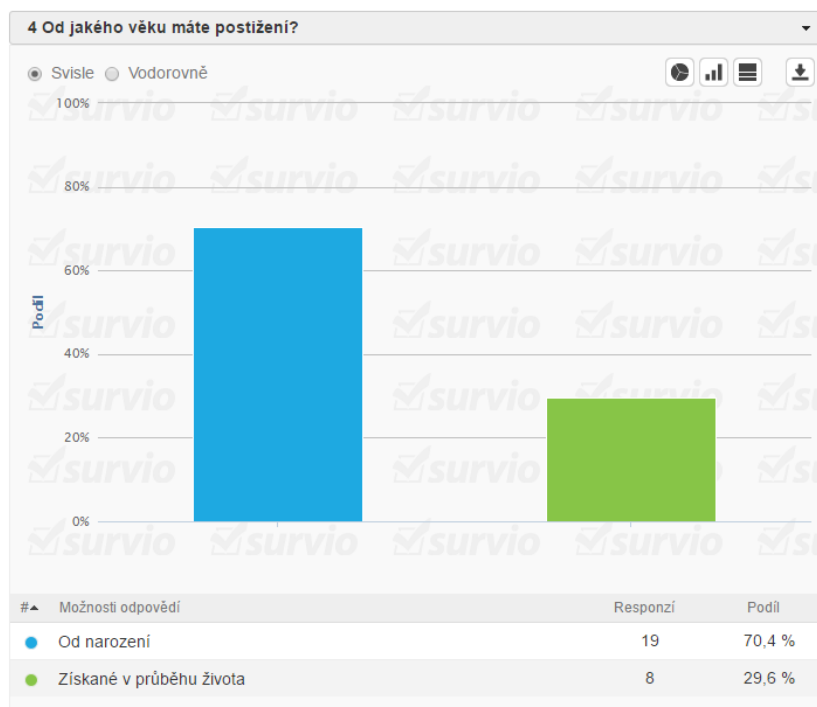
U vzorku mužů s postižením se o sexuální asistenci zajímají muži s tělesným postižením, muži po úrazu (především pády z výšky), tak i muži s různými vrozenými onemocněními – DMO, Duchenneova svalová dystrofie apod. (tabulka 4). Je zjevné, že o rozsah sexuálních služeb jeví zájem nejen klienti po úrazech, ale stejnou nebo i větší měrou muži postižení od narození (70,4 % - Graf č. 1).

Tabulka č. 4. Rozčlenění souboru podle typu postižení u mužů.

3 Popište rámcově Vaše postižení

Vozíčkář	Prakticky nevidomý, vnímám pouze světlocit, ovšem ten se s přibývajícím věkem zhoršuje.	svalová distrofie	DMO (5x)
Fraktura páteře v oblasti Th-3, poškození míchy (nekompletní transverse).	DMO Chodící	Po DMO (dětská mozková obrna) upoután na inv. vozík.	Děcká obrna
zp,slabozraky	Spastická diparéze-DMO	DMO kvadruparérická diskineze	D.M.O. Na elektrickém vozíku.
po skoku do vody jsem bez hybnosti dolních končetin	po mrtvici	LMP	hemipareza
Paraplegie dolních končetin	svalová dystrofie	vozičkář	po pádu z výšky se nehýbu
	tetraplegik	Dystrofik na elektrikařku.	Duchenneova svalová dystrofie

Graf. č. 1. Rozčlenění souboru podle doby vzniku postižení u mužů.

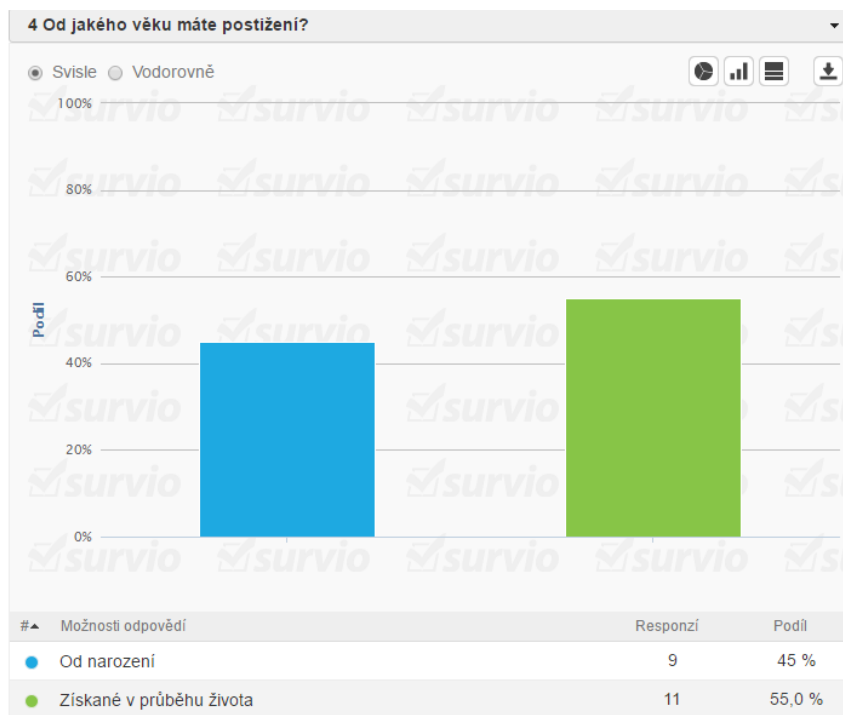
Ve skupině žen se objevuje drobná odlišnost vzorku, jsou zde nejen osoby s tělesným postižením, ale i malé procento žen s duševními chorobami (tabulka č. 5). Tento rozdíl vznikl z důvodu, že dotazník byl rozeslán různým skupinám a volně vyvěšen na stránky sexuální asistence, kde ho zjevně vyplnily i ženy s těmito onemocněními. Výzkum to ovšem neovlivňuje. O sex i sexuální služby se rovným dílem zajímají ženy s vrozenými (45 %) i získanými vadami (55 %) (Graf č. 2)

Tabulka č. 5. Rozčlenění souboru podle typu postižení u žen.

3 Popište rámcově Vaše postižení

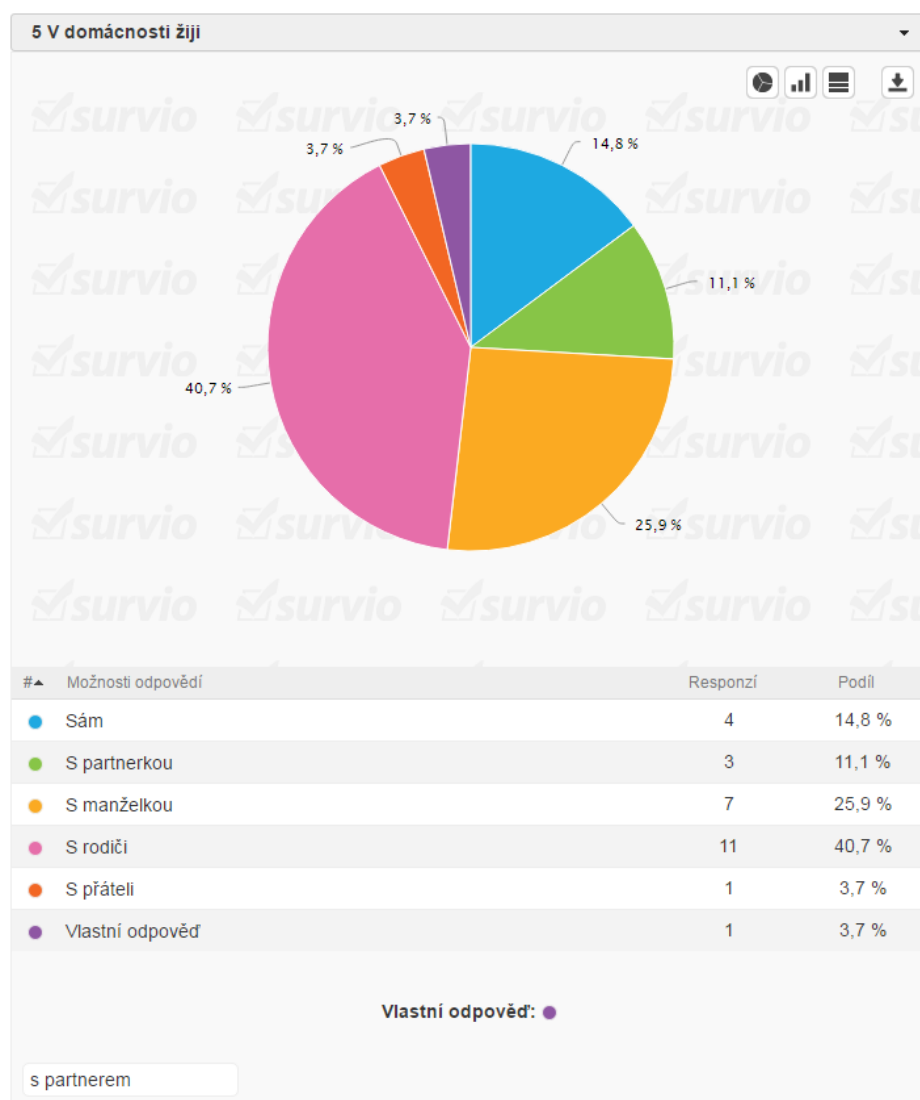
Vrozena vyvojova vada 3 končetin s následnou amputací LDK	na vozíku (2x)	Pohybové	potřebuju zvednout na nohy ze židle, ze záchodu nebo z postele, potřebuju oblíct ponožky, neohnu se, bolí mě prsty od psaní. Využívám asistenci "za běhu" - když někde jdu, řeknu lidem, ať mě na nohy nahodí. Diagnóza je svalová dystrofie pletencevého typu.
Paraparézy obou dolních končetin.	chůze o berlích	zdravotní postižení - pohybové	
maniodeprese	DMO	Tourettův syndrom	
spondylometapifyzární displasie. 90 cm, deformity kloubů na dolních končetinách i horních. Skolioza, lordóza.	ADHD	po úraze jsem na vozíku	
	hemiparéza	duševní	
	pohybové	Neuromyelitida, skolióza 4. stupně, odkázanost na elektrický vozík	
	Sociální fobie		

Graf č. 2. Rozčlenění souboru podle doby vzniku postižení u žen.

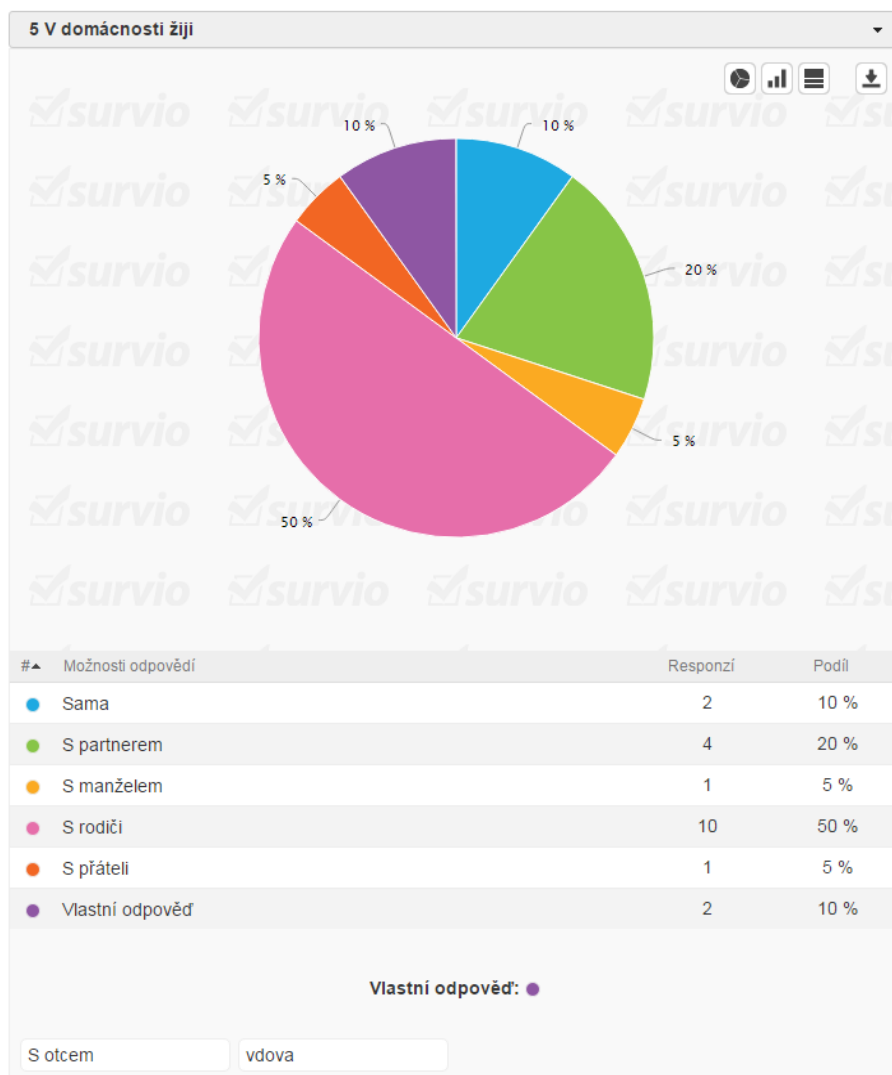
Rozdíly mezi pohlavími nacházíme i v uspořádání jejich osobního života. Jak ukazuje Graf č. 3 muži s postižením žijící s rodiči (40,7 %), 25,9 % je ženatých nebo žijí s partnerkou (11,1 %), partnerem (3,7 %), osamělých je 14,8 % nebo bydlí s přáteli (3,7 %).

Graf. č. 3. Rozčlenění souboru podle typu bydlení u mužů.

Poněkud jiná je situace u žen (Graf. č. 4). Polovina (50 %) respondentek, žije s rodiči. 20 % žen s postižením bydlí s partnerem (ve vzorku je málo vdaných žen- 5 %). Stejně jako muži v malém procentu žijí osaměle (10%) nebo s přáteli (5%).

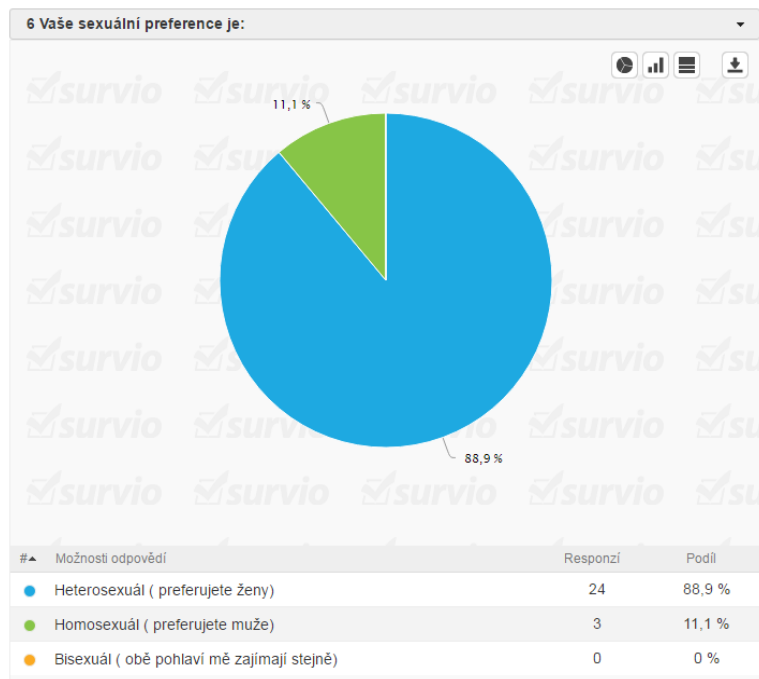
Graf č. 4. Rozčlenění souboru podle typu bydlení u žen.

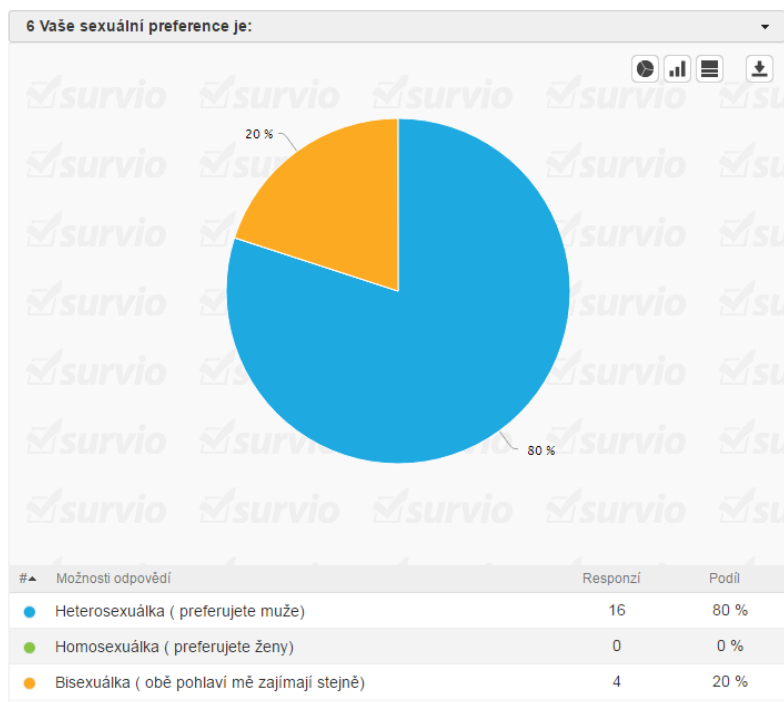
Z grafu č. 3 a 4 plyne, že potřeba sexuálních aktivit není závislá na prostředí, ve kterém člověk žije, ale je přirozenou součástí osobnosti bez ohledu na typ postižení. Vytváří se nejen u osob, které byly původně bez postižení, ale i u lidí s vrozenými vadami.

Graf č. 5 a 6 ukazuje na v populaci obvyklou sexuální orientaci u mužů (88,9 % heterosexuálové, 11,1 % homosexuálové) i u žen (80 % heterosexuality, 20 % bisexualita).

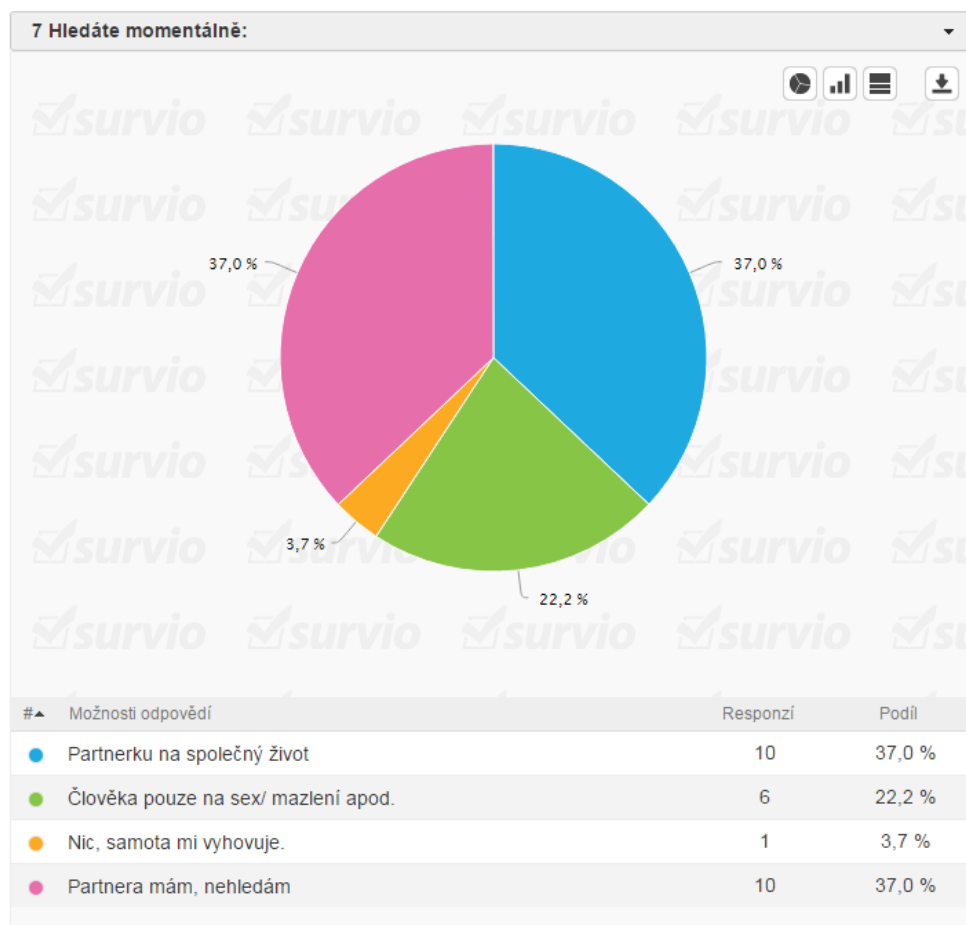
Graf č. 5. Rozčlenění souboru podle sexuální orientace u mužů.

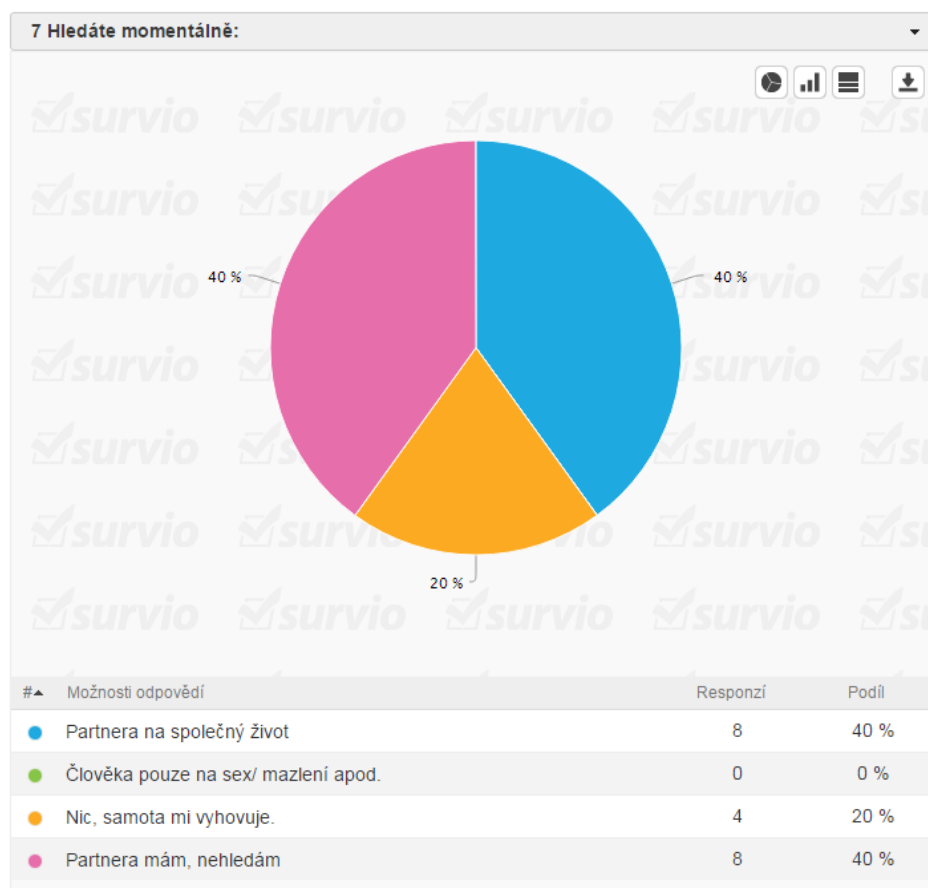
Graf č. 6. Rozčlenění souboru podle sexuální orientace u žen.

Graf č. 7. Rozčlenění souboru podle typu vztahu u mužů.

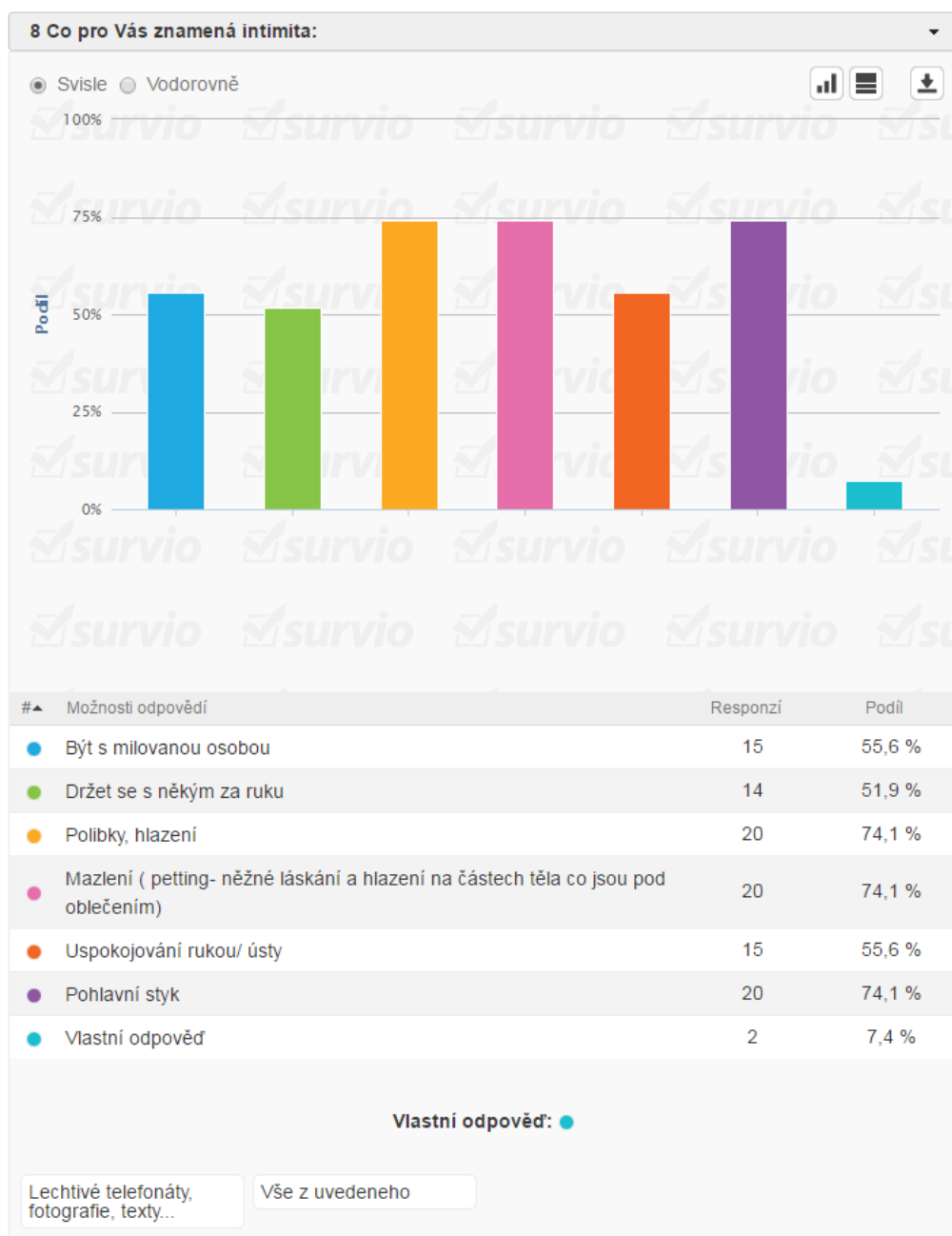
Graf č. 8. Rozčlenění souboru podle typu vztahu u žen.

Ve zkoumaném souboru se ukázalo (Graf č. 7, 8), že asi 40 % lidí s postižením má stálého partnera (37 %) či partnerku a další 40 % takového člověka hledá (muži – 37 %, ženy 40 %). Pouze malému procentu vyhovuje samota (především ženy – 20 %) nebo hledají pouze člověka na krátkodobý intimní vztah (muži 22,2 %).

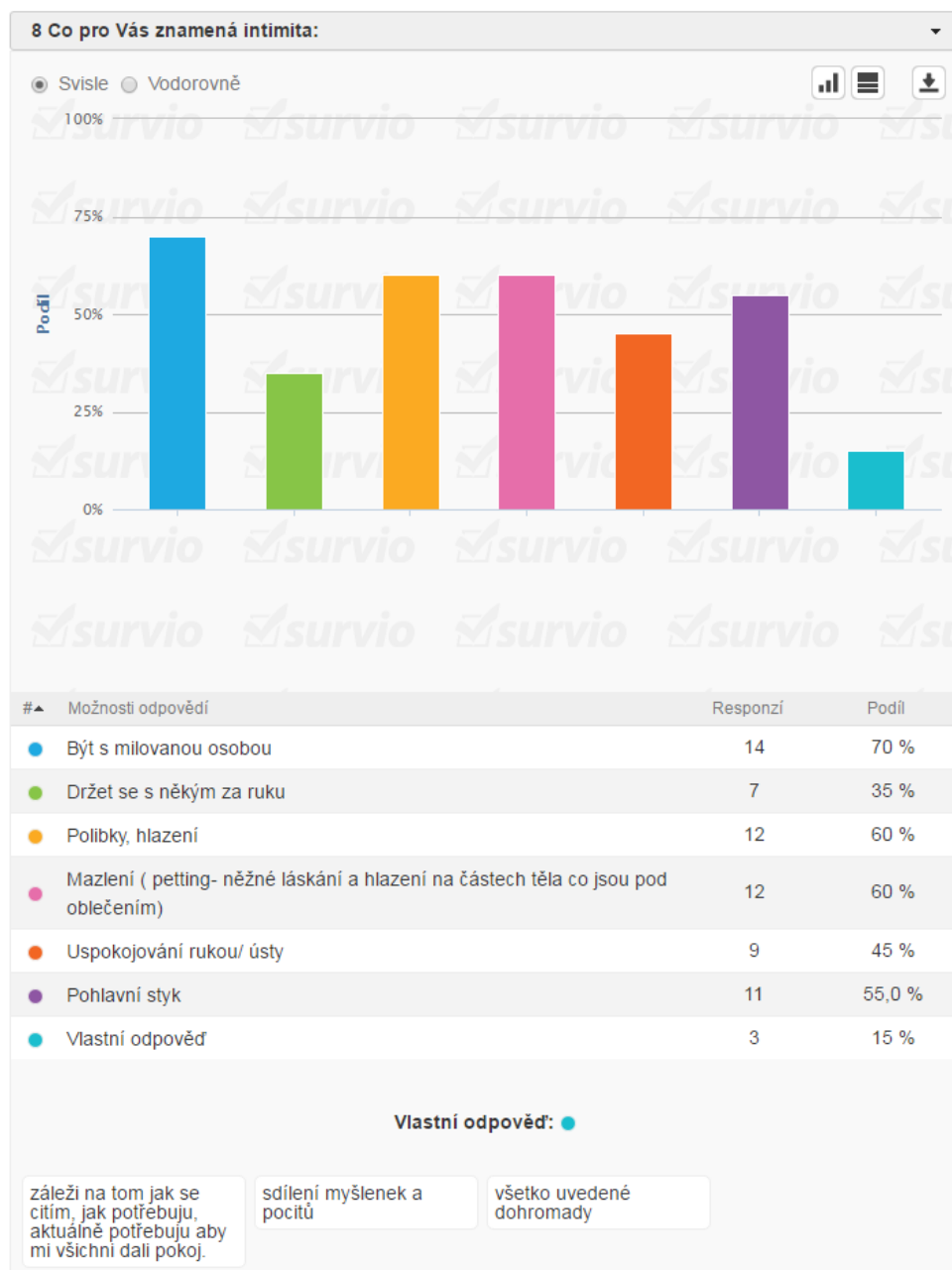
Pod výrazem intimita (Graf č. 9) muži zahrnují celé spektrum sexuálních vztahů od bytí s milovanou osobou (55,6 %) až po úplný pohlavní styk (74,1 %).

Graf č. 9. Rozčlenění souboru podle výrazu intimita u mužů.

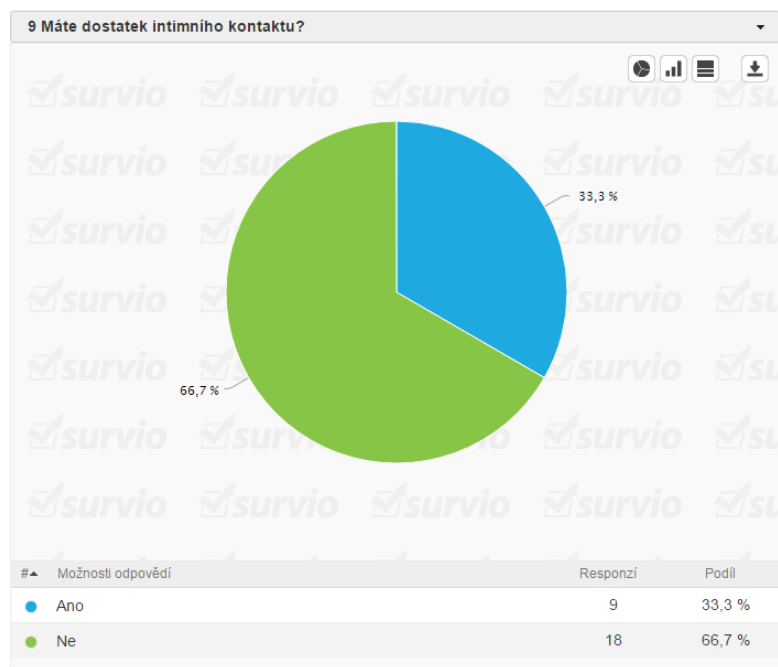
Poněkud jiná je situace u žen (graf č. 10), které jsou citovější a dávají přednost bytí s milovanou osobou (70 %), polibky, hlazení, petting, ale samozřejmě také pohlavní styk (55 %). Velmi výstižná je vlastní odpověď – sdílení myšlenek a pocitů.

Graf č. 10. Rozčlenění souboru podle výrazu intimita u žen.

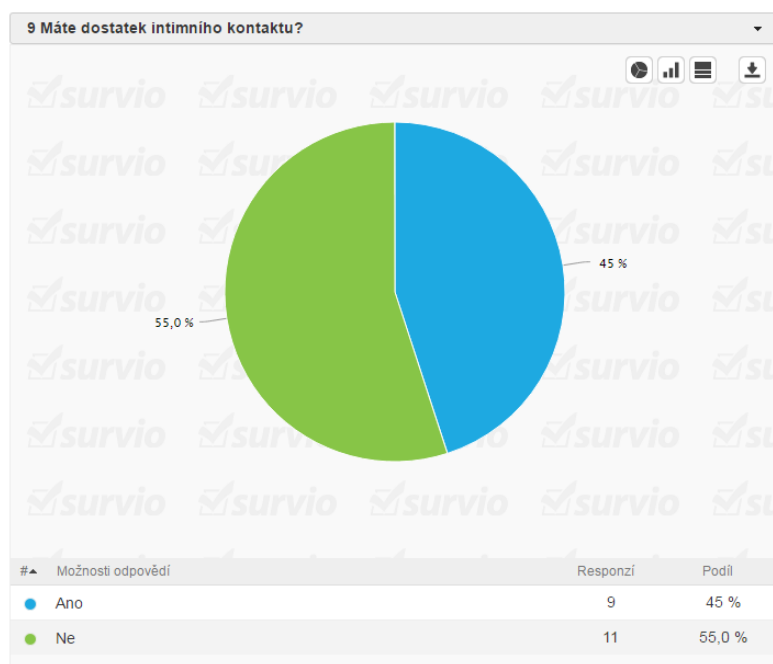

U osob s postižením je však zcela zjevné z grafu č. 11 a 12, že jak muži, tak i ženy mají menší možnosti navázat obvyklé kontakty, které vyústí v intimní vztahy a tak pouze 33,3 % mužů a 45% žen má dostatek možností v oblasti sexu a jsou pro ně proto vhodné speciální erotické služby – sexuální asistence.

Graf č. 11. Rozčlenění souboru podle intimního kontaktu u mužů.

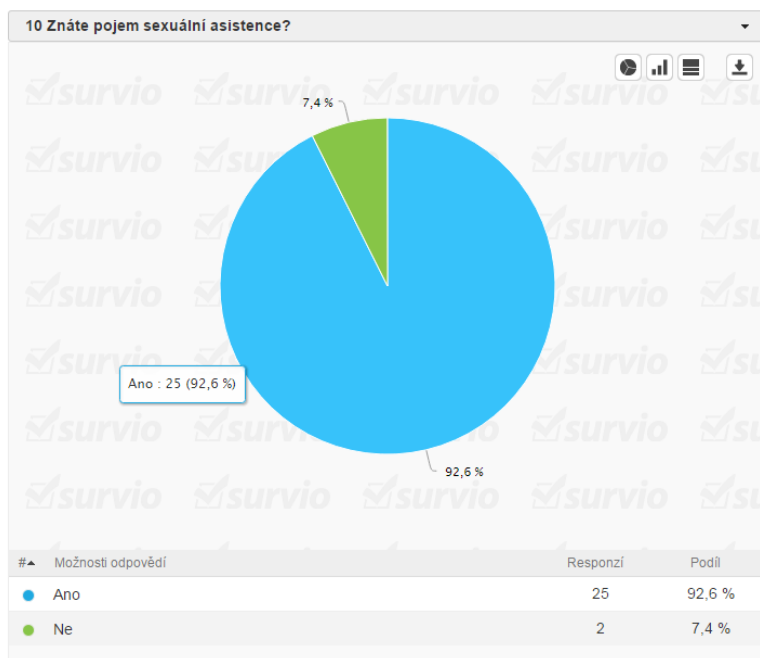
Graf č. 12. Rozčlenění souboru podle intimního kontaktu u žen.

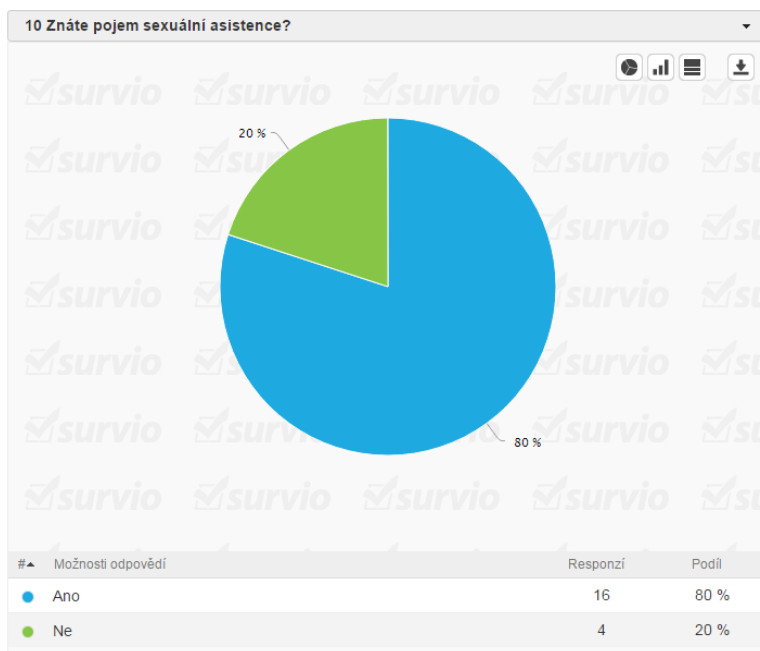
5.5.1 Pojem sexuální asistence a její hodnocení

Většina osob ze souboru zná pojem sexuální asistence (Graf č. 13 - u mužů 92,6 % a Graf č. 14 u žen 80 %).

Graf č. 13. Pojem sexuální asistence u mužů.

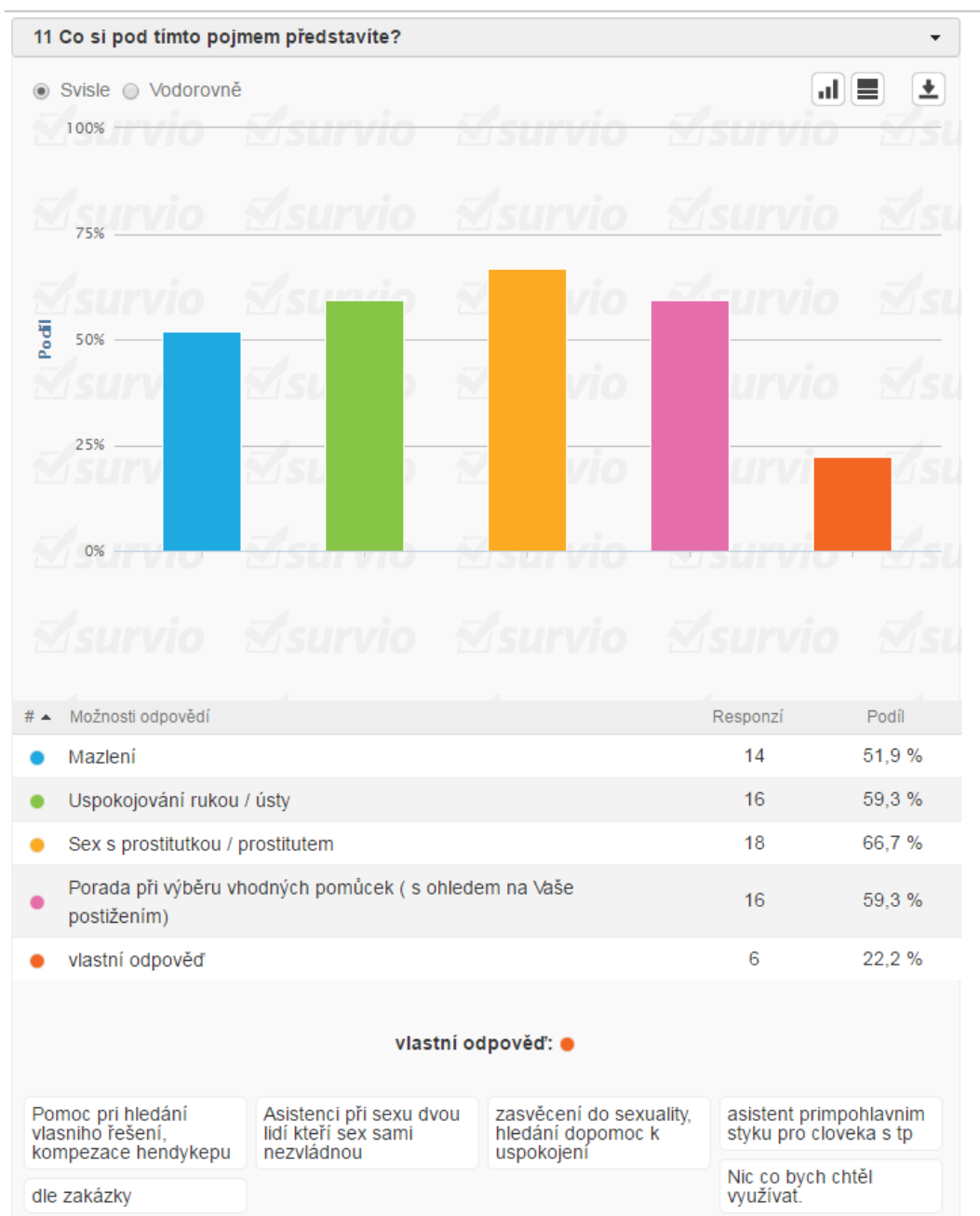

Graf č. 14. Pojem sexuální asistence u žen.

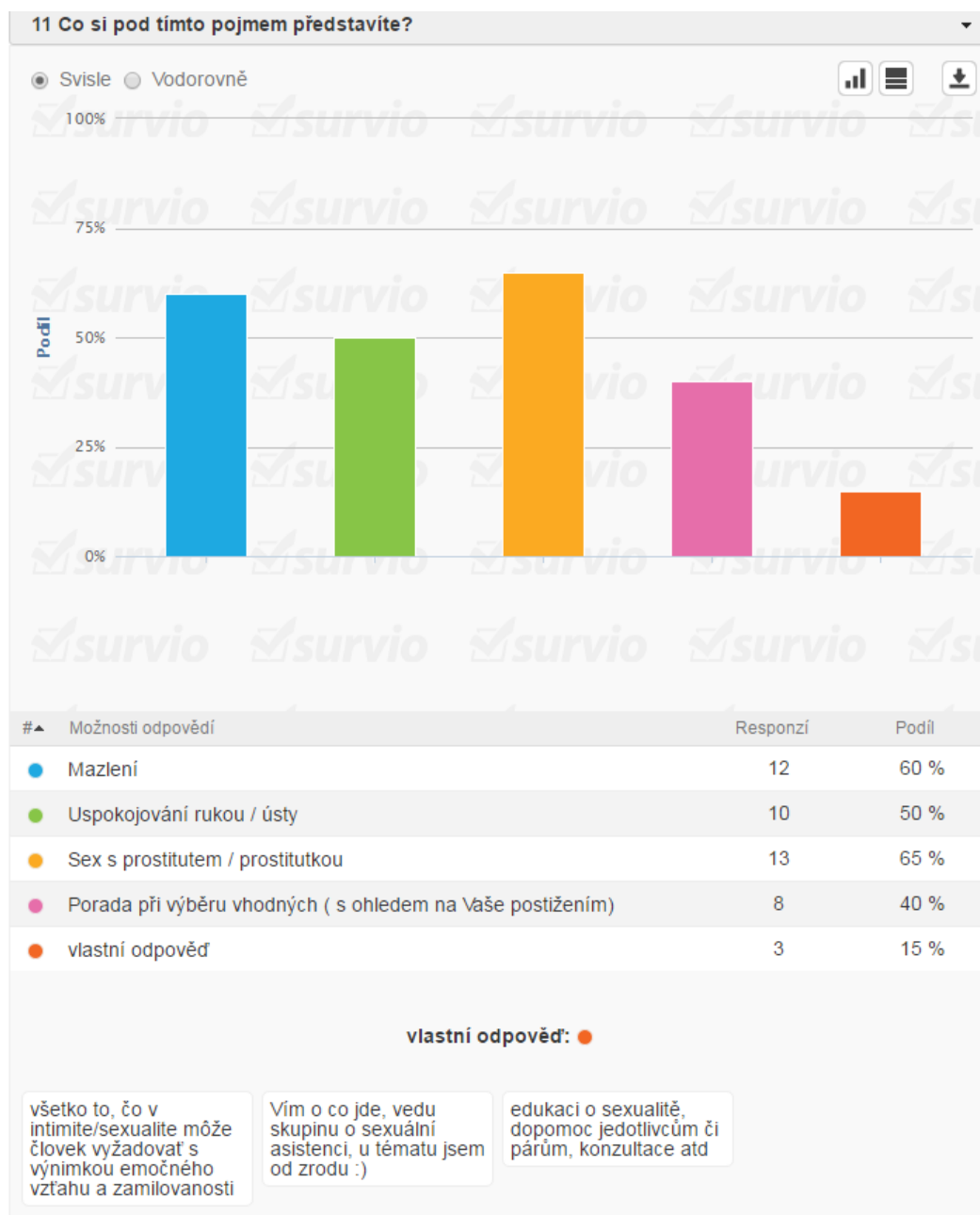
Rozdílný je však výklad této služby mezi jednotlivými pohlavími (Graf č. 15, 16). Muži především vyhledávají „zasvěcení do sexuality, hledají pomoc při uspokojování, asistenci při styku dvou osob, které sex samy nezvládnou“. Přestože i oni touží po mazlení (51,9 %), nevyhýbají se službám poradce při výběru vhodných pomůcek (59,3 %), nebo sexu s prostitutkou či prostitutem (66,7 %).

Graf č. 15. Vysvětlení pojmu sexuální asistence u mužů.

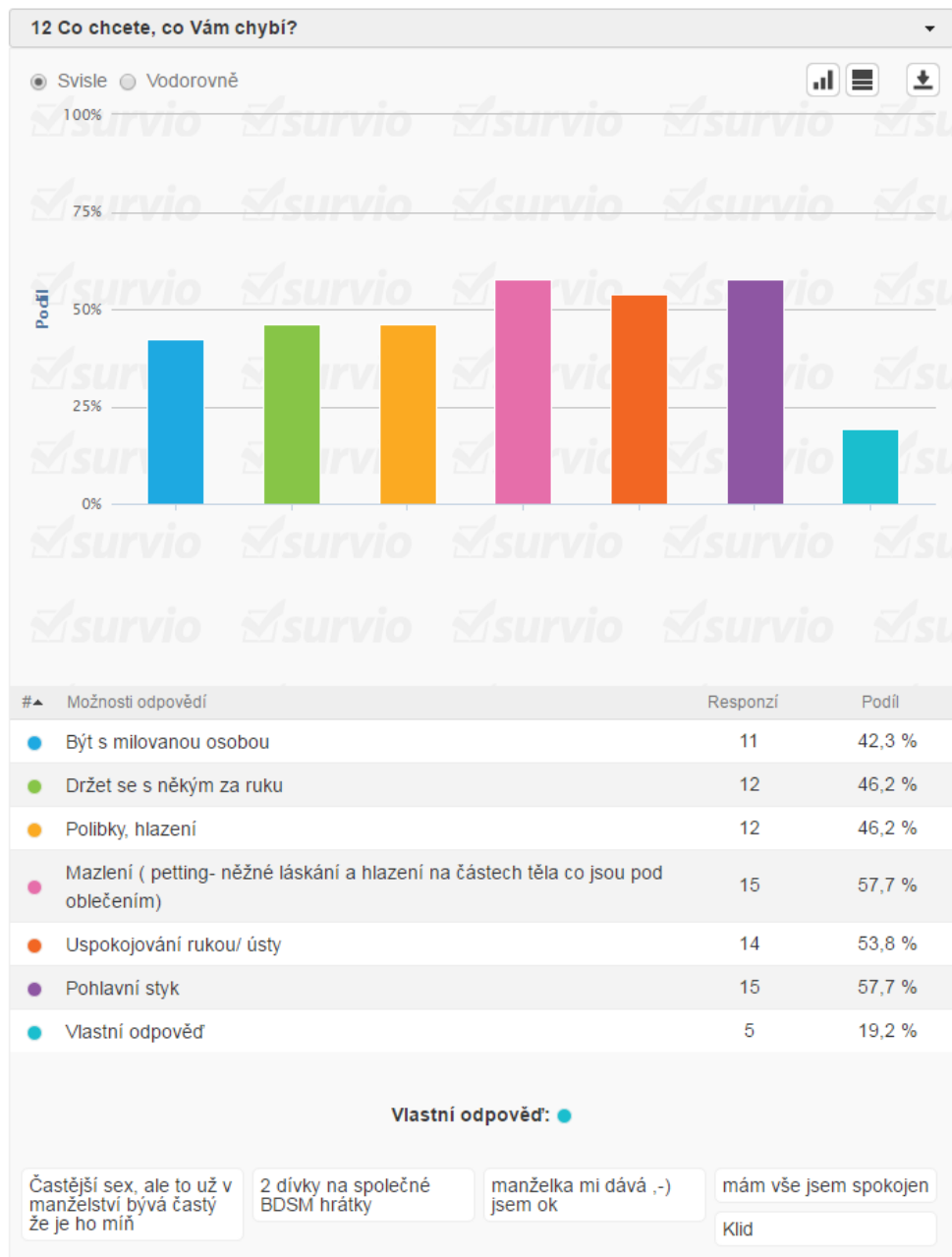
Ženy s postižením (Graf č. 16) hledají především „emoční vztah a zamilovanost“, ale vědí, že sexuální asistence jim může poskytnout edukaci, výběr vhodných pomůcek (40 %) i sexuálních postupů při mazlení (60 %) a vlastním uspokojování (50 %). Ani ony se nebrání sexu s prostitutem či prostitutkou (65 %).

Graf č. 16. Vysvětlení pojmu sexuální asistence u žen.

Jak vnímají muži problematiku sexuální asistence, shrnuje Graf č. 17. Odpovědi se pohybují pochopitelně od naprostého odmítání této služby až po radost z vyškolení pěti sexuálních asistentek. Pro řadu mužů se škála pohybuje zjevně podle typu postižení od pobývání s milovanou osobou až po úplný sexuální styk.

Graf č. 17. Jak vnímají muži oblast sexuality a co vědí o oblasti sexuální asistence.

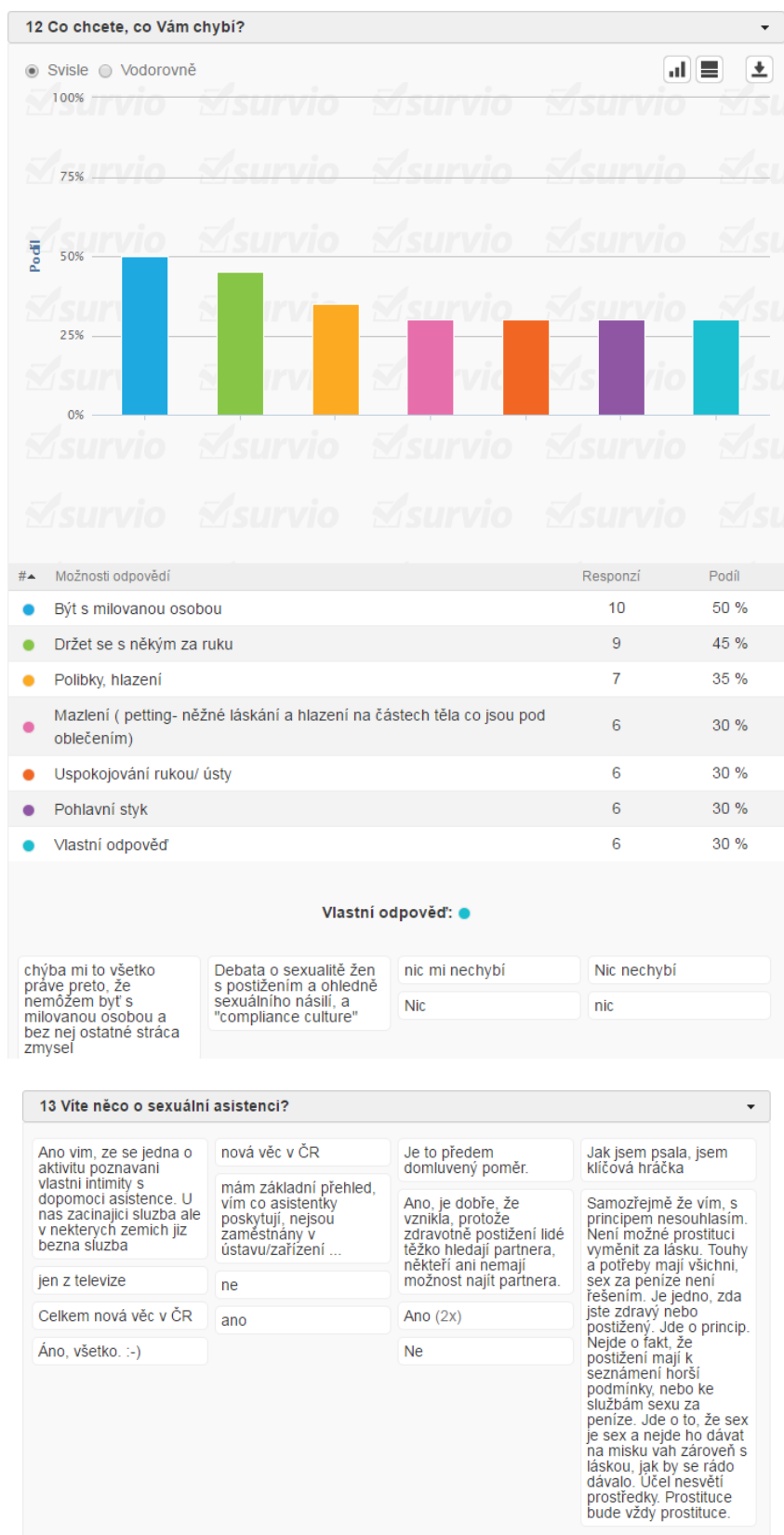

13 Víte něco o sexuální asistenci?

<p>vím, že tato služba se u nás teprve rozjíždí, jde o poradenství v oblasti sexuality lidí s postižením, o pomoc postiženým partnerům, dohaduji se, že součástí asistence může být, ale nemusí, či není nutnou podmínkou- nutným očekáváním, sex jako takový.</p> <p>dost</p>	je to nové	Nelíbí se mi to. Ani myšlenka, ani realizace.	Ano, že funguje už přes rok, že je vyškolen 5 asistentek a že je moc dobře, že existuje.
	Ne	Probýhají přednášky například o planovaném rodičovství, pomoc handicapovaným pářům. Uspokojování intimních potřeb.	videl jsem to jednou v jednom dokumentu z festivalu jeden svet clovek s mo hledal sex asistenci, ale oni mu vysvetlovali, ze to neni prostotuce, ale pomoc pri pohl.styku pro lidi s tp
	ano (3x)	velice málo	
	z komunity sexuální asistence mám pár informací	Vím.	
	neurčité věci z TV, chtěl bych vědět více		
	Pomáhá člověku s postižením k intimnímu životu		

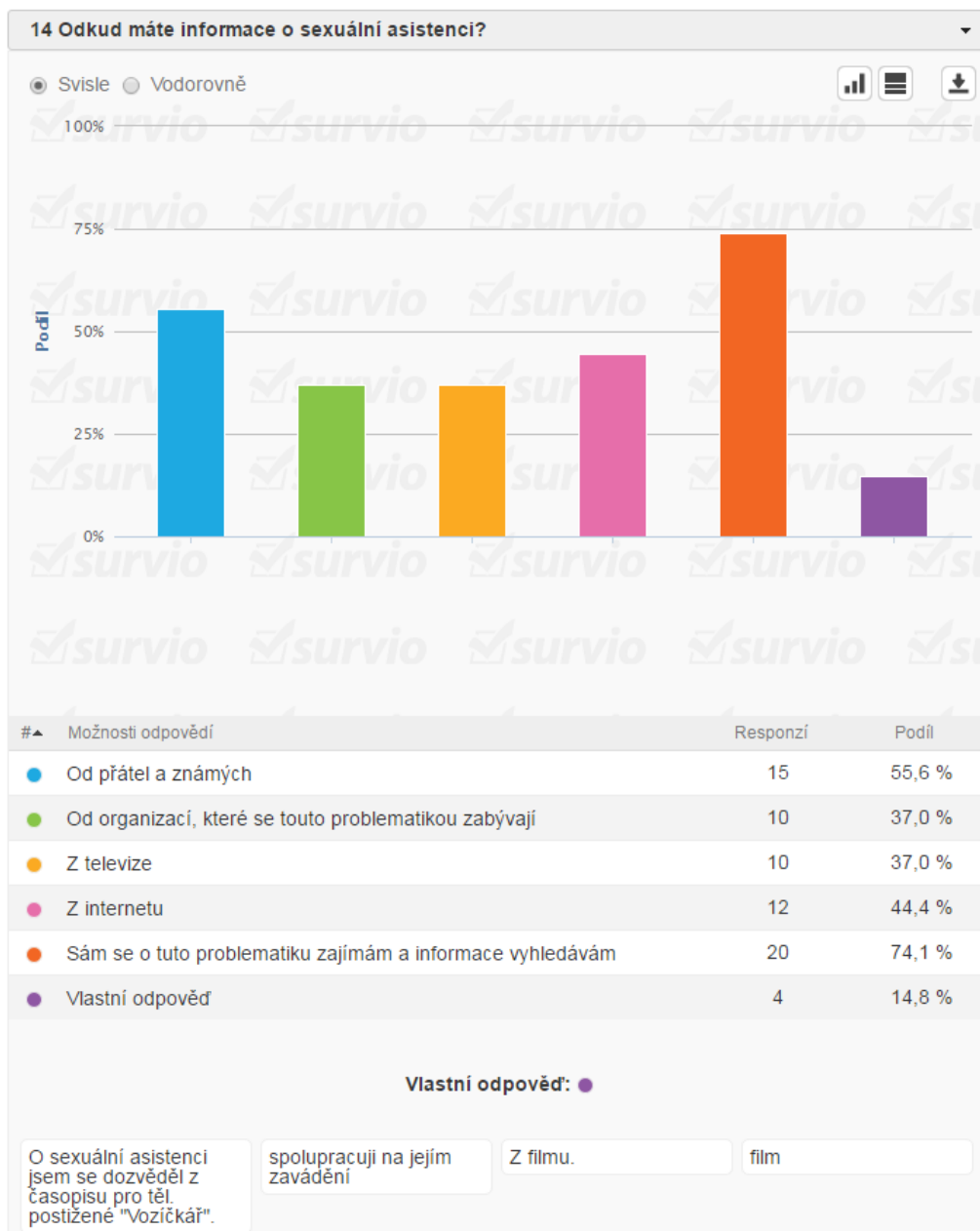
I ženy chápou, že sexuální asistence je „poznávání vlastní intimity pomocí asistence“ (Graf č. 18). Jsou si vědomi, že přestože u nás zatím začíná v zahraničí je to běžná služba ve spektru péče o osoby s postižením. Problémem že je „ženy chtějí být s milovanou osobou“ (50 %), držet se s někým za ruku (45 %), touha po skutečném sexu nebo jeho náhradě proto klesá na 30 %. Rozdíl mezi vnímáním v této oblasti je evidentní.

Graf č. 18. Jak vnímají ženy oblast sexuality a co vědí o oblasti sexuální asistence.

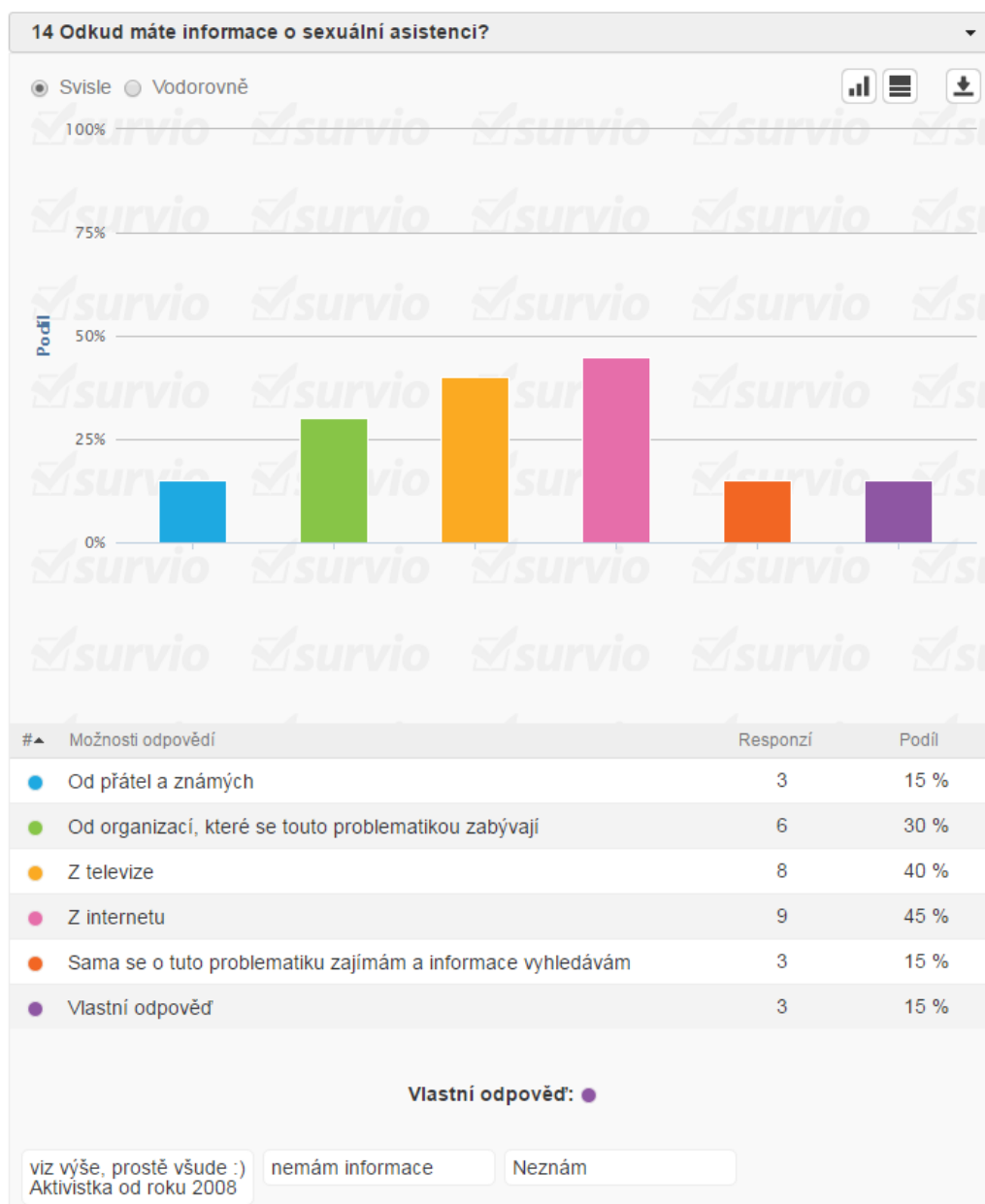
Muži problematiku sexuální asistence aktivně vyhledávají (74,1 %) nebo se o ní dovídají od svých známých a přátel (55,6 %). Jen ve třetině případů je informuje televize, internet, časopisy (např. Vozíčkář) (Graf č. 19).

Graf č. 19. Informace o sexuální asistenci u mužů.

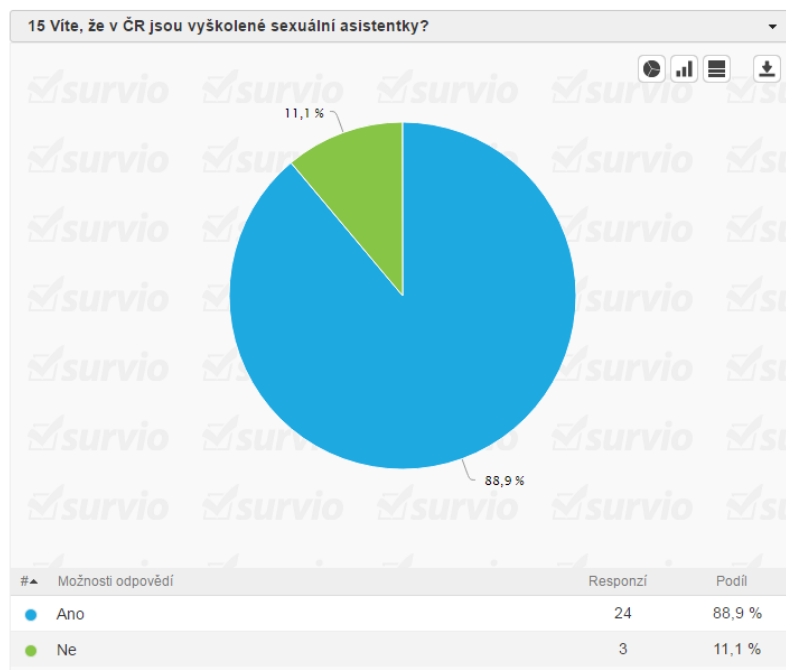
Ženy s postižením získávají informace o sexuální asistenci z Internetu (45 %) nebo televize (40 %). Z dotazníku je zjevné (Graf č. 20), že o této oblasti nechtějí mluvit se svými přáteli nebo známými (15 %). Souvisí to i s faktem, že neexistuje žádný oficiálně vyškolený sexuální asistent (ženy tuto službu nepoptávají v takové míře jako muži).

Graf č. 20. Informace o sexuální asistenci u žen.

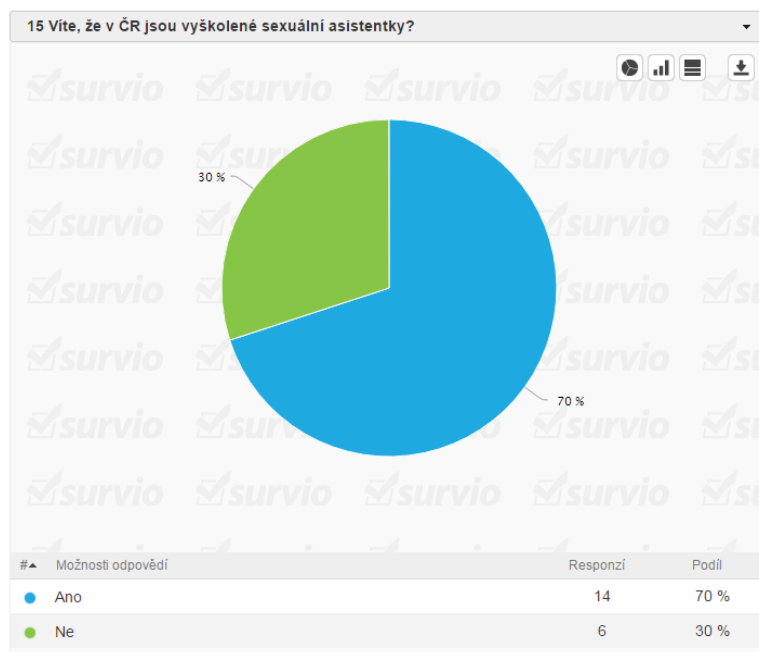

Muži i ženy s postižením jsou informováni o školení a aktivitách sexuálních asistentek (Graf č. 21, 22). I zde výrazně převažují znalosti této problematiky u mužů (88,9 %) než u žen (70 %).

Graf č. 21. Informace o školení sexuálních asistentek u mužů.

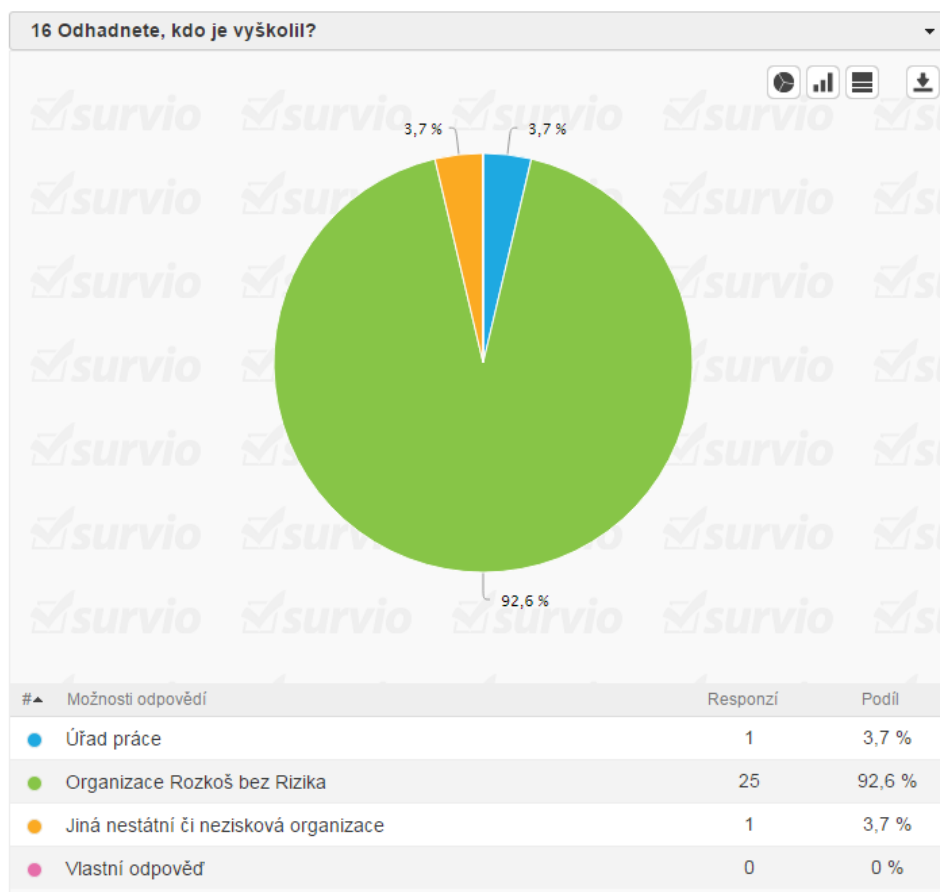

Graf č. 22. Informace o školení sexuálních asistentek u žen.

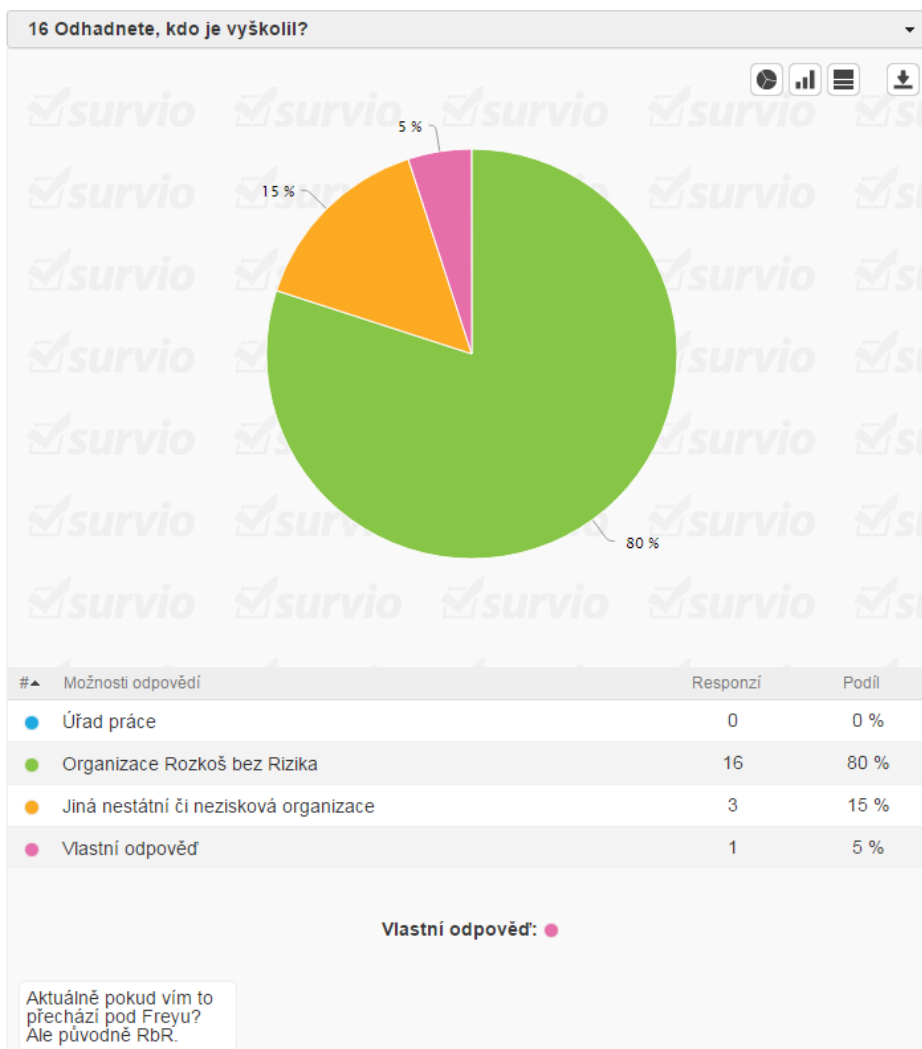

Respondenti byli správně informováni o školicích akcích organizace Rozkoš bez Rizika (muži 92,6 %), ženy (80 %) (Graf č. 23, 24). Ty také věděly, že zastřešující organizací se nyní stala Freya.

Graf č. 23. Kdo školí sexuální asistenty-informace u mužů.

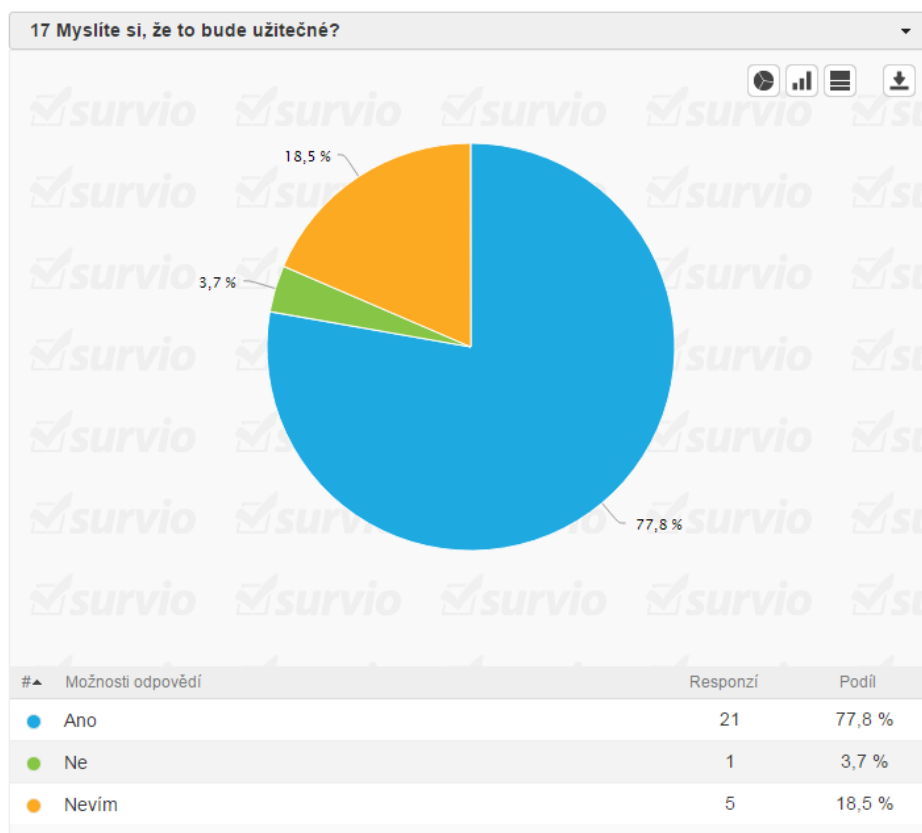
Graf č. 24. Kdo školí sexuální asistenty-informace u žen.

O užitečnosti projektu pro osoby s postižením jsou přesvědčeni muži (77,8 %) i ženy (80%) (Graf č. 25, 26). Muži se domnívají, že i osoby s postižením mají právo na sexuální život, že služba může odstranit stres, asistent může pomoci s otázkou „jak na to“.

Ženy zdůrazňují odstranění sexuálních frustrací, výhodou je i garance odborných služeb. Zde se obě pohlaví doplňují a potvrzují užitečnost a prospěšnost služeb.

Graf č. 25. Užitečnost projektu - informace u mužů.

18 Proč si myslíte, že ANO/ NE?

Pomoc s řešením problému hendikepovaných

Každý člověk má unimální potřeby a sexuální asistence je pomáhá naplňovat.

Osoby jsou poučené o práci s lidmi s postižením

Jsou to odborníci

Je třeba aby postižení si více věřili, tkzv. potřebují odšpuntovat.

Každý máme nárok a právo na uspokojivý sexuální život. Lidé s mnohými postižením nemají možnost získat zkušenosti, dovednosti, tedy poznání vlastní sexuality. Pokud jim toto bude sexuální asistence dávat, umožňovat, má to smysl.

poskytnou radu

je třeba

je to obyčejná prostituce

lidem to pomůže odhalit jak na to

Ano, myslím, že sexuální asistence je užitečná, protože umožňuje poznat tělo, poznat to, co by jinak nepoznali.

mají přístup k informacím o postižení

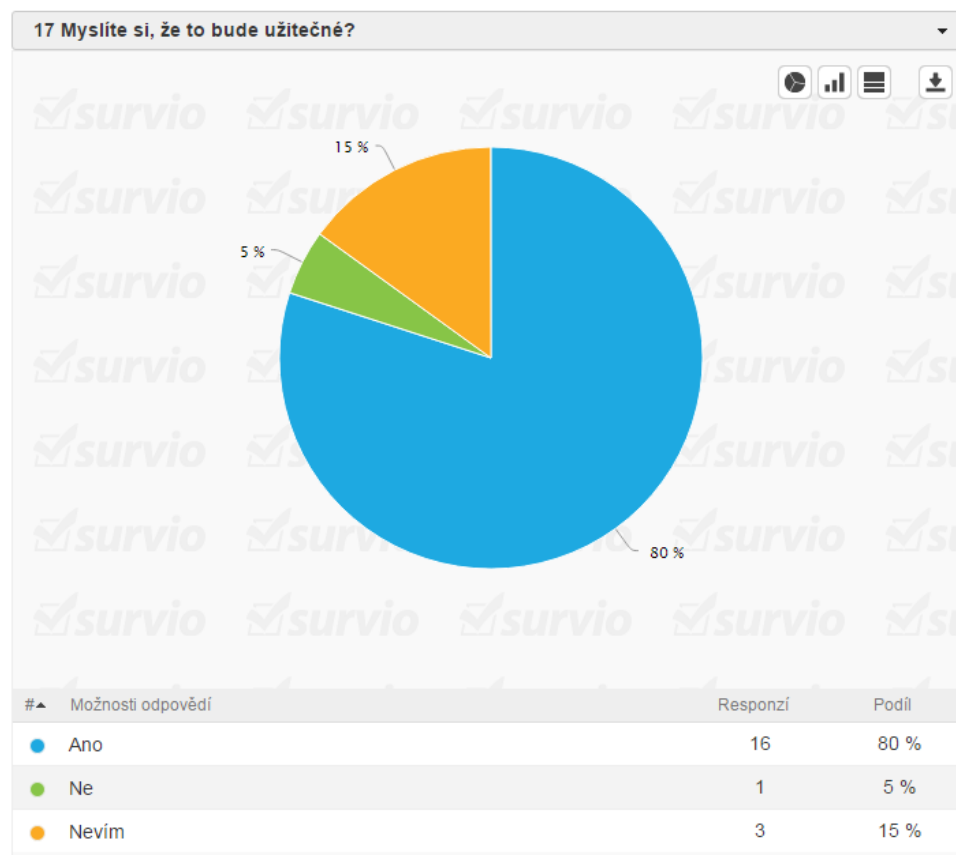
Odborníci, nemusím se stydět za své tělo

Pro lidi s kombinovaným postižením může dojít ke snížení stresovosti aj.

každý má právo na pohl. styk a plození vlastních potřeb. Lidé s postižením

konečně je tu někdo, kdo nás chápe, ale nejsou vyškolení muži :-((

Graf č. 26. Užitečnost projektu - informace u žen.

18 Proč si myslíte, že ANO/ NE?

Pro velké množství osob se znevýhodněním se bude jednat o velkou pomoc a ulevu

Viz výše ...

Postižení lidé se setkají se sexualitou

Tak bez školení jsou rizika. Klient má jistotu, že nemusí být tak urputný, nechat si kolonizovat zkušenost s postižením, a podobně.

Protože někteří lidé nemají jinou možnost a chtějí své tělo.

protože lidé s postižením si obtížněji hledají partnery = jsou sexuálně nespokojeni a potřebují odborníky, kteří se nebudou bát lidí ze zařízení, domovů, užijí edukaci, pomoc při zpracovávání vlastní sexuality, návody jak se uspokojit

Někteří zdravotně postižení lidé těžko najdou partnera. Tak alespoň zažijí sexuální uspokojení.

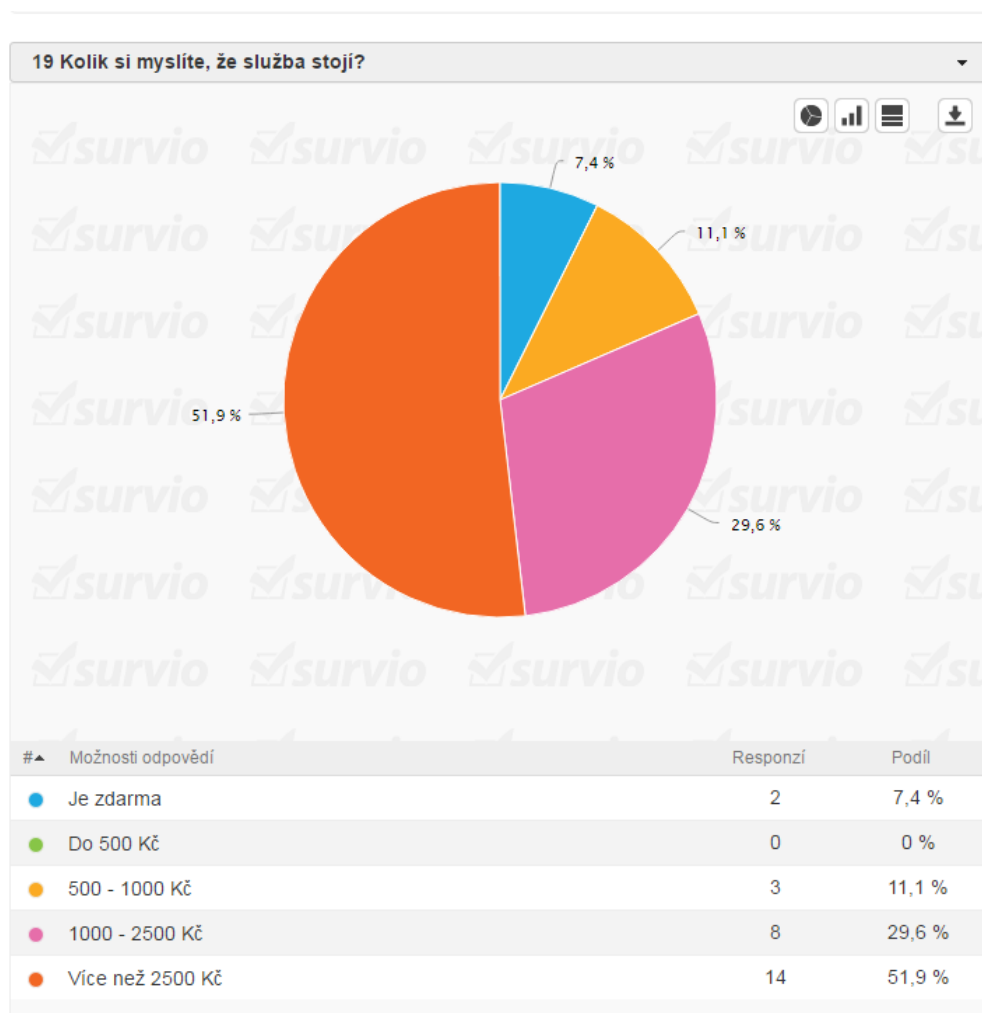
Protože to spouště lidem pomůže.

Áno, je to užitečné, ale zároveň velmi kontroverzní. V očích společnosti totiž staví osoby so znevýhodněním do pozice lidí neschopných vytváření běžných vztahů a tím i svým způsobem od běžné společnosti ještě více vzdaluje.

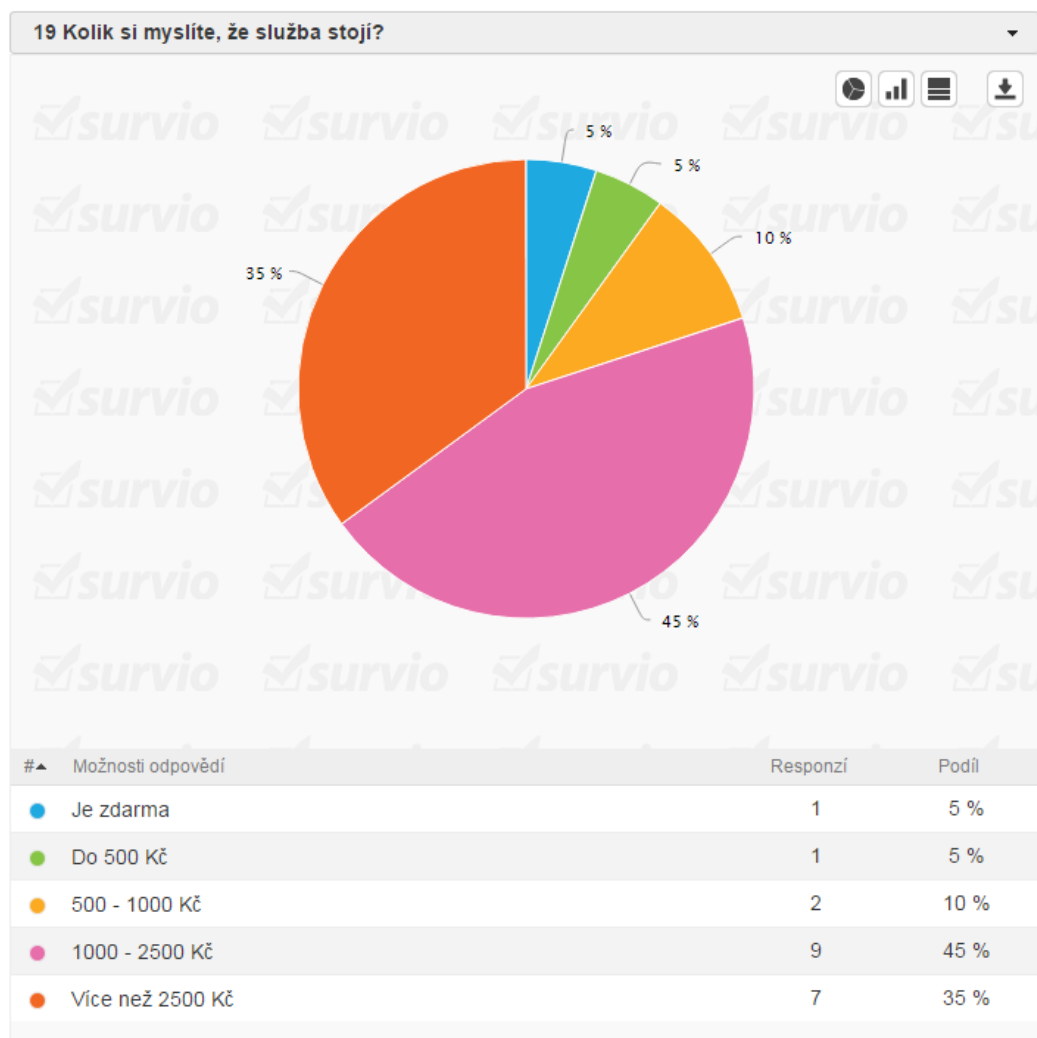
5.5.2 Praktické využití a dostupnost sexuální asistence

Poslední část dotazníku již aktivně vstupuje do praktického využití a dostupnosti sexuální asistence. Zásadní význam pro dostupnost této služby je její cena (Graf 27, 28). Většina respondentů správně určila, že se cena pohybuje v rozmezí 1000 až 2500 Kč (muži 29,6 %, ženy 45 %) nebo nad 2500 Kč (muži 51,9 %, ženy 35 %). Služba je zjevně dostupnější pro osoby, kterým postižení nebrání při výkonu povolání.

Graf č. 27. Cena služby sexuální asistence - informace u mužů.

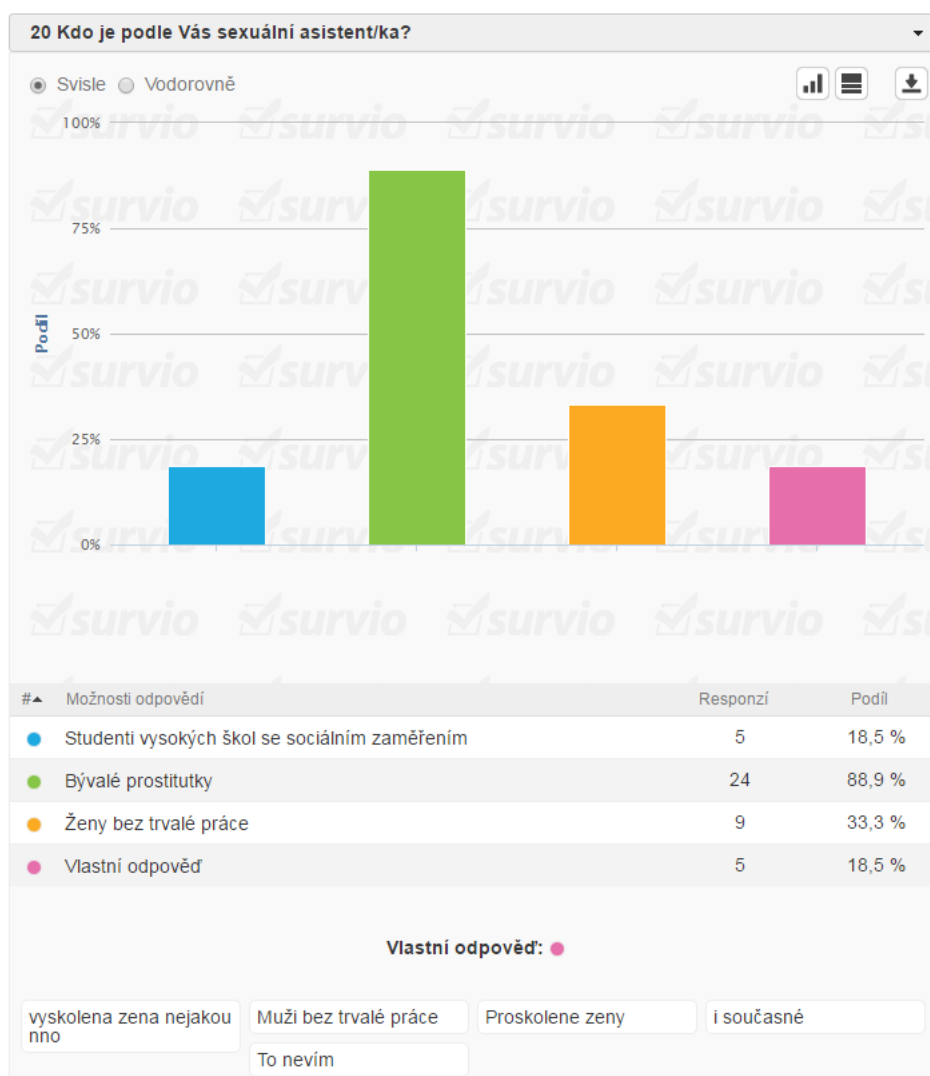

Graf č. 28. Cena služby sexuální asistence - informace u žen.

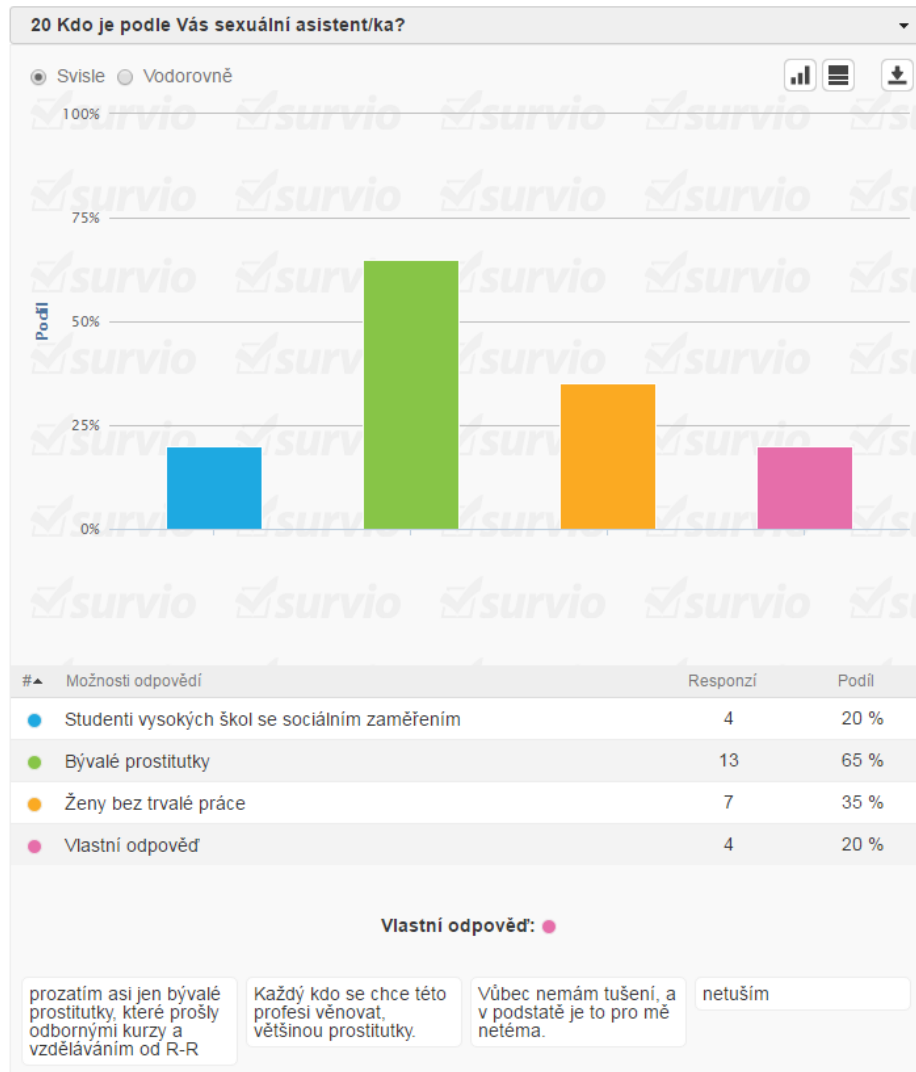

Předpokladem respondentů je, že sexuální asistentky jsou buď bývalé prostitutky (88,9 %), nebo ženy bez trvalé práce (33,3 %), v této otázce není rozdíl mezi názory a zkušenostmi mužů a žen (Graf č. 29, 30). Velmi zajímavé jsou osobní komentáře mužů i žen s postižením.

Graf č. 29. Původní povolání sexuální asistentky - informace u mužů.

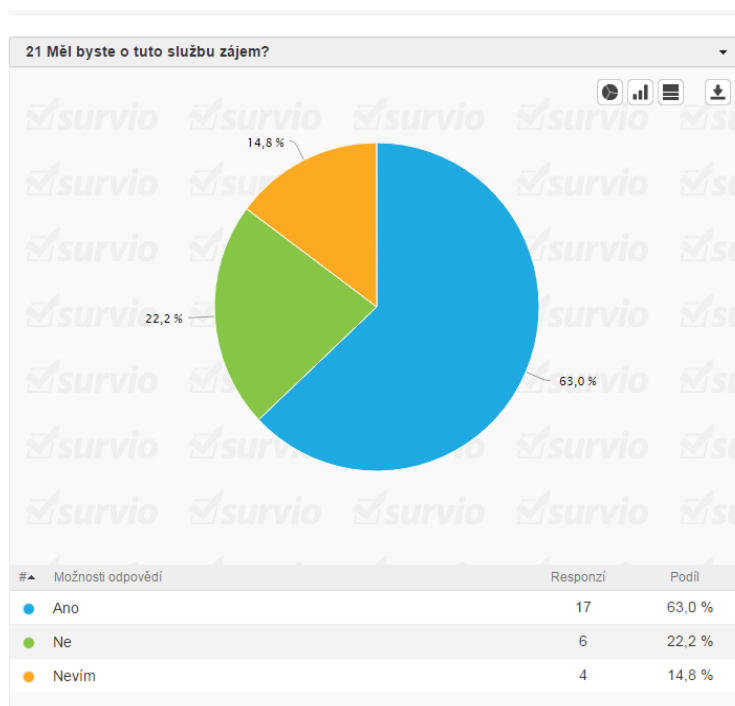

Graf č. 30. Původní povolání sexuální asistentky - informace u žen.

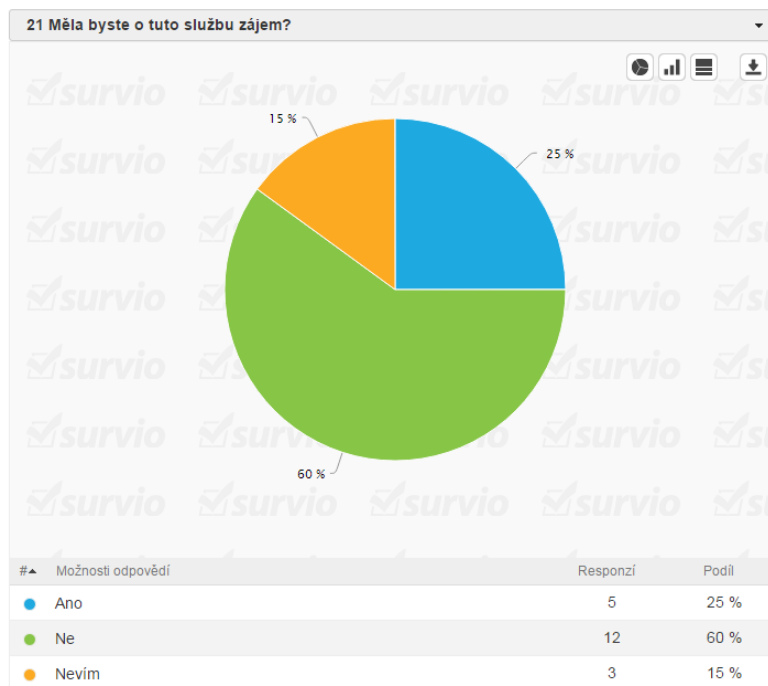

O praktickou službu sexuální asistence mají zájem především muži (63 %), ženy o sexuální asistenci projevují zájem mnohem menší (25 %) (Graf č. 31, 32). Může to být však způsobeno faktem, že v současnosti není vyškolen ani jeden sexuální asistent. Souvisí to dále i faktem, že ženy hledají nejen sexuální služby, ale i citové zázemí.

Graf č. 31. Přímý zájem o službu sexuální asistence - informace u mužů.

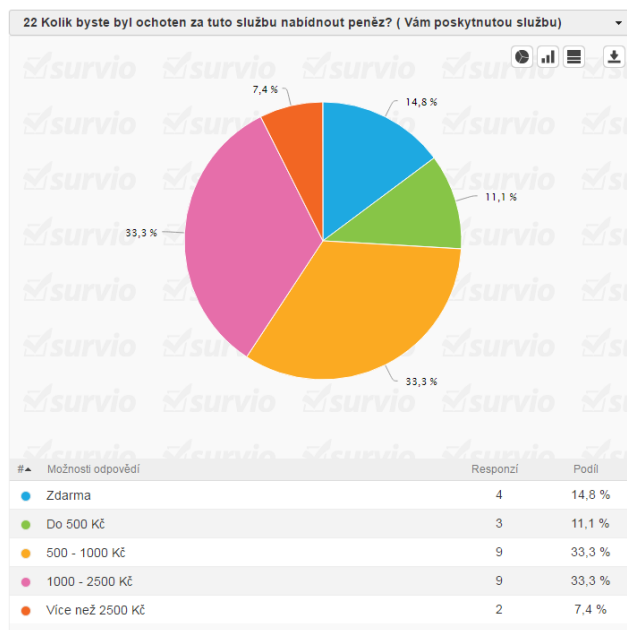

Graf č. 32. Přímý zájem o službu sexuální asistence - informace u žen.

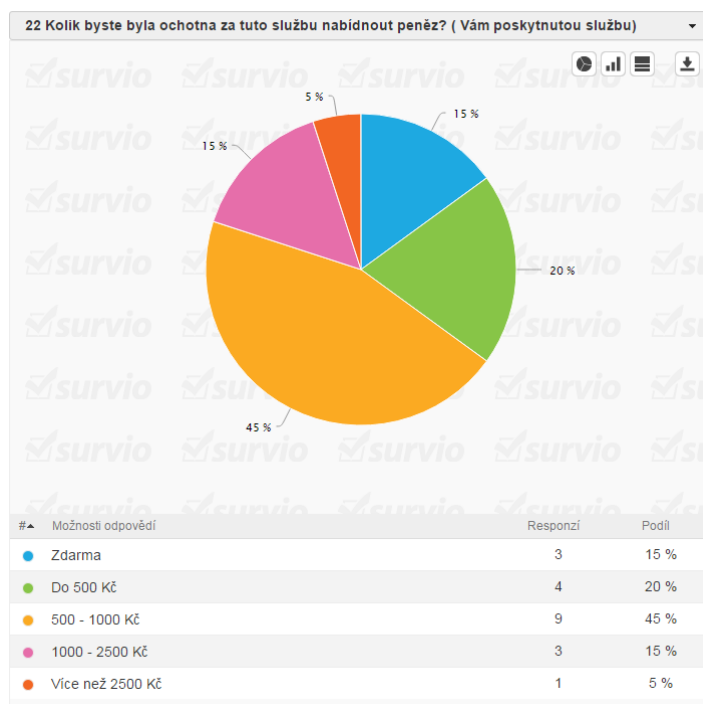

Z dalších dvou grafů (Graf č. 33, 34) je zřejmé, že většina respondentů si nemůže službu, která není nijak finančně dotována, dovolit. Situace je obdobná u mužů i žen s postižením.

Graf č. 33. Přímý zájem o službu sexuální asistence – možná cena - informace u mužů.

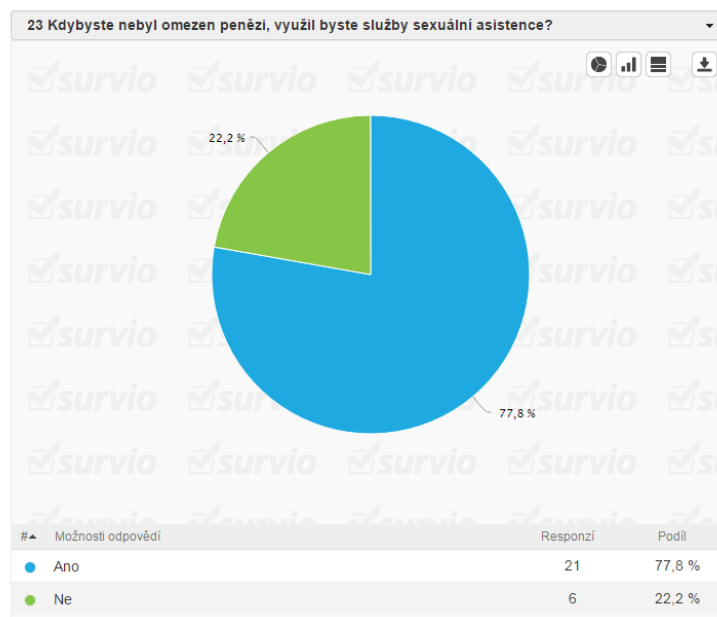

Graf č. 34. Přímý zájem o službu sexuální asistence – možná cena - informace u žen.

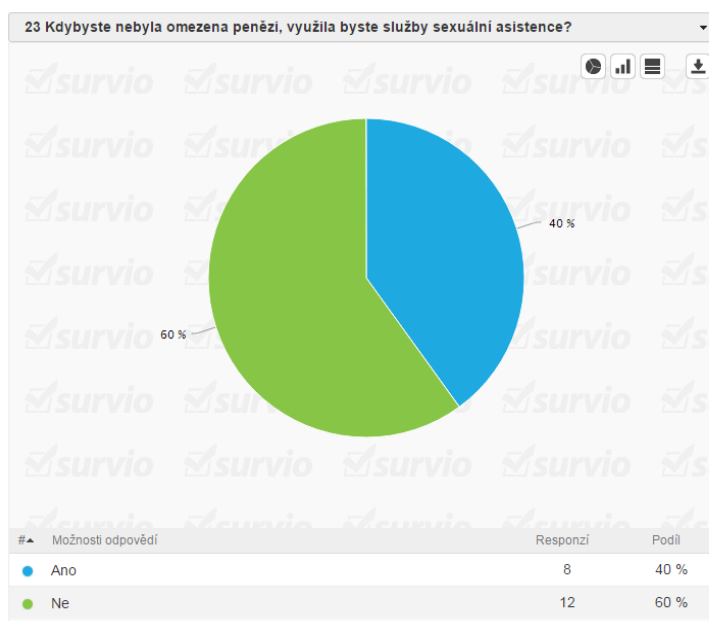

Situace se výrazně gendrově nemění, ani kdyby služby nebyly limitovány finančně (Graf č. 35, 36). Muži by je využili podstatně více (77,8 %) než ženy (40 %). To potvrzuje výsledky obecných otázek především v grafu č. 17, 18. Jak vnímají muži a ženy oblast sexuality.

Graf č. 35. Přímý zájem o službu sexuální asistence – služba zdarma - informace u mužů.

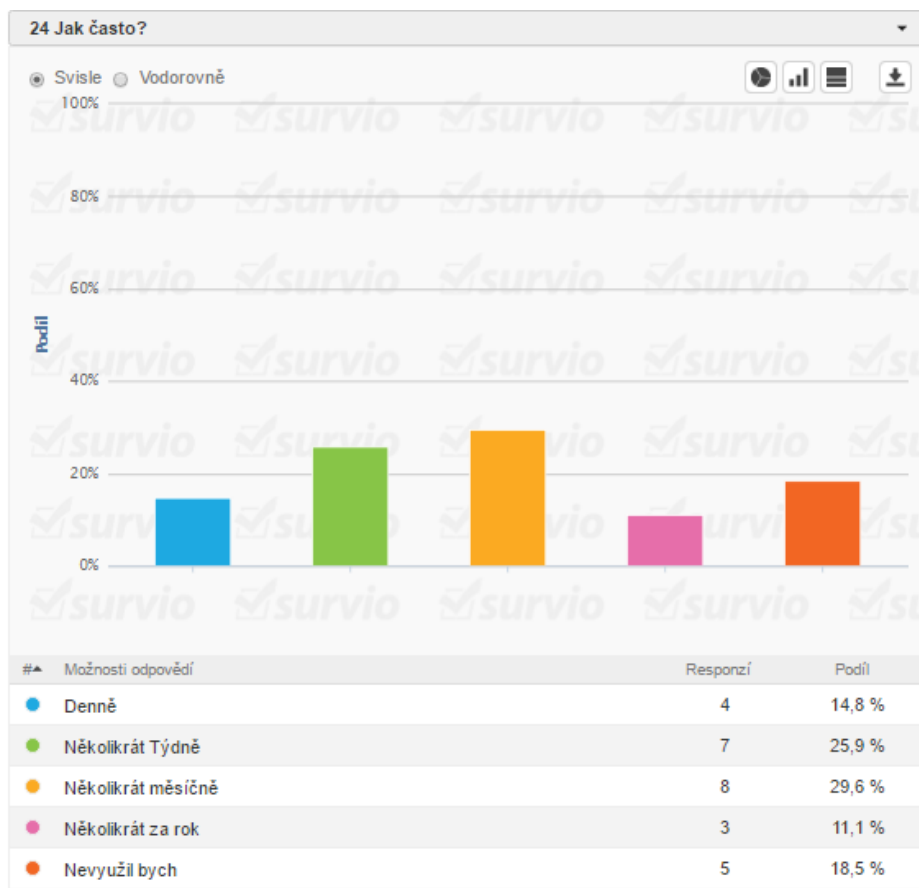

Graf č. 36. Přímý zájem o službu sexuální asistence – služba zdarma - informace u žen.

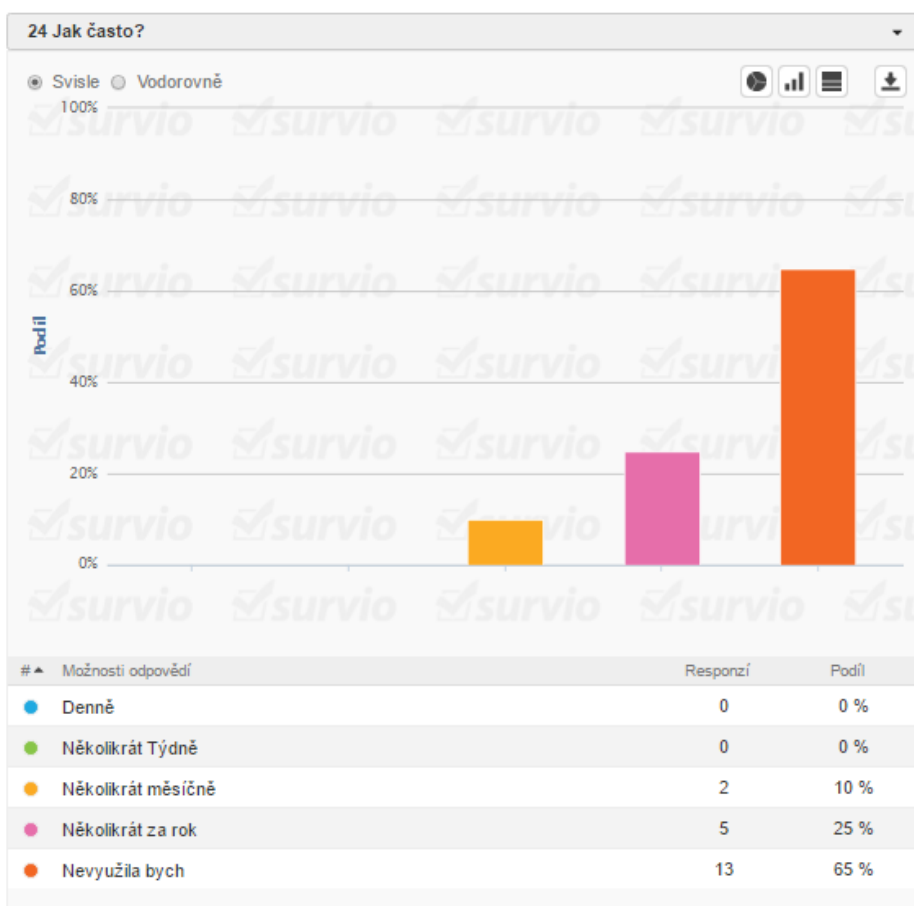

Velký je rozdíl i v potřebě využívat případnou bezplatnou službu, kdy muži by ji chtěli využívat převážně týdně (25,9 %) nebo měsíčně (29,6 %). Ženy ji buď nechtějí využívat vůbec (65 %) nebo pouze několikrát v roce (25 %) (Graf č. 37, 38).

Graf č. 37. Přímý zájem o službu sexuální asistence – frekvence - informace u mužů.

Graf č. 38. Přímý zájem o službu sexuální asistence – frekvence - informace u žen.

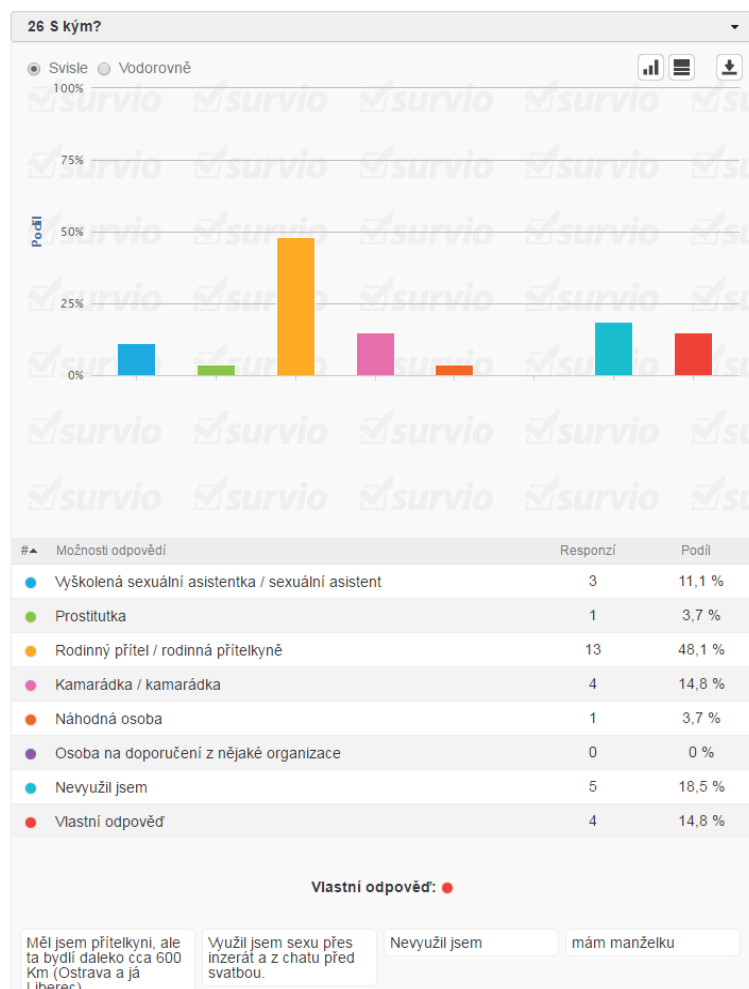
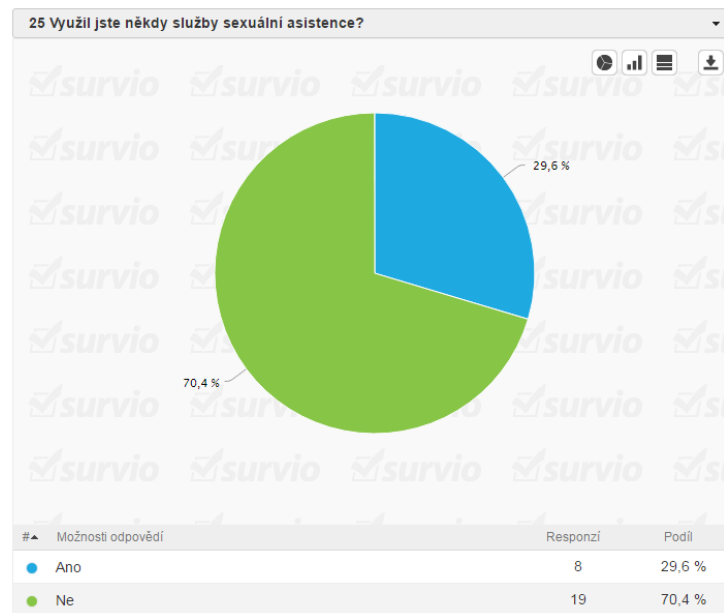

5.5.3 Osobní zkušenosti respondentů - sexuální asistence

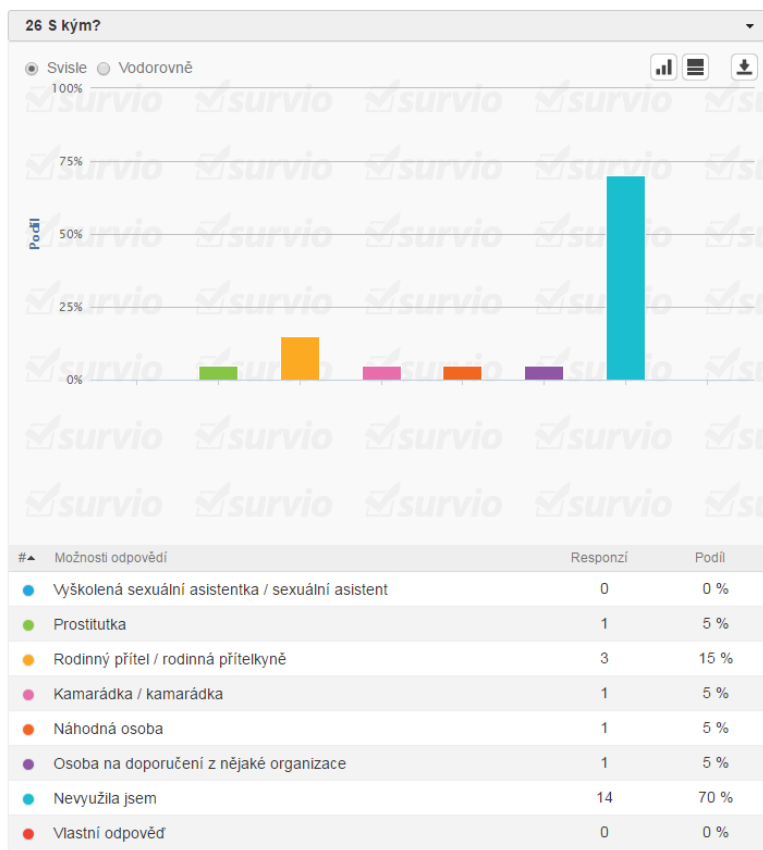
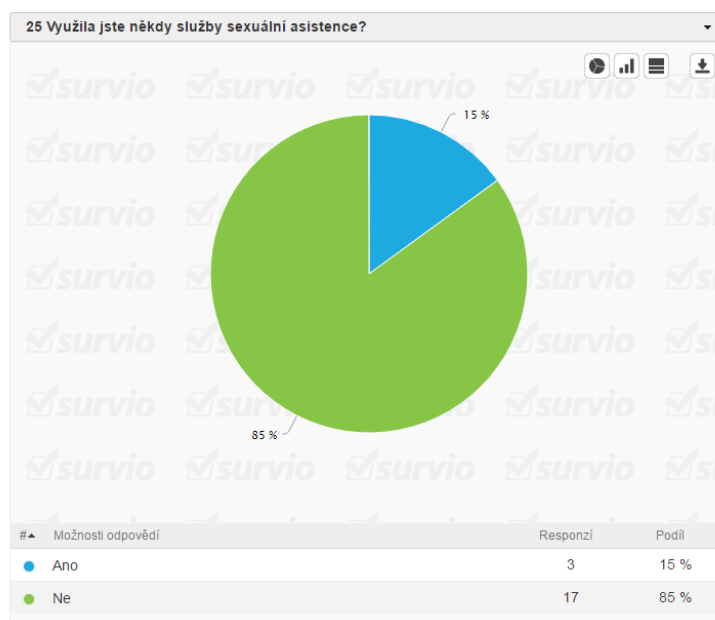
Poslední část dotazníku hodnotí osobní zkušenosti respondentů se službami sexuální asistence. Ta je většinou malá – 29,6 % u mužů a 15 % u žen (Graf č. 39, 40).

Službu obvykle zajišťoval rodinný přítel nebo přítelkyně (u mužů 48,1 %, u žen 15 %), kamarád, kamarádka (u mužů 14,8 %, u žen 5 %). S vyškolenou sexuální asistentkou se setkala jen 11,1 % mužů. Službu zjevně nevyužívají ani osoby ženaté nebo vdané.

Graf č. 39. Osobní zkušenost se službou sexuální asistence – informace u mužů.

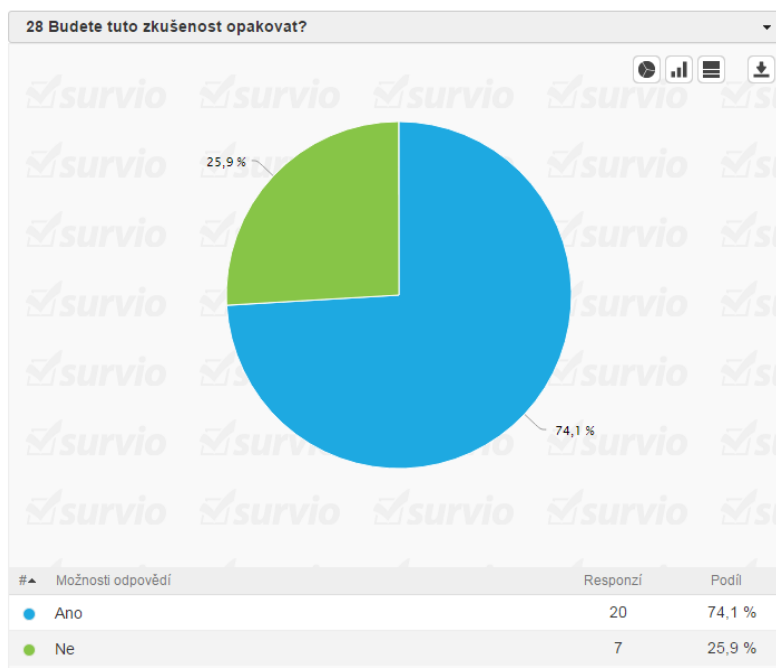
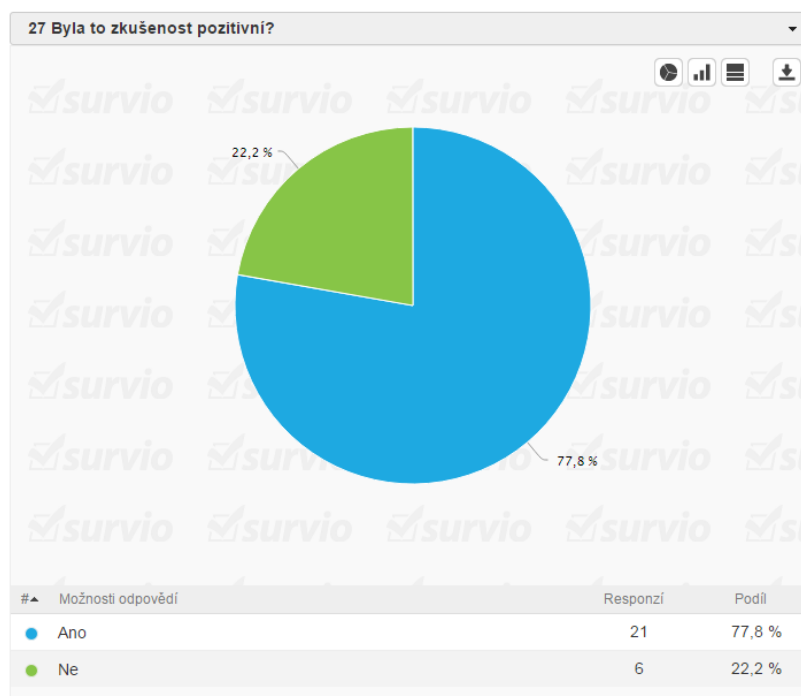

Graf č. 40. Osobní zkušenost se službou sexuální asistence – informace u žen.

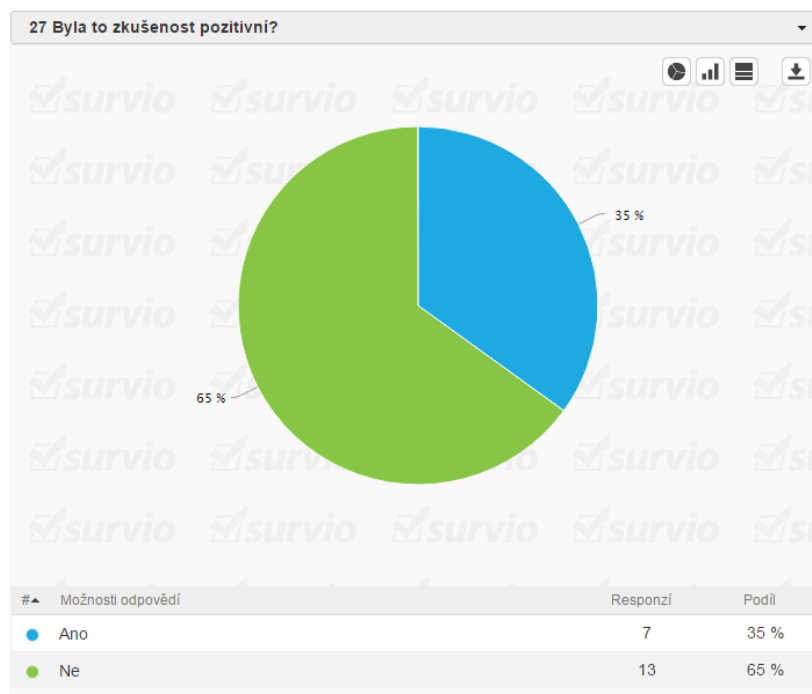
U mužů byla zkušenost se sexuální asistencí pozitivní (77,8 %) a chtěli by ji opakovat v 74,1 %. U žen pouze v 35 % byla zkušenost pozitivní a v 35 % by ji ženy chtěly opakovat (Graf č. 41, 42).

Graf č. 41. Osobní pozitivní zkušenost se službou sexuální asistence – informace u mužů. Podobný výsledek u opakování sexuální zkušenosti – otázka č. 28.

Graf č. 42. Osobní pozitivní zkušenost se službou sexuální asistence – informace u žen.

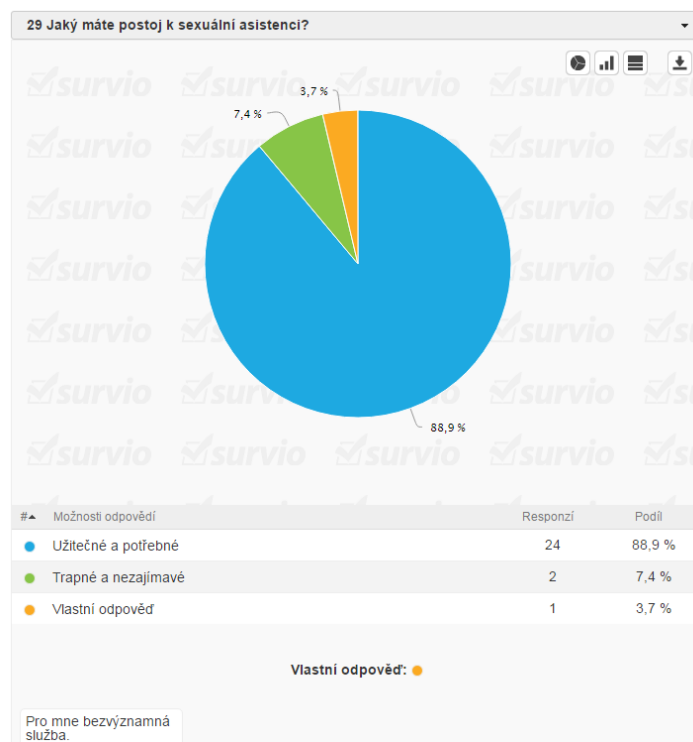
Stejný výsledek u opakování sexuální zkušenosti – otázka č. 28.

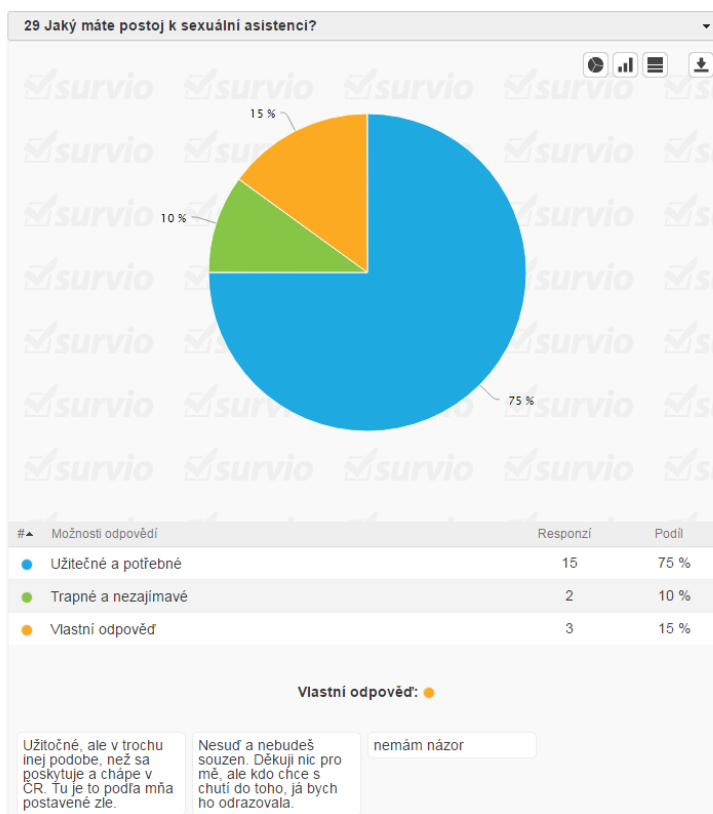
Pocity osob s postižením k sexuální asistenci jsou téměř bezezbytku kladné, a to u mužů v 88,9 % a u žen 75 % (otázka č. 29, 30)

Rozdíl je ve vztahu jako k tématu, kdy u mužů je kladný v 78,3 %. U žen je buď kladný (47,3 %) nebo nejednoznačný (47,3 %) (Graf č. 43, 44).

Graf č. 43. Vztah k tématu sexuální asistence – informace u mužů.

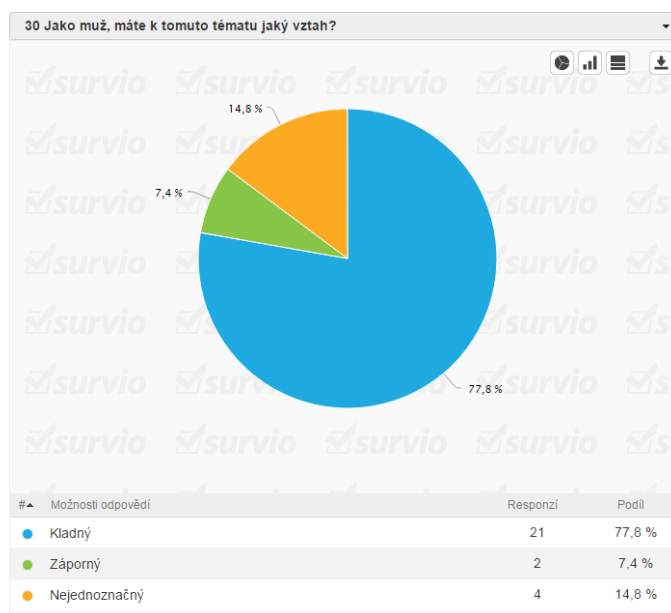

Graf č. 44. Vztah k tématu sexuální asistence – informace u žen.

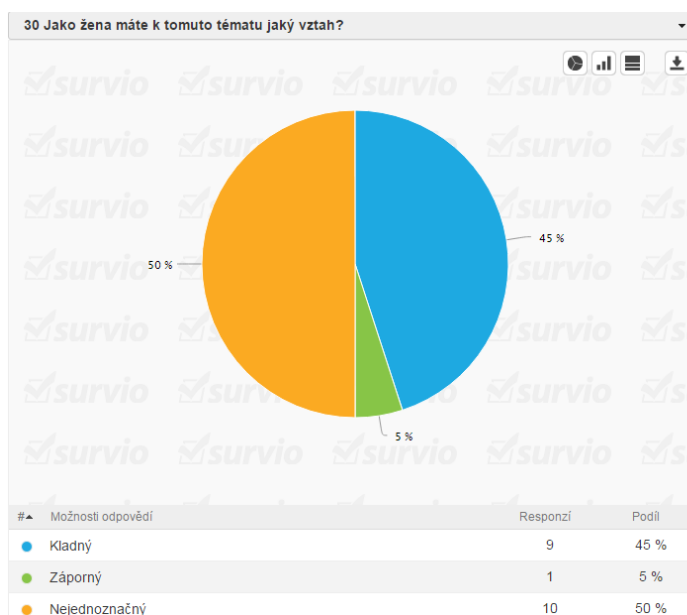

U otázky č. 31 je sexuální asistence přijatelná v 77,8 % u mužů a u 45 % u žen. Názory mezi muži a ženami se opět rozcházejí. U vysvětlující otázky 32 proč ano se opět u mužů objevuje názor, že i postižený člověk má na sex právu a sexuální asistence mu ho pomáhá v mnoha případech naplňovat. Ženy potom přiznávají, že při postižení se jim partner hledá ještě hůře než mužům, objevuje se opět problém spojení sexu a citového vztahu k partnerovi, potřeba lásky a porozumění.

Graf č. 43. Vztah k tématu sexuální asistence – informace u mužů.

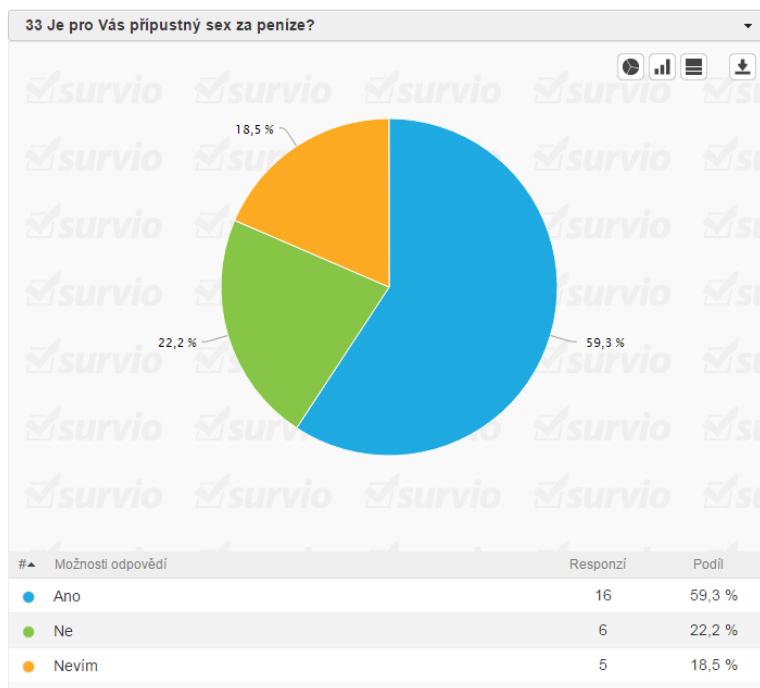

Graf č. 44. Vztah k tématu sexuální asistence – informace u žen.

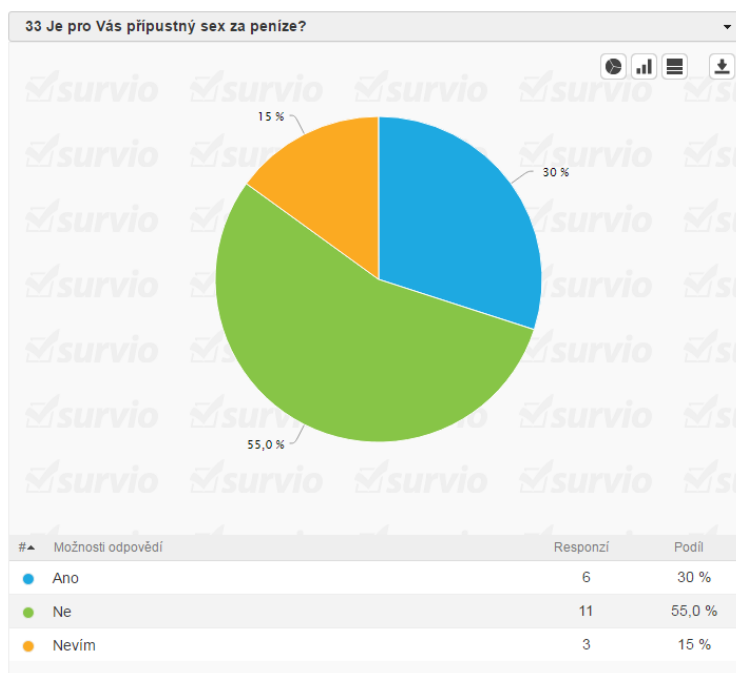

Muži chápou, že sex za úplatu je přípustný (59,3 %), zatímco u žen toto procento výrazně klesá (30 %) – otázka číslo 33, Graf č. 45 a 46. U mužů i žen potom v otázce 34 – proč je sex za úplatu nepřípustný se objevuje odpověď etická, morální i citová.

Graf č. 45 Přípustnost sexu za peníze u mužů.

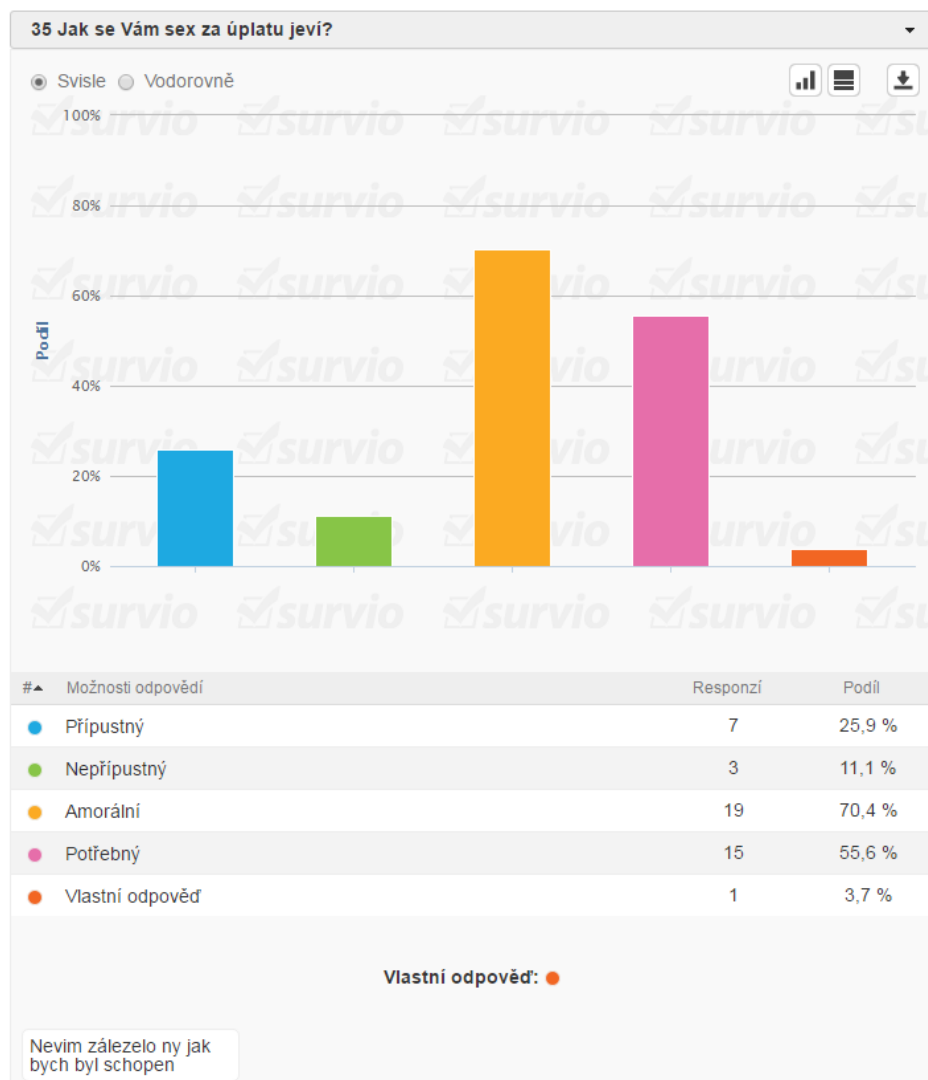

Graf č. 46 Přípustnost sexu za peníze u žen.

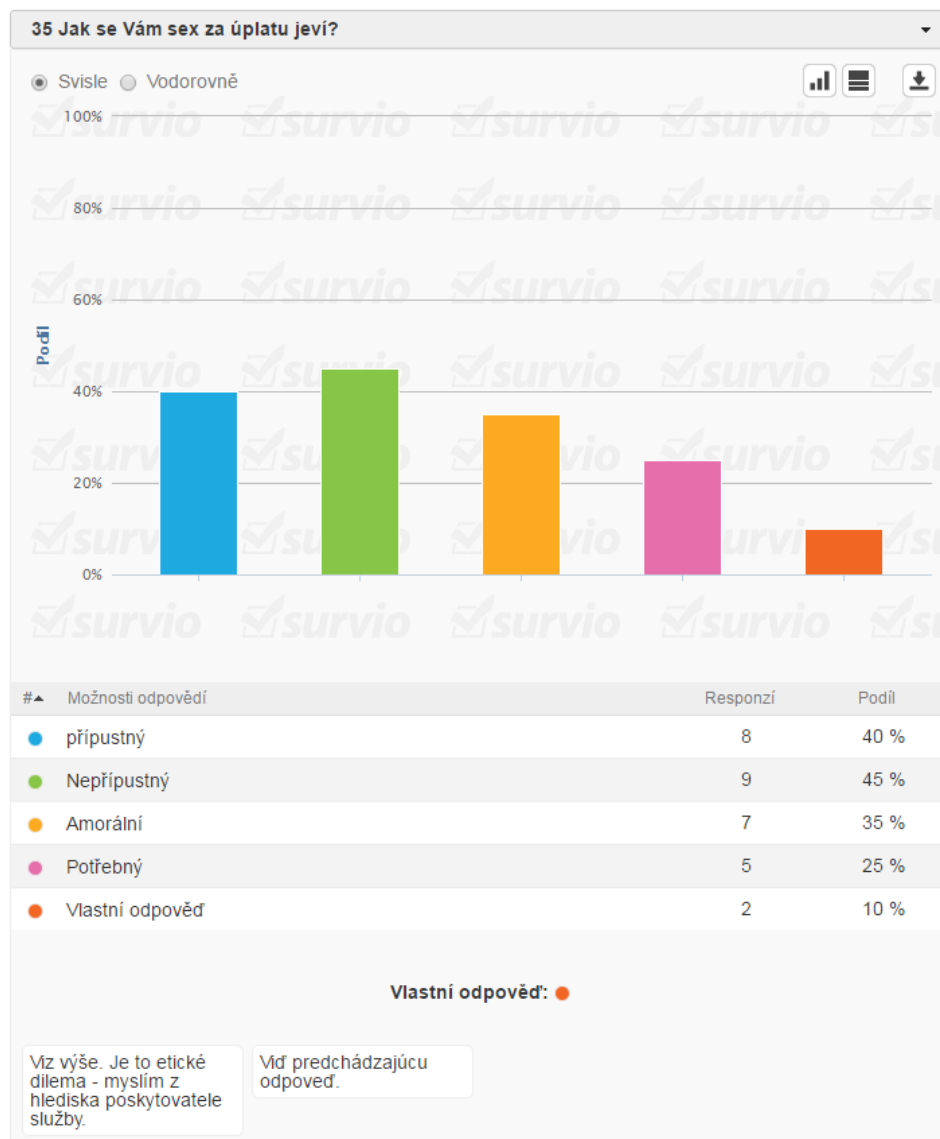

Zajímavé je morální zhodnocení sexuální asistence jako sexu za peníze (Graf č. 47, 48), kdy muži přiznávají v 70,4 %, že je amorální, ale současně potřebný (55,6 %). Ženy ho považují za přípustný ve 40 %, potřebný je pro ně pouze ve 25 %.

Graf č. 47. Sex za úplatu - sexuální asistence – informace u mužů.

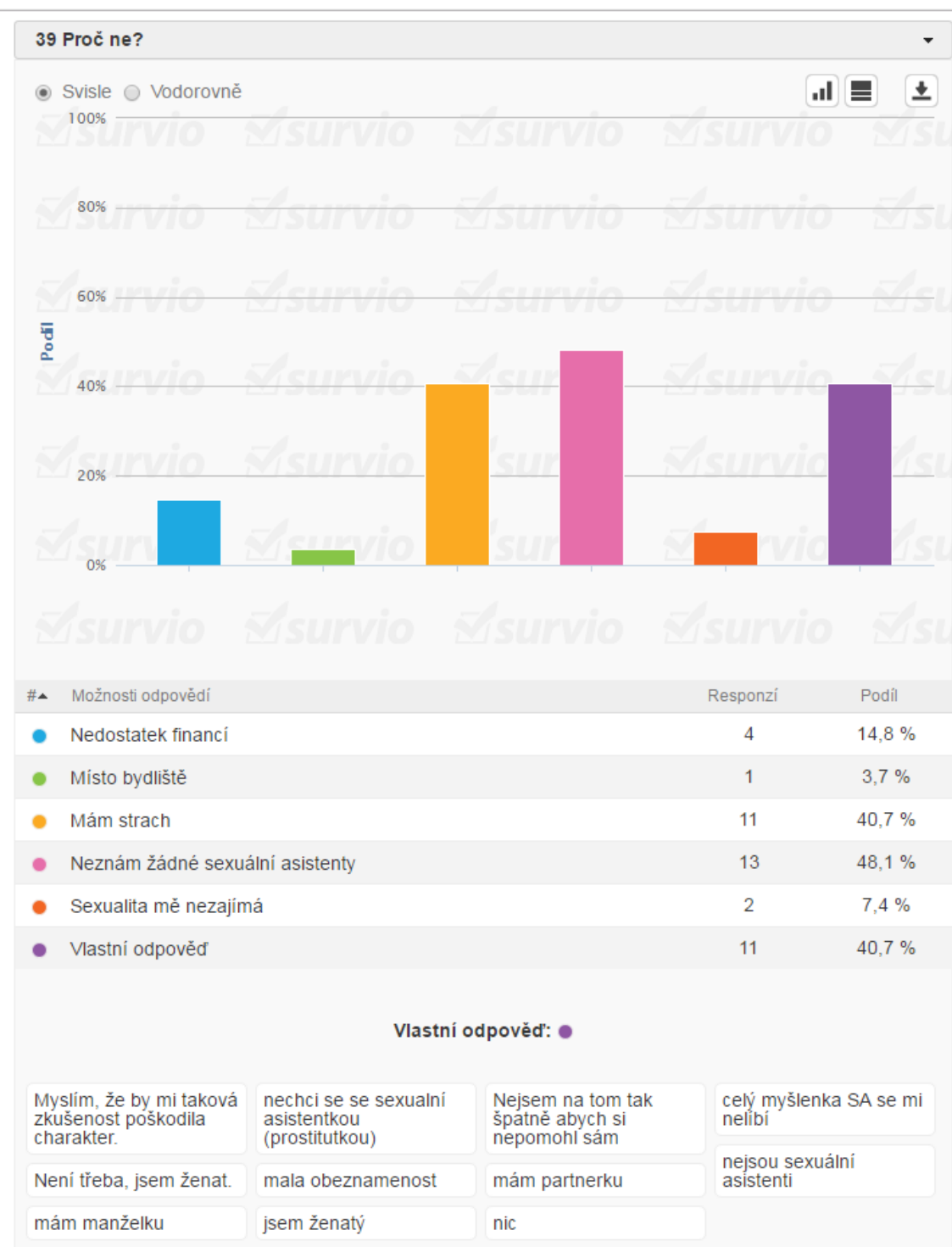

Graf č. 48. Sex za úplatu - sexuální asistence – informace u žen.

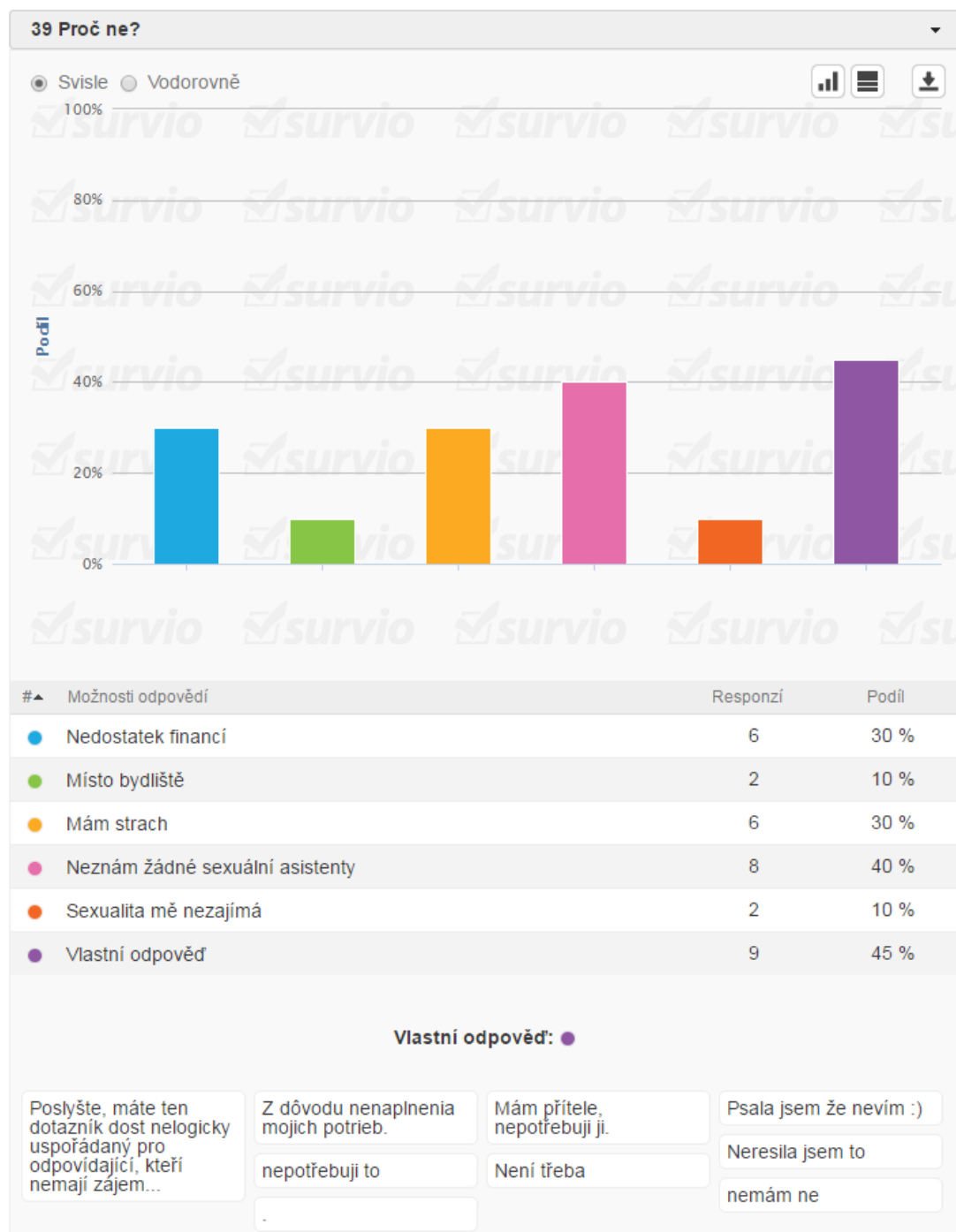

Podle otázek 36 a 37 je sexuální asistence přímo závislá na její dostupnosti a finanční náročnosti. Plánuje ji 48,1 % mužů a 15 % žen, ale dostupná je jen u 40,7 % mužů a 20 % žen. Důvodem je podle otázek 39 a 40 neznalost sexuálních asistentů (48,1 % u mužů a 40 % u žen a strach ve 40,7 % u mužů a v 30 % u žen z této neobvyklé sexuální služby. (Graf č. 49, 50)

Graf č. 49. Důvody nevyužití sexuální asistence- u mužů.

Graf č. 50- Důvody nevyužití sexuální asistence- u žen.

Pro popis výzkumu jsme nevyužili všechny grafy, jelikož byly některé výsledky duplicitní. Vše jsme popsali ve výzkumu.

5.6 Vyhodnocení hypotéz

Hypotézy

- *Domníváme se, že ženy s postižením nemají zájem o sexuální asistenci, jelikož musí mít k partnerovi citovou vazbu.*

Tuto hypotézu jsme ověřovali v celém dotazníku, v jeho první a druhé části. Otázky byly cílené tak, aby potřeba lásky byla jasně vymezena. Hodně žen samo do vlastních vyjádření psalo, že sex bez lásky pro ně nemá smysl a nemají o něj tedy takový zájem. Narazili jsme i na názor, že není dostatek sexuálních asistentů, které by ženy mohly oslovit. Ženy své potřeby hodně vázaly na aktuální pocity a blízké osoby. **Tato hypotéza se potvrdila.**

SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÁ INTERVENCE: Z celého dotazníku je patrná potřeba žen najít si hlavně partnera a hodně mluvit o pocitech a potřebách. Bylo by tedy dobré, kdyby se v rámci sdružení a organizací, kde se nachází lidé s postižením, objevovaly diskuze, konference a případné nabídky na seznámení lidí s postižením. Hodně respondentů uvedlo, že má potřebu vztahu, ale neví kde ho najít. Jistě by byla dobrá větší osvěta celé společnosti a informovanost.

- *Muži s postižením by rádi pravidelně využívali služby sexuální asistence.*

O této hypotéze nám vypovídá druhá část dotazníku, otázky 10-14, ze kterých vyplývá, že muži mají eminentní zájem o služby sexuální asistence. Pokud nemají stálou partnerku, vítají tuto možnost jako výhodu a chtěli by tuto zkušenost prožít a být vnímáni jako plnohodnotní muži. **Tato hypotéza se potvrdila.**

SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÁ INTERVENCE: Zastáváme názor, že je třeba vyškolit další sexuální asistentky a asistenty, aby danou službu mohlo využít co nejvíce lidí s postižením, kteří o ní jeví zájem. Nově vzniklá organizace (Freya), která se touto problematikou zabývá, je první v tomto odvětví a věříme, že ne poslední. Je třeba školit ženy takové, které mají kladný vztah k sexualitě a emočnímu prožívání. Je potřeba zvětšit nabídku sexuálních asistentek, aby byla alespoň v každém kraji jedna. Nutné je vyškolit muže jako sexuální asistenty, aby služby nevypadala, tak, že je jen pro muže, či ženy bisexuálky či homosexuálky. Zde by bylo třeba uplatnit rovnost příležitostí.

- *Muži s postižením pravidelně využívají služby sexuální asistence.*

Tuto hypotézu se nám nepodařilo potvrdit, jelikož služby sexuální asistence jsou v České republice novou službou. Muži, kteří uváděli, že mají zkušenost se sexuální asistencí, byli zastoupeni v malém procentu (29%) a často nešlo přímo o vyškolené sexuální asistentky. Zkušenost mají spíše s rodinnou známou či známým, kamarádkou. Z tohoto vzorku respondentů, nelze tedy validně určit výsledek. **Tato hypotéza se nepotvrdila.**

SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÁ INTERVENCE: Zde se opět objevuje potřeba vyškolení většího množství sexuálních asistentek a asistentů, kteří mohou nabízet své služby více osobám s postižením. Bude-li více prověřených asistentů, bude i větší možnost využít je a zvětší se tak i vzorek lidí, kteří chtějí asistenci využívat a i ji pravidelně využívat budou. Jelikož to nebude nic neobvyklého či pobuřujícího a osoby s postižením tak budou mít stejné možnosti jako zbytek společnosti.

- *Domníváme se, že osoby s postižením mají informace o sexuální asistenci pouze z klasických médií (televize, rádio, noviny).*

Tuto hypotézu jsme vyvrátili pomocí otázky číslo 14, kde jsme se ptali, odkud mají informace o sexuální asistenci. U mužů i žen se objevují klasická sdělovací média, ale i Facebookové stránky, konzultace s odborníky, diskuze s přáteli a známými. Lidé s postižením také čerpají informace z organizací, které se zabývají danou problematikou. Téma se nyní objevuje i ve filmech a na sexuální asistenci je pozitivní ohlas. **Tato hypotéza se nepotvrdila.**

SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÁ INTERVENCE: V dnešní době se mnoho věcí dozvíme nejen z klasických médií, ale i z internetu, Facebookových stránek, tak i filmů. Myslíme si, že informovanost v daném tématu v populaci lidí s postižením je dostatečná. Osoba, která chce na dané téma najít materiály, nemá problém využít média, sdělovací zdroje a najít si odpověď na své otázky.

- *Osoby s postižením nemají dostatek finančních prostředků na využívání sexuální asistence.*

V našem výzkumu jsme se zabývali nejen pohledem a vztahem k sexuální asistenci, ale také otázkou materiální. Jedná se o otázky 19, 21, 22, 23, 24, kde hodnotíme přístup

klientů k financím a jejich názor na placenou sexuální asistenci. Velké procento mužů i žen shodně uvedlo, že by asistenci rádi využili, ale nemají dostatek finančních prostředků. Často se domnívají, že je služba dražší, než opravdu je. Pokud by byla služba zcela zdarma, skoro všichni respondenti by ji rádi využívali. **Tato hypotéza se potvrdila.**

SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÁ INTERVENCE: Sexuální asistentky mají jednotnou cenu za hodinu asistence, na konzultaci se přesně domluví, co klient žádá. Tato služba nemůže, podle našeho názoru, být nikdy zdarma. Osoby s postižením tedy musí doufat, že klesne cena nebo asistenci zdarma provede někdo z rodiny či přátel. Je složité hodnotit adekvátnost cen, za služby, které asistentky nabízejí, protože nemáme zkušenosti a informace jako ony. Aby služba byla hodnocena jako sociální a byla zařazena do Zákona o sociálních službách, je otázka na složitou polemiku a myslíme si, že nyní je neřešitelná. Specifika této profese by byly velice složité.

6 Závěr

Tato práce se zabývá pohledem na sexuální asistenci v celé její prozatímní šíři v České republice. Do práce jsem vložila nejen organizace zabývající se sexuální asistencí, ale i legislativní vymezení. To se úzce váže na dané téma a je jeho nedílnou součástí. Při využívání placené asistence bychom měli znát legislativní vymezení prostituce a přestupků s ní spojených, i když sama o sobě v naší zemi není trestná.

V práci jsem se snažila využít všech dostupných informací, které v České republice jsou a vážou se na problematiku sexuální asistence. Využila jsem a popsala rámcově i koncepty dalších zemí, které se sexualitou lidí s postižením zabývají déle a mají tento systém tedy propracovanější nebo jsou o pár kroků před námi. Jedná se o země jako USA, Německo, Holandsko, Dánsko, Švýcarsko, Francie.

Uvědomme si, že sexualita není jen o pohlavním styku, ale o psychických pocitech a prožívání. O pocitu sounáležitosti a pocitu bezpečí, lásky a klidu.

Sexualita je součást života každého z nás a každý na ní máme právo a přirozenou potřebu prožít ji, tak jak se nám líbí a je nám příjemné. Proto služba sexuální asistence, která je celkem novým konceptem v naší zemi, velice pomůže osobám s postižením. Uživatelé této služby buď partnera nemají, nebo ho třeba nechtějí, ale mají zájem o intimní kontakt, a tak využijí služby asistentkami nabízené. Každá tato žena (muži nejsou dosud oficiálně vyškoleni) si určí své hranice a meze kam až půjde a co klientovi dovolí. Proto by bylo třeba vyškolit další asistentky, protože co jedna žena nebude chtít, jiné vadit nemusí a pomůže člověku s postižením prožít jeho sexualitu tak, jak si přeje a jak je mu příjemné. Ať už se jedná o pouhý dotek, hlazení, obětí či celý sexuální styk.

Uvažme si, že dnes na tyto ženy hledíme jako na bývalé prostitutky, ale jsou to průkopnice v dané sféře a jejich rozhodnutí, zapojit se do služeb sexuální asistence přinese svá pozitiva. Často už po prvním setkání s asistentkou přestávají osoby s postižením být podrážděné a nervózní. Může to být ulevující i pro ošetřující personál nebo členy rodiny. Uklidňující to bude i pro rodiče, kteří by se styděli mluvit o sexualitě se svým dítětem (mladým dospělým) s postižením. Asistentka může toto téma vysvětlit velice otevřeně, ovšem citlivě a poučeně. Rodičům tedy nevzniká stres z tématu, o kterém nemusí chtít hovořit.

A proto zastáváme názor o velké potřebnosti této profese a nutnosti rozvinout dané téma a postupy s tímto související, najít a vyškolit větší počet žen a hlavně mužů, kteří by pracovali se sexualitou lidí s různými typy postižení. Muži zatím vyškoleni nejsou, ale jistě brzy budou, protože se s informovaností o tématu, zvedá i poptávka po nich. Skvělé by bylo i sehnat muže homosexuály, kteří by se této profesi věnovali. Kdybychom byli schopni zajistit funkční počet asistentů se správným gendrovým rozčleněním, pak bychom mohli mluvit o plné úspěšnosti tohoto projektu.

Bylo by to i potvrzení, že se o sexualitu lidí s postižením zajímáme a staráme se o jejich potřeby tam, kde si třeba sami neumí pomoci. Samozřejmě mezi lidmi s postižením najdeme ty, kteří jsou šťastně zadaní, v manželství, ale jsou tu i ti co pomoc potřebují a na ně by se měla sexuální asistence zaměřit. Zjistit jejich potřeby a touhy, a pokusit se tak nastavit nabídku služeb.

7. Seznam použitých informačních zdrojů

Literatura

1. DRÁBEK, Tomáš. *Partnerský a sexuální život osob se zdravotním postižením*. Vyd. 1. Praha, 2013, 93 s. ISBN 9788026052821
2. DRÁBEK, Tomáš. *Handicap a sexualita*. Bakalářská práce. Praha, 2009: Univerzita Karlova v Praze, Husitská teologická fakulta. Vedoucí práce: PhDr. Václav Mitáš
3. GAVORA, Peter. *Výzkumné metody v pedagogice: příručka pro studenty, učitele a výzkumné pracovníky*. Brno: Paido - edice pedagogické literatury, 1996, 130 s. ISBN 808593115x.
4. HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2008, 407 s. ISBN 978-80-7367-485-4.
5. CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2007, 265 s. Pedagogika (Grada). ISBN 9788024713694.
6. MUSILOVÁ, Jana. *Role pečovatele u lidí s tělesným postižením při jejich osamostatňování*. Bakalářská práce. Praha 2015, 67 stran.
7. RABOCH, Jan. *Lékařská sexuologie*. Vyd. 1. Praha, 1984, 126s.
8. VENGLÁŘOVÁ, Martina a Petr EISNER. *Sexualita osob s postižením a znevýhodněním*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2013, 207 s. ISBN 9788026203735.
9. WEISS, Petr. *Sexuologie*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2010, xiii, 724 s. ISBN 9788024724928.
10. ZVĚŘINA, Jaroslav. *Lékařská sexuologie*. Jinočany: H & H, 1991. ISBN 8085467046.

Internetové zdroje:

11. Aasect, *Membership* [online]. [cit. 2017-04-9]. Dostupné z: <https://www.aasect.org/membership>
12. Antonová, Barbora, 2013, *Sexuální asistence po francouzsku* [online]. [cit. 2017- 03-19]. Dostupné z: <http://vozickar.com/sexualni-asistence-po-francouzsku/>
13. Corps Solidaires, *Assistance et association* [online]. [cit. 2017- 04-9]. Dostupné z: <http://corps-solidaires.ch/statuts/>

14. Corps Solidaires, *Charte des assistantes et assistants sexuels* [online]. [cit. 2017-04-9].
Dostupné z: <http://corps-solidaires.ch/charte-des-assistantes-et-assistants-sexuels/>
15. Freya, *O nás* [online]. [cit. 2017-04-9]. Dostupné z: <http://www.freya.live/cs/o-nas>
16. Lidovky, *Sexuální asistentky poskytly postiženým 250 asistencí za rok a půl působení*, 2017 [online]. [cit. 2017-04-9]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/sexualni-asistentky-poskytly-postizenym-250-asistenci-za-rok-a-pul-pusobeni-17l-/zpravy-domov.aspx?c=A170327_162218_ln_domov_ELE
17. Pšenicová, Barbora, ŠÍDOVÁ, Lucie, 2015, *Právo na sex aneb intimní asistence pro potřebné.*, [online]. [cit. 2015- 03-21]. Dostupné Z: <http://rozkosbezrizika.cz/o-nas/aktualni-projekty/pravo-na-sex-aneb-intimni-asistence-pro-potrebne-c-pf157>
18. Rozkoš bez Rizika, 2013, *Publikace R-R: Ze sexbyznysu na trh práce?*, [online]. [cit. 2015- 03-16]. Dostupné z: <http://rozkosbezrizika.cz/ke-stazeni/soubory/publikace-r-r-ze-sexbyznysu-na-trh-prace/detail>
19. Rozkoš bez Rizika, *Legislativa a sexbyznys v ČR* [online]. [cit. 2017-04-9]. Dostupné z: https://www.poradna-rr.cz/o-sexbyznysu/legislativa-a-sexbyznys-v-cr/#Jak_je_to_s_prostitutci_a_zakony_v_CR?
20. Rozkoš bez Rizika, *Ohlasy na konferenci k sexuální asistenci: Česko má první sexuální asistentky. S pohlavním životem pomůžou postiženým* 2015[online]. [cit. 2017-04-9]. Dostupné z: <http://rozkosbezrizika.cz/o-nas/r-r-v-mediich/ohlasy-na-konferenci-k-sexualni-asistenci-cesko-ma-prvni-sexualni-asistentky-s-pohlavnim-zivotem-pomuzou-postizenym>
21. Sarah, *Sexuální a intimní asistence* [online]. [cit. 2017-04-9]. Dostupné z: <https://www.masaze-pro-muze.cz/sexualni-a-intimni-asistence/>
22. Sebera, Martin, 2012, *Kapitoly z metodologie - Výzkumný problém a nejčastější nedostatky při jeho formulaci*, [online]. [cit. 2015- 03-21]. Dostupné z: <http://www.fsps.muni.cz/~tvodicka/data/reader/book-8/08.html>
23. Sestřička, *V Německu startuje nová profese – sexuální asistent pro postižené*, 2013 [online]. [cit. 2017-04-9]. Dostupné z: <http://sestricka.com/v-nemecku-startuje-nova-profese-sexualni-asistent-pro-postizene>
24. Sexuální asistence, *Sexuální asistence opět žije* [online]. [cit. 2017-04-9]. Dostupné z: <http://www.sexualniasistence.cz/sexualni-asistence-opet-zije/?print=1>

25. Sexuální asistence, *O projektu* [online]. [cit. 2017-04-9]. Dostupné z: <http://sexualniasistence.org/o-projektu>
26. Sexuální asistence, *Seznam vyškolených sexuálních asistentek* [online]. [cit. 2017-04-9]. Dostupné z: <http://www.sexualniasistence.cz/seznam-vyskolenych-sexualnich-asistentek/>
27. Sexuální asistentka Brno, *Sexuální asistence*, © 2015 [online]. [cit. 2017-04-9]. Dostupné z: <http://www.sexualniasistentka2.cz/sluzby/>
28. Šídová, Lucie, Pšeníková, Barbora. 2015 *Rozhovor: Lucie Šídová o dvou letech projektu Právo na sex a zavádění sexuální asistence v ČR* [online]. [cit. 2017- 04-9]. Dostupné z: <http://www.sexualniasistence.cz/jak-komunikovat/>
29. Šiška, Petr, 2013, *Chut' na sex zaplatí sociálka*, [online]. [cit. 2015- 03-19]. Dostupné z: <http://vozickar.com/chut-na-sex-zaplati-socialka/>
30. Šrámková, Taťána, *Souhrnné poznámky k sexuálnímu životu po poranění míchy* 2010 [online]. [cit. 2017-04-9]. Dostupné z: <http://vozickar.com/souhrnne-poznamky-k-sexualnimu-zivotu-po-poraneni-michy/>
31. Trachtová, Zdena, *Česko má první sexuální asistentky. S pohlavním životem pomůžou postiženým*. 2015 [online]. [cit. 2017-04-9]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/sexualni-asistence-0o3-/domaci.aspx?c=A151102_141206_domaci_zt
32. Týden, *Česko má první sexuální asistentky pro lidi s postižením*, 2015 [online]. [cit. 2017-04-9]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/zdravi/vztahy/cesko-ma-prvni-sexualni-asistentky-pro-lidi-s-postizenim_361121.html
33. Vidurová, Aneta, 2014, *Sexuální asistence- tady a ted'*? [online]. [cit. 2015- 03-19]. Dostupné z: <http://vozickar.com/sexualni-asistence-tady-a-ted/>
34. Vidurová, Aneta, *Sexuální asistence – tady a ted'*? 2014 [online]. [cit. 2017-04-9]. Dostupné z: <http://vozickar.com/sexualni-asistence-tady-a-ted/>
35. Vozíčkářské noviny, *Sexuální asistence v Rakousku*, 2014 [online]. [cit. 2017- 04-9]. Dostupné z: <https://vozickarskenoviny.cz/clanek/sexualni-asistence-v-rakousku/>
36. Vozíčkářské noviny, *Sexuální asistence v Německu*, 2017 [online]. [cit. 2017-04-15]. Dostupné z: <https://vozickarskenoviny.cz/clanek/sexualni-asistence-v-nemecku/>
37. Vozíčkářské noviny, *Sexuální asistence v Holandsku*, 2014 [online]. [cit. 2017-04-9]. Dostupné z: <https://vozickarskenoviny.cz/clanek/sexualni-asistence-v-holandsku/>

38. Vozíčkářské noviny, *Sexuální průvodkyně pro handicapované*, 2014 [online]. [cit. 2017-04-9]. Dostupné z: <https://vozickarskenoviny.cz/clanek/sexualni-pruvodkyne-pro-handicapovane/>
39. Weiss, *Emoce a sexualita*. 2015 [online]. [cit. 2017-04-9]. Dostupné z: <https://slideslive.com/38893252/emoce-a-sexualita>
40. Weiss, Petr, © 2001 – 2013, *Homosexualita*, [online]. [cit. 2015- 03-22]. Dostupné z: <http://www.planovanirodiny.cz/clanky/homosexualita>
41. World Health Organisation, *Defining sexual*, 2016 [online]. [cit. 2017-04-9]. Dostupné z: http://www.who.int/reproductivehealth/topics/sexual_health/sh_definitions/en/
42. Zahradníková, Zuzana, 2015, *Intimní a sexuální asistence ve Švýcarsku v otázkách a odpovědích.*, [online]. [cit. 2015- 03-21]. Dostupné Z: <http://www.rozkosbezrizika.cz/aktuality/intimni-asistence-ve-svycarsku-v-otazkach-a-odpovedich>
43. Zákony pro lidi, *Zákon č. 40/2009 Sb. Zákon trestní zákoník 2009* [online]. [cit. 2017-04-9]. Dostupné z: <https://zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>
44. Žiju s handicapem, *Zjistili jsme pro vás – sexuální asistence*, 2016 [online]. [cit. 2017-04-9]. Dostupné z: <http://www.zijushandicapem.cz/clanky/spolecne-zajmy/zjistili-jsme-pro-vas-sexualni-asistence.html>

8. Příloha 1 – Dotazník

Gendrový pohled na poskytování placené sexuální asistence u lidí s postižením

Dobrý den,

chci Vás poprosit o vyplnění tohoto dotazníku, který mi pomůže v anonymním výzkumu problematiky, které je součástí mé diplomové práce.

Otázky se týkají sexuální asistence, která má v dnešní době zásadní význam pro osoby s postižením a jejich vyrovnávání příležitostí v osobním i společenském životě. Dotazníky jsou dva- určené pro muže a ženy, jelikož součástí výzkumu je gendrové vnímání této problematiky.

Prosím, pokuste se vyplnit všechny otázky, tento dotazník je anonymní a data jsou určena pouze pro odbornou veřejnost. Jako speciální pedagog si velice vážím Vašich názorů a informací, které mi poskytnete. Předem Vám děkuji za pomoc.

Dotazníkové šetření s názvem „Gendrový pohled na poskytování placené sexuální asistence u lidí s postižením“ jsme provedli pomocí internetové aplikace Survio.

Dotazníky byly dva pro:

Muže- <https://www.survio.com/survey/d/M3Y0C1C7S2Q6X8P2B>

Ženy- <https://www.survio.com/survey/d/S8L8N1S7M6K1W3N9T>

GENDROVÝ POHLED NA POSKYTOVÁNÍ PLACENÉ SEXUÁLNÍ ASISTENCE U LIDÍ S POSTIŽENÍM

MUŽI - ŽENY

I. ČÁST DOTAZNÍKU

I. ČÁST DOTAZNÍKU

1. Vaše pohlaví

- ☐ žena
- ☐ muž

2. Váš věk

- ☐ 15 - 20
- ☐ 20 - 30
- ☐ 30 - 45
- ☐ 45 – 60
- ☐ 60 a více let

3. Popište alespoň rámcově Váš typ postižení

- ☐ napište odpověď

4. Od jakého věku máte postižení?

- ☐ od narození
- ☐ získané v průběhu života

5. V domácnosti žijí

- ☐ sám/a
- ☐ s partnerem/ partnerkou
- ☐ s manželem/ manželkou
- ☐ s rodiči
- ☐ s přáteli
- ☐ jiné – napište odpověď

6. Vaše sexuální preference je:

- ☐ heterosexuál (zájem o osoby druhého pohlaví)
- ☐ homosexuál (zájem o osoby stejného pohlaví)
- ☐ bisexuál (máte zájem o obě pohlaví)

7. Hledáte momentálně:

- ☐ partnera/ku pro společný život
- ☐ partnera/ku na sex/ mazlení
- ☐ nic, samota mi vyhovuje
- ☐ partnera/ku mám, nehledám

8. Co pro vás znamená intimita?

- ☐ být s milovanou osobou
- ☐ držet se s někým za ruce
- ☐ polibky hlazení
- ☐ mazlení (petting – něžné laskání a hlazení na částech těla co jsou pod oblečením)
- ☐ uspokojování rukou/úst
- ☐ pohlavní styk
- ☐ vlastní odpověď

9. Máte dostatek intimního kontaktu?

- ☐ ano
- ☐ ne

II. ČÁST DOTAZNÍKU

10. Znáte pojem sexuální asistence?

- ☐ ano
- ☐ ne

11. Co si pod tímto pojmem představíte?

- ☐ mazlení
- ☐ uspokojování rukou/úst
- ☐ sex s prostitutkou/prostitutem
- ☐ poradu při výběru vhodných pomůcek (s ohledem na vaše postižení)
- ☐ vlastní odpověď

12. Co chcete, co Vám chybí?

- ☐ být s milovanou osobou
- ☐ držet se s někým za ruku
- ☐ polibky, hlazení

- mazlení (petting – něžné laskání a hlazení na částech těla co jsou pod oblečením)
- uspokojování rukou/úst
- pohlavní styk
- vlastní odpověď

13. Víte něco o sexuální asistenci?

- napište odstavec

14. Odkud máte informace o sexuální asistenci?

- od přátel a známých
- od organizací, které se touto problematikou zabývají
- z televize
- z internetu
- sám se o tuto problematiku zajímám a informace vyhledávám

15. Víte, že v ČR jsou vyškolené sexuální asistentky?

- ano
- ne

16. Odhadnete, kdo je vyškolen?

- úřad práce
- organizace Rozkoš bez rizika
- jiná nestátní či neziskové organizace
- vlastní odpověď

17. Myslíte si, že to bude užitečné?

- ano
- ne
- nevím

18. Proč si myslíte, že ANO/NE?

- Napište vlastní odstavec

19. Kolik si myslíte, že služba stojí?

- je zdarma
- do 500 Kč
- 500- 1000 Kč
- 1000- 2500 Kč

- ☐ více než 2500 Kč

20. Kdo je podle Vás sexuální asistent /asistentky?

- ☐ studenti vysokých škol se sociálním zaměřením
- ☐ bývalé prostitutky
- ☐ ženy bez trvalé práce
- ☐ vlastní odpověď

21. Měl/a byste o tuto službu zájem?

- ☐ ano
- ☐ ne
- ☐ nevím

22. Kolik byste byl/a ochotný/á za tuto službu nabídnout peněz? (Vám poskytnutou službu)

- ☐ zdarma
- ☐ do 500 Kč
- ☐ 500- 1000 Kč
- ☐ 1000 - 2500 Kč
- ☐ více než 2500 Kč

23. Kdybyste nebyl/a omezen penězi využil/a byste služby sexuální asistence?

- ☐ ano
- ☐ ne

24. Jak často?

- ☐ denně
- ☐ několikrát týdně
- ☐ několikrát měsíčně
- ☐ několikrát za rok
- ☐ nevyužil/a bych

III. ČÁST DOTAZNÍKU

25. Využil/a jste někdy služby sexuální asistence?

- ☐ ano
- ☐ ne

26. S kým?

- ☐ vyškolená sexuální asistentka
- ☐ prostitutka
- ☐ rodinný přítel / rodinná přítelkyně
- ☐ kamarád/ kamarádka
- ☐ náhodná osoba
- ☐ osoba na doporučení z některé organizace
- ☐ nevyužil/ nevyužila jsem
- ☐ vlastní odpověď

27. Byla to zkušenost pozitivní?

- ☐ ano
- ☐ ne

28. Budete tuto zkušenost opakovat?

- ☐ ano
- ☐ ne

29. Jaký máte postoj k sexuální asistenci?

- ☐ užitečné a potřebné
- ☐ trapné a nezajímavé
- ☐ vlastní odpověď

30. Jako muž/ žena jaký máte k tomuto tématu vztah?

- ☐ kladný
- ☐ záporný
- ☐ nejednoznačný

31. Je pro Vás jako muže/ženu přijatelná myšlenka sexuální asistence?

- ☐ ano
- ☐ ne
- ☐ nevím

32. Proč ano / ne?

- ☐ napište vlastní odstavec

33. Je pro Vás přípustný sex za peníze?

- ☐ ano

- ☐ ne
- ☐ nevím

34. Proč pro Vás přípustný je / není?

- ☐ napište vlastní odstavec

35. Jak se Vám sex za úplatu jeví?

- ☐ přípustný
- ☐ nepřípustný
- ☐ amorální
- ☐ potřebný
- ☐ vlastní odpověď

36. Plánujete v budoucnosti využít služby sexuální asistence?

- ☐ ano
- ☐ ne
- ☐ nevím

37. Je pro Vás služba dostupná?

- ☐ ano
- ☐ ne
- ☐ nevím, neřešil /neřešila jsem to

38. Proč ano?

- ☐ napište odpověď

39. Proč ne?

- ☐ nedostatek financí
- ☐ místo bydliště
- ☐ mám strach
- ☐ neznám žádné sexuální asistentky
- ☐ sexualita mě nezajímá
- ☐ vlastní odpověď

40. Místo pro vlastní vyjádření, nápady a postřehy, doplňující informace.

- ☐ napište vlastní odstavec